

@ebsoorgtr

EBSO-HABER

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

MAYIS 2020

Ender YORGANCIAR

Dr. Berat Albayrak

M. Rifat Hisarcıkloğlu

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ

EBSO SANAYİCİNİN YANINDA

Üyelerimizin konularını
doğru platformlara taşıyıp
çözümün takipçisi oluyoruz

MAViTAS

Beton Prefabrik Yapı Elemanları Üreticisi

mavitasprefabrik.com.tr

MAVi EGE TEKNİK

SEYİTLER KİMYA

ALTERNATİF MERMER - CALİSCO

BAHADIR MAKİNA

ERMA TEKNİK

ŞOK DEPOLARI

VKF RENZEL

ELTAŞ

0 232 877 2000 | 0 532 677 67 01

Kemalpaşa O.S.B. Mah. İzmir Ankara Asfaltı Cad. No:5/2 Kemalpaşa / İZMİR

MAYIS GÜNDEMİ

MAYIS 2020

Yıl : 36
Sayı : 432

Sahibi

Ege Bölgesi Sanayi Odası adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ender YORGANCILAR

Sorumlu Müdür

Mustafa KALYONCU
Genel Sekreter

Yayın Kurulu

Muhsin DÖNMEZ
Ateş İlyas DEMİRKALKAN
Metin AKDAŞ

Yayın Sorumlusu

Engin TATLIBAL

Yönetim Yeri

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Cumhuriyet Bulvarı
No: 63 - İZMİR
Tel : (0 232) 455 29 00
Faks : (0 232) 425 36 35
www.ebso.org.tr
KEP Adresi: ebso@hs01.kep.tr

Reklam Rezervasyon

Engin TATLIBAL
(0232) 455 29 68

Grafik - Baskı Öncesi

teknofset

Baskı

teknofset mat. san. tic. ltd. şti.
5632 sokak no: 26 çamdibi / izmir
tel : 232 458 58 09
faks : 232 458 54 04

EBSOHABER, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın aylık kurumsal yayın organıdır. EBSOHABER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazılar aksi belirtilmedikçe EBSO'nun resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda ifade edilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Yerel süreli yayın

Baskı Tarihi: 29 Mayıs 2020

4 “Yeni Normal” için hazır mıyız?

6 Avrupa’da kısıtlamalar yumuşatılıyor

10 Yorgancılar:“Üyelerimizin talep ve önerilerini ilgili bakanlıklara kapsamlı şekilde aktarıyoruz”

12 Yorgancılar, sanayi üretimi verilerini değerlendirdi

14 Nefes Kredisi CAN SUYU olacak

16 Yorgancılar’dan 10 maddelik çözüm önerileri

18 Yorgancılar, Ege Bölgesi’nin taleplerini Bakan Albayrak’a sundu

20 Yorgancılar, basın mensupları ile videokonferansta buluştu

22 İl Pandemi STK Toplantısı, EBSO ev sahipliğinde yapıldı

23 Yorgancılar büyüme rakamlarını değerlendirdi

24 Model Fabrika’nın donanımı için ilk adım

30 101’inci yılda coşkulu kutlama

32 Esen’den Meclis temennileri

34 Yorgancılar: “Stratejik sektörlerde yerli üretimin önemi ortaya çıktı”

38 Sanayicinin gündemi COVID-19’un ekonomiye etkileri

48 Dünya, “yeni normal” stratejisini oluşturuyor

52 Ege’nin her 100 dolarlık ihracatının 45 doları tarımdan geldi

56 Şubat ayında işsizlik yüzde 13,6

67 Temel ekonomik göstergeler

Kapak

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, salgının ikinci aşaması olan normalleşmeye ilişkin adımların atılmaya başlandığını belirterek sanayicilerin süreçten talep ve beklentilerini sıraladı.

37
YIL
years

YILDIZ
YANGIN

7/24
TEKNİK
SERVİS

- Mühendislik
- Projelendirme
- Taahhüt
- Montaj
- Yangın söndürme cihazları
- Yangın dolapları
- Yangın kapıları
- Yangın pompaları
- FM 200 söndürme sistemleri
- Co2 söndürme sistemleri
- Köpüklü söndürme sistemleri
- Sprinkler söndürme sistemleri
- Davlumbaz söndürme sistemleri
- Yangın algılama ve ihbar sistemleri
- Yangın ekipmanları
- Yangın izolasyonu

İZMİR MERKEZ : 1201/2 Sk.No:4 Z-12 Temsil Plaza
İş Merkezi Yeniyetir / Konak / İZMİR
0 232 457 32 41 - 458 32 41 - 0 232 457 48 82

MANİSA MERKEZ : Muradiye Mh. Eski Menemen Cd
No:13 Yunusemre / MANİSA
0 236 214 02 36 - 0 236 214 05 34

yildizyangin@yildizyangin.com.tr • www.yildizyangin.com.tr

Ender YORGANCILAR

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

ender.yorgancilar@ebso.org.tr

[@EYorgancilar](https://twitter.com/EYorgancilar)

“YENİ NORMAL” İÇİN HAZIR MIYIZ?

Dünyayı etkisi altına alan, insanoğlunu evlerine hapseden, iş yapış şekillerini sorgulatan pandemi sürecinin ikinci aşaması olan normalleşmeye ilişkin adımlar atılmaya başlandı. Her ülke kendince ekonomiyi açma planlarını hayata geçirirken, insan sağlığını da gözetmeye özen göstermektedir. Bu noktada da iş, bizlere düşmektedir. Birey olarak, daha dikkatli olmak zorundayız.

Peki ya sanayici?

Elbette henüz her şey bitmedi. Salgının bulaşmasındaki yavaşlama umut verici olsa da, ikinci dalga riskinin gölgesi altında olduğumuzu unutmamalı. Mart ve Nisan'daki o ilk şoku atlattığımızı düşünerek, bundan sonraki süreç için doğru adımlar atmamız gerektiği inancındayım.

Küresel bazda; ticaret azalırken, tüketici harcamaları düşerken, ekonomiler resesyona girerken, 200'ü aşkın ülkeye ihracat yapan sanayicimiz de bu sarsıntıdan payına düşeni alacaktır. Tıpkı, diğer ülkelerde olduğu gibi. Ama bulutlar dağıldığında, güneş yeniden yüzünü gösterdiğinde, yeni bir güne, olası yeni bir düzene daha güçlü uyanmak için hazırlıklı olmak zorundayız. Bunun için de;

- Likidite yönetimini güçlendirerek, istikrarı korumaya çalışmalı,
- Tedarik zincirlerimizi yeniden gözden geçirmeli ve çeşitlendirmeli,
- Yerlileşme oranlarımızı artırmalı,

- Yenilikçi fikirler geliştiren iş modellerine yönelmeli,
- Dijitalleşme stratejilerini oluşturmali ve otomasyona yatırım yapmalı,
- Belirsizliğin çok yüksek olduğu bir süreçte alternatif planlarımızı hazırlamalı,
- Büyük verinin çok değerli olduğu günümüzde, verilerimizi doğru analiz etmeli,
- Çalışanlarımızın ve iş sahamızın güvenliğini sağlamalı,
- Mevcut ve olası müşterilerimizle iletişimi güçlendirmeli,
- Değişen tüketici davranışlarını doğru okumalı,
- İşbirliğine açık olunmalı,
- Salgın sonrasında olası talep artışı için hazırlıklar yapılmalı,
- E-ticarete yoğunlaşılmalıdır.

Vuca dünyasında çevik olanların öne çıkacağı ve “Yeni Normal” olarak adlandırılan bir süreçte; atacağımız adımlar, alacağımız önlemlerle durumu avantajla çevirebilir, kayıplarımızı hızla telafi edebiliriz.

Her zaman ifade ettiğim gibi moral ve motivasyonumuzu güçlü tutarak, sağlığımızı koruyarak, bu sürecin de üstesinden hep birlikte geleceğimize olan inancım tamdır. Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak; yanınızda olduğumuzu unutmadan, konularınızla ilgili bizimle iletişimde kalmanızı özellikle rica ediyor, Ramazan Bayramınızı kutlayarak, sağlıklı ve mutlu günler diliyorum.

EVİNİZİ, OFİSİNİZİ KOLAYCA ÖDEYİN

%0,59 | **120**
FAİZ | AY VADE

4.150 TL'den
BAŞLAYAN TAKSİTLER

MAHALL
BOMONTI *izmir*

TÜRKERLER

444 18 99

Avrupa'da kısıtlamalar yumuşatılıyor

AB Komisyonu, COVID-19 salgını nedeniyle Avrupa Birliği ekonomisinin bu yıl yüzde 7,4 daralacağı öngörüsünde bulundu. ECB anketinden toparlanmanın yavaş ve kademeli olacağı sonucu çıkarırken, ülkelerin 2020'de iç talep ağırlıklı bir seyir izleyeceği tahmin ediliyor.

Dünya çapında alınan önlemlerin ardından Türkiye ile birlikte pek çok ülkede yeni vaka ve ölüm sayıları azalmaya başladı. Bilinen tarihin en büyük ekonomik durgunluğundan bir an önce çıkmak isteyen ülkeler, COVID-19 ile mücadelede kısıtlamaları hafifletmeye başladı. Ancak Almanya'da bu hafifletmeler başlar başlamaz virüsün yayılma katsayısının birden bire yüzde 1,1'e çıkması, normal hayata dönüş için henüz erken olduğu yorumlarını beraberinde getirdi. Analiz ve öngörülerde, COVID-19 nedeniyle Çin dışında neredeyse tüm ülkelerin 2020'yi GSYH kaybıyla geride bırakacağı tahmini yapılıyor.

Avrupa'nın öngörüsü

Avrupa Birliği Komisyonu, "Avrupa Ekonomik Tahminleri 2020 İlkbahar" raporunu yayımladı. "Derin ve düzensiz ekonomik durgunluk, belirsiz bir iyileşme" alt başlığını taşıyan

raporda, Avro Bölgesi'nin 2020 yılında yüzde 7,7 küçüleceği, 2021'de ise yüzde 6,3 büyüyeceği tahminine yer verildi. Raporda, AB ekonomisinin 2020'de yüzde 7,4 küçüleceği, 2021 yılında ise yüzde 6,1 büyüyeceği öngörüldü.

Raporda, bu yıl Avrupa'nın başat ekonomisi Almanya'nın yüzde 6,5; Fransa'nın yüzde 8,2; İtalya'nın yüzde 9,5; İspanya'nın yüzde 9,4; Hollanda'nın yüzde 6,8; Belçika'nın yüzde 7,2; Yunanistan'ın yüzde 9,7 ve Avusturya'nın yüzde 5,5 küçüleceği tahmin edildi.

AB'den ayrılan Britanya'nın bu yıl yüzde 8,3; ABD'nin yüzde 6,5; Japonya'nın yüzde 5 küçüleceği öngörülen raporda, Çin'in ise 2020'de yüzde 1 büyüyeceği tahminine yer verildi.

Raporda, Türkiye ekonomisinin bu yıl yüzde 5,4 daralacağı, 2021'de ise yüzde 4,4 büyüyeceği tahmin edildi.

Enflasyon oranının bu yıl AB'de yüzde 0,6; Avro Bölgesi'nde yüzde 0,2 olacağı öngörülen raporda,

işsizlik oranının AB'de yüzde 9; Avro Bölgesi'nde yüzde 9,6'yı bulacağı kaydedildi.

Mayıs varsayımı

Raporda, tahminlerin salgın nedeniyle uygulanan kısıtlayıcı tedbirlerin Mayıs ayından itibaren aşamalı biçimde kalkacağı varsayımına dayandığı belirtilerek, uygulanan tedbirlerin uzatılmasının GSYH'de tahminlerden daha yüksek oranda düşüşe neden olabileceği vurgulandı.

Salgının küresel değer zincirine ve uluslararası işbirliğine zarar verebileceğine işaret edilen raporda, COVID-19'un iş gücü piyasasında uzun süreli ve kalıcı hasara neden olabileceği kaydedildi.

Raporda, AB ve Britanya arasında Brexit geçiş sürecinin bitmesinin ardından gümrük vergilerinin yürürlüğe girmesinin iki tarafın da büyüme tahminlerini olumsuz etkileyeceğine dikkati çekildi.

İklimlendirme sistemlerinde
profesyonel çözümler için **Çiğli A.O.S.B.'de**

DAIKIN VRV altherma

Şirket Merkezi

+90 232 458 12 22

A.O.S.B. 10002 Sok. No:24 Çiğli / İZMİR

Showroom

+90 232 458 12 27

Gazi Mah. Önder Cad. No:9/D Gaziemir/İZMİR

www.egemak.biz | info@egemak.biz

“AB tarihindeki en sert küçülme”

Raporu değerlendiren AB Komisyonu'nun Ekonomiden Sorumlu Üyesi Paolo Gentiloni, “AB tarihindeki en sert ekonomik küçülmeyi yaşıyor” dedi. AB ülkeleri arasında ekonomik toparlanmanın dengeli biçimde gerçekleşmeyeceğini belirten Gentiloni, işsizlik oranlarında ciddi yükseliş beklediğini kaydetti. Gentiloni, salgınla mücadele amacıyla hükümetlerin yüksek kamu harcamaları yaptığını, bu nedenle AB ülkelerinde kamu borç ve kamu açıklarının 2020'de artacağını söyledi.

COVID-19 nedeniyle AB'de ekonomik aktivitenin bir günde 3'te bir oranında azaldığını vurgulayan Gentiloni, salgının ekonomik etkilerinin uzun süre hissedileceğini aktardı.

ABD'de süreç belirsiz

Ekonomik faaliyetin yeniden başlamasını tartışan bir diğer ülke ise Amerika Birleşik Devletleri. Bilhassa “Pas Kuşağı” olarak anılan ve ülkenin ilk sanayileşen bölgeleri olan kuzeydoğu bölgesindeki

eyaletlerin yönetimleri, ekonomi ve sosyal yaşam üzerindeki kısıtlamaları kendi inisiyatifleriyle yumuşatmak isterken Başkan Trump ise konuya daha temkinli yaklaşıyor. Ancak Washington Üniversitesi Sağlık Ölçümleri ve Değerlendirme Enstitüsü (IHME) tarafından hazırlanan güncel raporda, ülkede ekonominin açılması ve sosyal mesafe kurallarının rahatlatılması durumunda salgının yayılma hızının tekrar artacağı belirtildi. Raporda, öngörülen yeni projeksiyonlara göre 4 Ağustos itibarıyla ülkede COVID-19 bağlantılı ölü sayısının 134 bine yaklaşacağı tahmininde bulunuldu.

Havaların ısınmasıyla virüsün etkisini beklediği şekilde kaybetmeyebileceğine işaret edilen raporda, “İnsanlar arasında irtibatın artması virüsün yayılmasını hızlandıracaktır. Dolayısıyla bu artışlar, ölümleri de artıracaktır” ifadelerine yer verildi.

Toparlanma yavaş ve kademeli olacak

Öte yandan Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) Profesyonel

Tahminler Anketi katılımcılarının yılın ikinci çeyrek verilerine dayanarak yaptıkları tahminlere göre, Avro Bölgesi ekonomisi bu yıl kötümser beklentilerin çoğundan daha az küçülecek fakat ekonomide toparlanma “yavaş” ve “kademeli” olabilecek.

ECB, Profesyonel Tahminler Anketi 2020 ikinci çeyrek sonuçlarına göre, Avro Bölgesi'nde yıllık harmonize enflasyon tahmini bu yıl için yüzde 0,4; 2021 ve 2022 yılları için sırasıyla yüzde 1,2 ve yüzde 1,4 olarak açıklandı.

Ankete katılanların, Avro Bölgesi için gayri safi yurt içi hasıla büyüme tahminleri 2020, 2021 ve 2022 yılları için sırasıyla yüzde eksi 5,5; yüzde 4,3 ve yüzde 1,7 oldu. Bu çeyrekte, geçen çeyreğe göre 2020 büyüme tahmininde 6,6 puan aşağı yönlü revizyon olurken, gelecek yılın tahmininde 3,1 puanlık yukarı yönlü revize görüldü. Ortalama uzun vadeli gayri safi yurt içi hasıla büyüme tahmini ise değişmeyerek yüzde 1,4'te kaldı.

Ortalama işsizlik oranı tahminleri ise ve 2020, 2021 ve 2022 yılları için sırasıyla yüzde 9,4;

yüzde 8,9 ve yüzde 8,4 oldu. Uzun vadeli işsizlik tahmini ise 0,4 puan yukarı yönlü revize edilerek yüzde 7,7 olarak açıklandı.

ECB'nin açıklamasında, COVID-19 salgınının ve yayılmasını önlemek için alınan tedbirlerin enflasyon, büyüme ve işsizlik tahminleri üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu belirtilerek, ankete katılanların çoğunluğunun, herhangi bir normalleşmenin kademeli olacağını ve üçüncü çeyreğe kadar muhtemelen normale dönülemeyeceğini belirttiği aktarıldı.

ECB'nin Profesyonel Tahminçiler Anketi 31 Mart-7 Nisan tarihlerinde yapıldı ve araştırmaya 57 profesyonel katıldı.

İç talep ağırlıklı seyir

Bütün bu veriler çerçevesinde salgın sonrası süreçte küresel ticaretten piyasalara kadar hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağı yönünde görüşler artarken, global kaybın ancak birkaç yıl sonra yerine koyulabileceği öngörülüyor. Pek çok firma, deniz aşırı üretimlerini orijin ülkeye çekmeleri

için motive ediliyor.

Ancak yine de uzmanlara göre örneğin ABD'de Apple ve Microsoft gibi büyük organizasyonlarının ülkeler arasında kolayca taşınması mümkün olmayacak. Global ticaret kademeli biçimde artacak, ancak hizmet ve turizm sektörü üzerinden ticaret şemasını kurgulayan ülkelerin toparlanma hızında sorunlar yaşanabilecek. Ülkelerin geleneksel anlamda en stratejik sektör olarak kabul ettiği savunma sanayinin yanına artık ilaç sanayi, medikal sanayi, tarım gıda sanayi ile enerji üretimi alanlarını da koyacakları ifade ediliyor.

Turizm'de en kötü durum senaryosu

Merkezi İspanya'nın başkenti Madrid'de olan Birleşmiş Milletler (BM) Dünya Turizm Örgütü'nden (DTÖ) yapılan açıklamada ise, 2020'nin ilk üç ayında dünyada turist sayısının bir önceki yılın aynı dönemine oranla yüzde 22 azaldığı belirtilerek, bu düşüşün yıl sonuna kadar yüzde 60 ila

80 olabileceği öngörüsünde bulunuldu.

Açıklanan verilerde, Ocak-Mart dönemindeki düşüşün dünyada bölgelere göre dağılımı, "Asya-Pasifik yüzde 35, Avrupa yüzde 19, Amerika yüzde 15, Afrika yüzde 13, Orta Doğu yüzde 11" şeklinde verildi.

Aynı dönemde, dünyada 67 milyon daha az turist seyahat ettiği aktarılan açıklamada, bunun ekonomik olarak 80 milyar dolarlık kayıp anlamına geldiği ifade edildi.

Açıklamada, "Bu kayıp, milyonlarca insanın geçim kaynaklarını riske atıyor ve BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne giden yolu kesme tehdidi taşıyor" uyarısında bulunuldu.

"1950'de yaşanan turizmdeki en büyük krizden çok daha büyük bir krizle karşı karşıyayız" ifadesine yer verilen açıklamada, 2020 yılı sonuna kadar sektörde 850 milyon ila 1 milyar 100 milyon turist, 910 milyar ila 1,2 trilyon dolarlık ekonomik ve 100 milyon ila 120 milyon arasında iş kaybı olabileceği bildirildi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar: “Üyelerimizin talep ve önerilerini ilgili bakanlıklara kapsamlı şekilde aktarıyoruz”

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, EBSO'nun COVID-19 salgını ile mücadele kapsamında yoğun bir tempo ile çalışarak üyelerinden gelen talep ve önerileri bakanlıklara ve ilgili mercilere süratle aktararak takibini gerçekleştirip çözüm üretmeye devam ettiğini söyledi.

Sanayi üretiminden turizme, hizmetler sektöründen lojistiğe kadar her alanda olumsuz etkilerini yaşadığımız COVID-19 salgını daha ülkemizde görülmeden gerekli stratejiyi oluşturan ve Kurumsal Tedbirlerini alarak Acil Eylem Planı oluşturup kararlılıkla uygulayan Ege Bölgesi Sanayi Odası, 5000'in üzerindeki üyelerinden gelen talep, şikâyet ve önerileri ilgili bakanlıklara, konunun muhatabı mercilere ve gerektiği noktada doğrudan üst düzey bürokrat ve kamu idarecilerine aktararak, takibini yaparak çözüm üretmeye devam ediyor.

**Takip ediliyor,
çözüm üretiliyor**

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı

Ender Yorgancılar, 28 Nisan 2020 Salı günü uzaktan erişim ile gerçekleştirilen Mart ve Nisan ayları Meclis toplantısında yaptığı konuşmasında EBSO Yönetim Kurulu, Genel Sekreterlik ve birimlerin yoğun bir tempo içinde çalıştığını belirterek “Süreç içerisinde yaşanan konulara ilişkin üyelerimizden gelen talep ve öneriler toplanarak ilgili bakanlıklara kapsamlı bir şekilde aktarılmaya devam ediyor. 64 Meslek Komitemize, Meclisimize ve Yüksek İstişare Kurulumuza ayrı ayrı birer WhatsApp iletişim grubu açılarak, onların konularını an be an takip edebilme imkânına sahip olduk. Üyelerimizden gelen tüm şikâyet ve talepleri ilgili bakanlıklara iletmiş ve takip ediyoruz. Sanayi ve Teknoloji Bakanımız, Ticaret Bakanımız, Tarım

ve Orman Bakanımız ile gerçekleştirilen videokonferanslarda öne çıkan konular birebir iletildi ve iletmeye de devam etmekte. Ayrıca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın kurmuş olduğu özel WhatsApp grubunda sadece sanayi odası başkanları var ve burada da konuları paylaşmaya devam ediyoruz. İlimizde oluşturulan Pandemi Kurulu toplantılarına katılarak bize ulaşan talepleri, önerileri üyelerimizden geldikçe paylaşıyorum. Sokağa çıkma yasağının olduğu günler için de sanayicinin izin alma belgesini bu kurul vasıtasıyla dağıtıyoruz” dedi.

**“İlk andan itibaren
sürecin içindeyiz”**

EBSO'nun talep ve çözüm önerilerini basın bültenleri, canlı

yayınlar ve röportajlar yoluyla kamuoyu ile paylaştıklarını dile getiren Yorgancılar, “Bugüne kadar çeşitli bakanlık ve kurumlar tarafından sağlanan destekler bir araya getirilerek ve güncellenerek üyelerimizle sürekli olarak paylaşıyor. Hayata geçirilen uygulamalar benzer şekilde derlenerek ana başlıklar halinde toplu olarak da paylaşılmakta. Münferit olarak bizlere iletilen sektörel konulara ilişkin bakanlıklar nezdinde girişimlerimiz de devam etmekte. Bu sürecin sonucunda dünyayı ve bizleri bekleyen yeni döneme ilişkin nasıl bir stratejiyle, nasıl bir yol haritası hazırlanması gerektiğinin tespitiyle ilgili bir çalışma grubu hazırlığı içindeyiz. Görüldüğü gibi sürece ilk andan itibaren dahil olduk ve Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak gerekli adımları attık, atmaya da devam ediyoruz” diye konuştu.

Mayıs ayında yapılan faaliyetler

- 28 Nisan’da EBSO Mart ve Nisan ayları Meclis toplantısı, uzaktan erişim ile gerçekleştirildi.
- 28 Nisan’da Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak başkanlığında gerçekleştirilen Genişletilmiş Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi toplantısında sunulmak üzere üyelerimizin talepleri hazırlandı.
- 30 Nisan’da Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği’ne bağlı 365 Oda ve Borsa Yönetim Kurulu Başkanları İstişare Toplantısı yapıldı.
- 1 Mayıs’ta Ekonomi Muhabirleri Derneği’nin videokonferans ile gerçekleştirdiği basın toplantısına katılan Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, güncel durum değerlendirmeleri ile sanayicilerin talep ve önerilerini basın mensuplarıyla paylaştı.
- 11 Mayıs’ta gerçekleşen İl Pandemi Kurulu STK Komite Toplantısı, Vali Yardımcımız Fatih Kızıltoprak’ın katılımıyla, Odamız ev sahipliğinde gerçekleşti.
- Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 14 Mayıs’ta Bloomberg TV canlı yayınına katılarak salgının sanayi üretimi rakamlarına yansımaları değerlendirdi.
- 14 Mayıs’ta TOBB Ege Bölge İstişare Toplantısı gerçekleşti. Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, toplantıda üyelerimizin konularını dile getirerek çözüm önerilerini sıraladı.
- 22 Mayıs’ta gerçekleşen İzmir Ekonomik Kalkınma ve Koordinasyon Kurulu toplantısına katılan Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, sanayicilerin konularını kurul üyeleriyle paylaştı.

Neler yapıyoruz?

- Güncellenen Acil Eylem Planı ve Kurumsal Tedbirler Dokümanı, tüm üye ve personele çeşitli kanallarla duyuruldu. Tedbirler, koşulların getirdiği ihtiyaçlara göre revize ediliyor.
- Üyelerimizin ilettiği konuların derlenerek analizine, hızlı bir biçimde ilgili bakanlıklar ve kurumlar nezdinde girişimlerde bulunulmasına, yeni paket ve desteklerin takibine ve çeşitli kanallarla üye bilgilendirmelerinin yapılmasına devam ediliyor. EBSO Genel Sekreterliği koordinasyonunda, ilgili personelden oluşan EBSO OHAL Masası çalışmalarını sürdürüyor.
- COVID-19 Anketi ile üyelerimizin üretim ve satış kanallarında karşılaştıkları sıkıntıları tespit ederek ilgili birimlere iletilmesini sağladık.
- 64 Meslek Komitemizin, Meclisimizin ve Yüksek İstişare Kurulumuzun online ortamda istişareleri devam ediyor. Üyelerimiz ile sürekli sıcak temas halinde kalarak taleplerini ve çözüm önerilerini almaya devam ediyoruz.
- Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, TOBB çatısı altında videokonferanslara katılarak üyelerimizin konularını paylaşmaya ve takibe devam ediyor. Ayrıca, Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Mustafa Varank’ın içinde bulunduğu, Sanayi Odaları İstişare Whatsapp Grubunda, Sayın Bakanımızla sürekli temas halindeyiz.
- EBSO Yönetim Kurulu Toplantıları, videokonferans ile gerçekleştirilerek, hızlı aksiyonlar alınmaya devam ediliyor.
- İzmir il ve ilçe oda ve borsa yönetim kurulu başkanları ile haftalık videokonferans yapılarak, istişarelere devam ediliyor.
- İl Pandemi Kurulu STK Komitesi toplantılarına katılım sağlanarak üyelerimizin konularının paylaşılmasına ve önerilerimizin sunulmasına devam ediliyor. Bu ayki toplantıya odamız ev sahipliği yaptı.
- Bakanlıklarımız, devlet kurumları ve bankaların uygulamaya aldıkları konuların detaylarına ilişkin sürekli üye duyuruları devam ediyor.
- Değerlendirme, talep ve çözüm önerilerimiz basın bültenleri, TV programlarına canlı telefon bağlantıları ve EBSO Twitter Kurumsal Hesabı üzerinden kamuoyu ile paylaşılıyor.

**Yorgancılar,
sanayi üretimi
verilerini
değerlendirdi**

“Sanayinin ayakta kalması ve rekabet gücünü koruması için bugünden desteklenmesi gerekiyor”

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, sanayi üretiminin Mart'ta aylık yüzde 7,1 azalmasının önemli bir düşüşe işaret ettiğini ve sanayicinin ayakta kalabilmesi için desteklenmesi gerektiğini belirterek “Moralimizi bozmayalım. Mücadelemizi birlik ve beraberlik içinde verdiğimiz müddetçe, Eylül veya Ekim ayından itibaren yavaş da olsa yukarı yönlü bir toparlanmanın olacağını umuyorum” dedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, BloombergHT canlı yayınında Mart'ta aylık bazda

yüzde 7,1 ve yıllık bazda yüzde 2 düşüş gösteren sanayi üretimi verilerini değerlendirdi. Mart verisinin pozitif gelmesini

beklediğini, ancak aylık yüzde 7,1 oranındaki düşüşün ciddi bir azalma anlamına geldiğini belirten Yorgancılar, “Esas sıkıntının

boyutunu dördüncü ve beşinci ayların verileri açıklandığı zaman daha net göreceğiz” dedi.

“En önemli konu işsizlik”

Türkiye'nin şu andaki en büyük sorununun işsizlik olduğunu ifade eden Başkan Yorgancılar, “Sanayi üretimi verileri, mevcut işsizlik oranının daha da yükseleceğinin işaretini vermiş durumda. Bunu PMI endeksi de gösteriyor, Mart'ta 48,1'e düşmüştü; Nisan'da ise 33,4'e kadar geriledi. PMI 48,1 iken sanayi üretimindeki düşüş aylık yüzde 7,1 ise, Nisan'da 33,4'e gerilemesi ve ihracatın da yüzde 40'ın üzerinde bir oranda azalması gibi göstergelere bakarak, Nisan ayındaki sanayi üretim rakamlarının oldukça düşük bir seviyede gelmesini bekleyebiliriz. Şartlar böyle sürerse işsizlik sorunu, önümüzdeki en önemli konu olmaya devam edecek” diye konuştu.

“Artan maliyetler, sanayiciyi zorluyor”

Üretim ve işletme maliyetlerindeki artışa dikkat çeken Yorgancılar, “Bütün bunlarla birlikte maliyetlerimiz de artmış durumda. Özellikle enerji maliyetlerindeki yükseliş,

sanayiciyi zorluyor. Korunma amaçlı tedbirlerimiz nedeniyle bir araçla taşıdığımız çalışanlarımızı, şimdi iki araçla taşıyoruz. 65 yaş üstü ve kronik rahatsızlığı olan tecrübeli çalışanlarımızın işe gelememesinden ötürü bir verimsizlik de söz konusu” ifadesini kullandı.

“Bugünden destek şart”

Hükümetin çeşitli destekler açıkladığını ve kamu bankalarının finansman sağlamak için harekete geçtiğini dile getiren Yorgancılar, “Sanayinin Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarını kapsayan yaz döneminin ardından ayakta kalıp rekabet gücünü muhafaza

edebilmesi için, bugün itibarıyla desteklenmesi gerekiyor. Bu konu çok önemlidir. Hükümetimiz bugüne kadar pek çok destek açıkladı. Faizlerin düşmesi ve kamu bankalarının sağladığı desteklerin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ancak özel bankaların, kamu bankaları kadar piyasada rol almadığını görüyoruz” dedi.

Sürecin geçici olduğunu ve moral bozmaya gerek olmadığını vurgulayan Başkan Yorgancılar, “Türkiye çok büyük bir ülkedir. Mücadelemizi birlik ve beraberlik içinde verdiğimiz müddetçe, Eylül veya Ekim ayından itibaren yavaş da olsa yukarı yönlü bir toparlanmanın olacağını umuyorum” diye konuştu.

Nefes Kredisi CAN SUYU olacak

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, TOBB öncülüğünde hayata geçirilen Nefes Kredisi'nin küçük işletmeler için can suyu olacağını belirterek, "İzmir'de son dönemdeki birliktelik ve dayanışma ruhu ile salgının yol açtığı zararları en aza indireceğimize eminim" dedi.

Sanayi, ticaret ve tarım sektörlerinin beklediği ve işletmelere 6 milyar liranın üzerinde finansman sağlayacak olan Nefes Kredisi devreye alındı. Finansman paketine EBSO da 10 milyon lira ile destek verdi. Kredide uygulanacak faiz yüzde 7,50 olacak ve bu yıl anapara ile faiz ödemesi olmayacak.

İzmir'de de Denizbank Ege ve Batı Anadolu Bölge Müdürlüğü ile birlikte hareket edecek olan Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir Ticaret Odası ve İzmir Ticaret Borsası başta olmak üzere kentteki oda ve borsalar, üyelerine finans desteği sağlayacak. Denizbank bu doğrultuda oda ve borsa üyesi KOBİ'lere özel, 2020 yılında 6 ila 8 ay süreyle anapara ve faiz

ödemesiz, 2021 yılında ise aylık ödemeli 12 eşit taksitli ve yüzde 7,50 yıllık faiz oranıyla kredi kullanılabilecek.

"Normale dönüşü öne çekebiliriz"

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "Yaşamak için

yaşatmak lazım diyoruz. Her kesimin yaşaması gerekiyor. Virüs salgını ülkemizde görüldüğü ilk andan itibaren EBSO olarak sürece dahil olduk. Üyelerimizin konularını tüm iletişim kanallarını kullanarak yetkili makamlara ilettik, takipçisi olduk. Salgın sonrası yepyeni bir dünya düzeninin kurulacağı gerçeğini göz önüne alarak hareket ediyoruz. Bu ülkenin reel sektörünün ayakta kalabilmesi için bu katkıların ne kadar önemli olduğu ortaya çıktı. İzmir’de son dönemdeki birliktelik ve dayanışma ruhu ile salgının yol açtığı zararları en aza indireceğimize eminim. TOBB tarafından Denizbank işbirliği ile işleme alınan yüzde 7,50 faizle, 2021 yılında 12 taksitle geri ödemesi olacak Nefes Kredisi, küçük işletmelerimiz için oldukça kıymetli, can suyu olacak. Üyelerimiz Odamızdan konuyla ilgili üyelik belgesi aldıktan sonra Denizbank şubelerine başvurabilecekler. Proaktif olarak atılan her adım, şirket bilançolarında normale dönüşün beklendiği 2023 yılını belki daha öne çekebilir ve firmalarımızın daha güçlü şekilde yola devam etmelerini sağlayabilir. İş dünyamızın konularını en üst seviyede gündeme getirerek yoğun bir mesai harcayan ve her türlü konumuza çözümcül yaklaşım sergileyen TOBB Başkanımız Sayın M. Rifat Hisarcıkıoğlu’na ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Nefes Kredisi’nin üyelerimize hayırlı olmasını diliyorum” dedi.

Denizbank Ege ve Batı Anadolu Bölge Müdürü Hasan Özer Orhan ise “Odalarımızın sorumluluk alanı içindeki 92 şubemiz ile hizmet veriyoruz. Ekonomimizi ayakta tutan, istihdamın, üretimin, ihracatın yükünü sırtlayan KOBİ’lerimizin yanındaki güç olmak amacıyla, piyasa faiz oranlarının altında gerçekleştirilen tüm projelerde hep ön safta yer aldık. Onlar üzerine düşeni yaptı, şimdi bizler de üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmeliyiz” diye konuştu.

Şartları neler?

Nefes Kredisi paketine göre cirosu 25 milyon TL’nin altında olan küçük işletmeler, üye oldukları oda ve borsalardan alacakları üyelik belgesi ile Denizbank şubelerine başvurabilecekler. Üyeler, belgelerini e-belge olarak da alabilecek.

Yıllık faizi yüzde 7,50 olan TOBB Nefes Kredisi kapsamında her üye azami 100 bin lira kredi kullanabilecek. Bu tutar illere göre 50 bin ila 100 bin TL arasında değişebilecek. 2020 yılında anapara ve faiz ödemesi olmayacak. Krediyi alan üye, geri ödemeyi 2021 yılında 12 eşit taksitle yapacak.

Kredinin yüzde 80’i Hazine destekli KGF kefaleti kapsamında olacak.

Denizbank, Nefes Kredisi kampanyası süresince yoğunluğu azaltmak ve daha sağlıklı hizmet verebilmek amacıyla şubelerinin çalışma saatlerini 09.00-17.00 arasında olacak şekilde yeniden düzenledi.

3 milyon TL ve altı cirosu olan işletmeler en fazla 50 bin TL, 3 milyon TL - 25 milyon TL (dahil) arasında cirosu olan işletmeler ise en fazla 100 bin TL kredi kullanabilecekler.

Kredinin brüt faiz oranı yıllık yüzde 7,50 olurken kredi vadesi 2020 yılı sonuna kadar anapara ve faiz ödemesiz, 2021 yılında 12 ay eşit taksitli geri ödemeli olmak üzere en fazla 20 ay olacak. Kredi kullanımında maddi teminat istenmeyecek. Maddi teminat, ancak şahıs işletmelerinde kefil olmaması durumunda, müşteri talebine göre söz konusu olacak. Üyeler, bankaya talepte bulunmak için öncelikle üyesi oldukları odadan “Nefes Kredisi Başvurusu İçindir” açıklanmalı faaliyet belgesi (Oda/Borsa sicil sureti) alacaklar ve söz konusu belge, online olarak da alınabilecek.

Başkan Yorgancılar, salgının etkilerini 10 maddede sıraladı, çözüm önerilerini sundu

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Ege Bölge Toplantısı'nda mevcut durumuna ilişkin değerlendirmelerde bulunarak iş dünyasının atılmasını beklediği adımları sıraladı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, videokonferans ile gerçekleştirilen TOBB Ege Toplantısı'nda sanayicilerin ve iş dünyasının COVID-19 salgını nedeniyle yaşadığı durumu kapsamlı biçimde ve 10 maddede ortaya koydu. EBSO'nun üyeleri ile sürekli devam eden sıcak temaları ve gerçekleştirdiği istişareler ile belirlediği önerilerini sıralayan Yorgancılar, istihdamdan vergi tahsilatına, tesislerdeki çalışma düzeninden enerji maliyetlerine ve kamu maliyesinin durumundan ihracat teşviklerine kadar tüm konularda atılmasını bekledikleri adımları sıraladı.

Konular ve çözüm önerileri

Başkan Yorgancılar, Ege Bölgesi'ndeki oda ve borsaların başkanları ile TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun katıldığı videokonferansta konuları şu şekilde ortaya koydu:

1. COVID-19'un iş kazası ve meslek hastalığı kapsamına alınmaması

"Konuyla ilgili yayımlanan SGK Genelgesine ilave olarak kanun ile hukuki bağlayıcılığının sağlanması, firmalar için son derece önemlidir."

2. Kamu alacakları için tahvil, bono verip kullanımının sağlanması

"Firmaların devletten hak

edilmiş tüm alacaklarının ödenmesi gerekmektedir. Bunun için de alacaklar karşılığında kullanılabilir olması da sağlanarak tahvil, bono gibi finansal ürünlerden yararlanılmalıdır."

3. İhracat seferberliği ve teşvikler

"Nisan ayında önemli bir oranda düşen ihracat, kapatılan sınırlar ve duran talep sanayi üretimini de olumsuz etkiledi. Endeksler ve kapasite kullanımı çok düştü. Sürecin uzaması hali de dikkate alınarak, bir ihracat seferberliği planı hazırlanmalı ve ihracatçılarımıza, üreticilerimize destek olunmalıdır. Bunun için bir program ve teşvik hazırlığı var mıdır?"

4. Net aktif, servet vergisi gibi konuların konuşuluyor olmasının yarattığı moral bozukluğu

“Genel olarak nakit akışındaki bozulma ve vergilerin alınmaması gibi durumlar ile açık veren bütçe karşısında birtakım önlemler planlandığına ilişkin duyular almaktayız. Gelir seviyesi yüksek olan kişi ve şirketlerden belirli oranlarda bütçeye destek amaçlı vergi kesintileri yapılacağı doğru mudur? Kendi bütçe dengesi bozulan şirketler için bu tür duyular moral bozmaktadır.”

5. Ödeme zincirinde yaşanacak sıkıntı sistemi olumsuz etkileyecek

“Tüketici alışveriş yapmıyor, müşteri ürün talep etmiyor, borcu olan borcunu, kirası olan kirasını ödeyemiyor. Ödeme zincirinde meydana gelen ve bir süre daha düzelmesi beklenmeyen bu durum, sistemi olumsuz etkileyecektir. Sorunların daha da derinleşmemesi, sistemin çalışması için önlemler alınmalıdır.”

6. Yekdem artışı ile piyasa takas fiyatları farklılığının elektrik fiyatlarını yükseltmesi

“Özellikle son yıllarda enerji maliyetleri, sanayici üzerinde ciddi yük oluşturmakta iken Yekdem ile bu yük katlanılmaz boyuta ulaşmış, kur artışı ve piyasa takas fiyatları farklılığı ile ödenemez noktaya gelmiştir. Bu konuda acil çözüm üretilmelidir.”

7. Turizm sektöründe yaşanacak sıkıntı

“Kapatılan sınırlar, havaalanları, karantina günleri ile bu sene turizm sektörü sezonu açmadan kapatmış durumda. Döviz gelirlerinden yoksun kalınması, işsizlik oranını artıracak olması ve

otellere mal ve hizmet tedariki sağlayan firmalar açısından önümüzdeki dönem çok daha sıkıntılı geçecektir. Birçok otel, bu şartlarda kapılarını açmayı istemeyebilir.”

8. İşsizliğin gelecekte önemli bir sorun olarak karşımıza çıkması

“İşsizlik konusu, COVID-19 ile küresel ekonominin de ilk sırasına oturdu. Özellikle yoğun istihdam sağlayan hizmet sektöründeki kapanmalar, ilerideki dönemde faaliyetlerini sürdüremeyecek olan veya maliyetleri katlanılmaz boyuta ulaşan, verimsiz çalışma alanlarını tespit eden firmalar da dikkate alındığında resmi işsizlik oranının yüzde 14’lerin çok üstüne çıkacağı beklenmektedir. Bu hususta acil önlem adımları hazırlanmalıdır.”

9. Bugünü fırsat bilerek firmalarımızın dijitalleşme ile ilgili çalışma yapması ve TOBB’un bu konuda destek vermesi

“COVID-19 sürecinin bize yansımalarından en önemlilerinden

biri de dijitalleşme sürecini 5-10 yıl öne çekmiş olmasıdır. Henüz bu sürece hazır olmayan firmalarımızı zorlu günler beklemektedir. Bu nedenle firmalarımızı yeni döneme hazırlamak adına, TOBB’un bu hususta belki anlaşacağı danışmanlık firmaları ile veya firma çalışanlarına vereceği eğitimler ile veya farklı yöntemlerle destek vermesi faydalı olacaktır.”

10. Yüksek katma değerli ürünler üreterek markalaşma yolunda adımlar atılırken 16 ayda patent alınamamasının yarattığı sıkıntı

“Biz hep firmalarımıza yüksek katma değerli ürünler üretin, markalaşın diye tavsiyelerde bulunurken, onları teşvik etmeye çalışırken, patent alma sürecindeki gecikme firmalarımızın iştahını kaçırmaktadır. Türk Patent Enstitüsü’nün firmalara 16 ay sonra dönmesindeki ana sebep, personel eksikliği mi? Bürokrasi mi? Evraklardaki eksiklik mi? Sorun neyse bulunup, çözüme kavuşturulması gerekmektedir.”

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, TOBB İstişare Toplantısı'nda Ege Bölgesi sözcüsü olarak bölgemizin konularını ve önerilerini Hazine ve Maliye Bakanı Dr. Berat Albayrak'a iletti.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, T.C. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın katıldığı TOBB İstişare Toplantısı'nda Ege iş dünyasının konularını ve taleplerini Bakan Albayrak'a sundu.

TOBB'a bağlı 365 oda ve borsa başkanı ile 61 sektör meclis başkanının katılımıyla gerçekleştirilen toplantı, COVID-19 salgını nedeniyle videokonferans yöntemi ile gerçekleştirildi.

Ege'nin talep ve önerileri

Toplantıda Ege Bölgesi'ndeki tüm oda ve borsalar adına konuşan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, bölgemizin iş dünyasının konularını Bakan Albay-

rak'a şu şekilde sıraladı:

"Mevcut durumda şahıs firması iseniz mücbir sebep kapsamındasınız, limited şirket iseniz değilsiniz. Bu anlamda mücbir sebep halinin genişletilmesi değil, bütün sektörlerle uygulanması gerekiyor. COVID-19 kaynaklı durumun meslek hastalığının dışında tutulması konusunun kanun ile hukuki bağlayıcılığının sağlanması beklentimizdir. Firmaların devletten alacaklarının ödenmesi, iş dünyasının elini rahatlatacaktır. Bunların tahvil veya bono ile ödenmesi durumunda bankalarda teminat olarak sunulabilmesi veya ödeme imkanı tanınması, piyasanın dönmesini sağlayacaktır. Önemli oranda gerileyen ihracat rakamları da dikkate alınarak ihracat sefer-

berliği ve bu yönde teşvik sisteminin hazırlanması gerekmektedir. Net aktif vergisi ve servet vergisi getirileceğine dair duyumların, iş dünyasının moral ve motivasyonunu bozduğunu ayrıca ifade etmek istiyorum. Enerji konusunda, Yekdem'in, avantajları olmasına rağmen çok kullanan çok ödüyor yönteminden ziyade, kullanıcılara eşit bir şekilde dağıtılması, sanayicinin enerji maliyetleri üzerinde rahatlatıcı bir etki sağlayacaktır. Artan işsizlik oranları gözetilerek, istihdamda kısa çalışma ödeneğinin üç ay daha uzatılmasını ve ayrıca yüksek enflasyon döneminde uygulanan peşin vergi sisteminin kaldırılmasını öneriyoruz. Erteleme ile biriken vergi ve sigorta borçlar için

bir yapılandırma getirilmesi, piyasaya nefes aldıracaktır. Belirli sözleşmelerin ve geçici iş sözleşmelerinin kolaylaştırılması ile ilgili bir çalışma yapılması beklentisi içerisindeyiz. Bununla birlikte yine vergi ile ilgili olarak, geçici vergide birinci ve ikinci dönemin birleştirilmesi, vergi ihracatının KDV'sinin dış ticaret sermaye şirketlerinde olduğu gibi ödenmesi ve vergisini düzenli ödeyene prim sağlanması, iş dünyamızın beklentileri arasındadır. İhracatçılarımız, ihracat bedellerinin yurda getirilme şartlarının gevşetilmesini istemektedirler. Tarımla ilgili 2020 için; pamuk, zeytinyağı, zeytin gibi prim farklarının ödenmesini ve destek tutarlarının kısa bir sürede açıklanmasını; ayrıca temel besin maddelerinden et, yumurta, zeytin ve zeytinyağında perakendede uygulanan yüzde 8 oranındaki KDV'de indirim sağlanmasını, matrah artırımını ve stok affının çıkarılarak bu süreçte devletimizin de kazanç elde etmesini sağlanmasını da piyasanın kısa vadede önünü açacak düzenlemeler olarak görmekte ve beklemekteyiz.”

**Mücbir sebep,
yeni değerlendirilecek**
Aktarılan konular için teşekkür

eden Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, mücbir sebebin belirlenmesi konusunun Haziran'daki ekonomik faaliyetlere göre yeniden değerlendirileceğini söyledi. Bakan Albayrak, “Mevcut durumda kira desteği ve geçici vergi gibi hususlarda milyarlarca liranın devlet bütçesine girmemesi durumu söz konusu. Meslek hastalığı konusunu yakından takip ediyoruz. Esnek çalışma konusunda Mart ayında ciddi bir esneklik sağladık. Cephanemizi dengeli ve kritik noktalarda kullanmaya çalışacağız. Çek konusunu takip ediyoruz. Karşılıksız çeklerde korku verici rakamlara ulaşmadık. Vergi indirimlerinde ithal ürünleri artırmayacak şekilde çok kapsamlı çalışıyoruz. Biz ithalatı zorlaştırırken, içeride yerli ürünlerin eş zamanlı fiyatların artması hususunda sizlerden hassasiyet rica ediyoruz. KDV sistemindeki değişiklik konusuna katılıyorum, gelir-gider dengesi açısından zamanlaması çok önemli. Nefes Kredisine kamu bankalarının katılımı konusu, yakın zamanda hayata geçirilecek. Gıda tarafında vatandaşa ulaşan fiyatlar konusunda çok sert önlemler alıyoruz. Haziran ayında fahiş fiyatla ilgili adımlarımızı göreceksiniz. Erteleme ve SGK borçlarının uzatıl-

ması için çalışıyoruz. Servet vergisi gibi duyumlara kulak asmayın, yeni bir vergi affına olumlu bakmıyorum. Yekdem'in eşit dağıtılmasını not aldım. Yerli üretici açısından hassas bir denge var burada. Doğalgaz, elektrik gibi ödemelerin ertelenmesi yine bir sarmal oluşturuyor. Yatırımda, makine alımında kamu bankalarına yapılacak kredi başvurularında o nitelikte makine, Türkiye'de var mı diye bakılacak. Böyle bir finansman modeli gelecek. Otomobilde yerli üretim olmak koşuluyla; Haziran'da kampanya için kamu bankaları ile görüşmeler gerçekleştireceğim. Sigortacılık ile ilgili görüşmeler yapılacak ama sektör büyümek zorunda” dedi.

“Üç aylık sürecin sonundayız”

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu ise “Yeniden büyüme sürecine gireceğiz. Normalleşmeyi konuşur durumdayız. TOBB olarak biz kenetlendik. En hızlı şekilde size ilettik konuları, siz de hayata geçirdiniz. Üç aylık sürecin inşallah sonundayız. TOBB başkanlığımızdaki en dinamik sürecimi yaşadım. İstedğim her bakana ulaştım. Bakanlarımızdan da taleplerimize olumlu yanıt aldık” diye konuştu.

Yorgancılar, basın mensupları ile videokonferansta buluştu

“Yakın zamanda normalleşme umuyoruz”

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Türkiye'nin zor bir süreçten geçtiğini belirterek bayramı takip eden süreçte olumlu gelişmeler yaşanabileceğini söyledi. Yorgancılar, “Özellikle ihracata yönelik olarak sanayide bir normalleşme olacağına inanıyorum” dedi.

Ekonomi Muhabirleri Derneği (EMD) İzmir Şubesi tarafından düzenlenen ve Zoom uygulaması üzerinden gerçekleştirilen online basın toplantısına katılan Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, salgın sürecinin ekonomik etkilerine ilişkin değerlendirmelerini ekonomi basını ile paylaştı. 45 gazetecinin katıldığı telekonferansta gündeme ve sektörlerle ilişkin konular ele alındı. Konuşmasına 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü kutlayarak başlayan Başkan Yorgancılar, “Bu günlerde halkımızın sağlığı ve temel ihtiyaçları için çalışan sağlıkçılarımız, kargo çalışanları, marketler, fırınlar gibi meslek gruplarına ve tüm emekçilere teşekkür ediyorum” dedi.

Ender YORGANCILAR

80 ila 90 civarında Asya merkezli olacak. ABD ile Çin arasındaki ekonomik savaşta ABD'nin Çin'e karşı kaybettiğini bariz bir şekilde gördük. Yine bu süreçte tarımın, gıdanın ne kadar önemli olduğunu; ülkelerin kendi üretimlerinin

kendilerine yeter hale gelmesinin hayati öneme sahip olduğunu herkes anladı” diye konuştu.

“Siparişlerde iptal değil, erteleme geldi”

Otomotiv sektöründeki fabrikaların halen tam kapasite olarak çalışmadığını aktaran Yorgancılar şunları söyledi:

“Gelen bilgilere göre otomotiv sektörü yüzde 30 civarında bir kapasiteyle faaliyetlerini sürdürüyor. Yine ülkemizin önde gelen üreticilerinden TÜPRAŞ'ın çalışmaya başlaması da 1 Temmuz'a ertelenmiş durumda. TÜPRAŞ, uçak

Yorgancılar'dan 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü kutlaması

Ender YORGANCILAR @EYorgancilar - 1 May

Emek ve alın teri kıymettir.

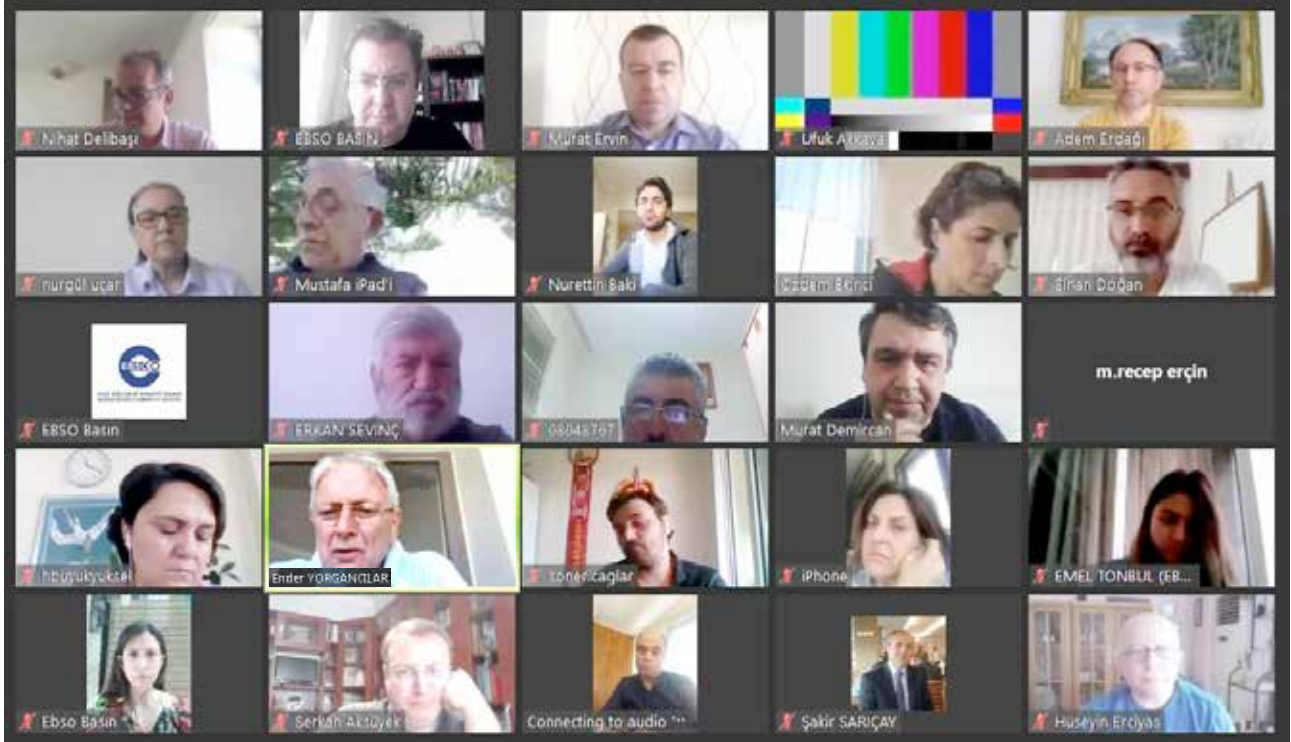
Ülkemizin kalkınmasına katkı koyan tüm emekçilerimizin #1Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü gönülden kutluyorum.

#Yaşamakiçiniyaşamak lazım.

#işçibayramı

“Asya merkezli ekonomi”
COVID-19 salgını sonrasında hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını belirten Başkan Yorgancılar, “Sosyal ve finansal yaşamda kartlar yeniden karılacak. Ekonomi, yüzde

benzininin yanı sıra yağ da üretiyor. Yağ üretilmediği için diğer firmalar da sıkıntı yaşıyor. Bunların hepsi birbirine bağlı. Benim tahminim; bayram sonrası sanayide biraz daha olumlu yöne gidilecektir. İhracat yaptığımız ülkelerden sipariş iptalleri beklerken sadece erteleme geldi. Bu tür gelişmeler de bayram sonrası normalleşme sürecine girebileceğimizi gösteriyor.”

“Alacaklar ödenirse elimiz rahatlar”

Önümüzdeki dönem için en önemli sıkıntılarının başında işsizliğin geldiğini vurgulayan Yorgancılar, “Sanayideki üretimin tekrar eski haline ne zaman geleceği şimdilik belirsiz. Şu anda dünyada yüzde 10 ila 12 arasında bir küçülme bekleniyor. Bu da işsizliğin yüzde 20 civarına gelmesine neden olabilir. Bu süreçte özel sektörün de devletten alacakları var. Devlet bu parayı ödediği zaman özel sektörün eli rahatlayacak. Bu ödemeyi tahvil veya bono ile de yapabilir. Böylece bu varlıklar para gibi piyasada döner; özel sektör de işlerini daha

rahat sürdürür” dedi.

“IMF dışında kaynaklar da var”

Mart ayından bu yana yaptığı açıklamalarda sokağa çıkma yasağının olması ve devletin para basması konularını gündeme getirdiğini hatırlatan Başkan Yorgancılar, “Tüketim olmadığı için zaten enflasyonun yükselmesi mümkün değil. Dolar kurundaki yükseliş için IMF’ye gidip gitmemek hükümetin vereceği bir karardır. IMF haricinde bize para verecek başka kaynaklar da var. Hükümetimiz bunları değerlendirecektir” diye konuştu.

Kısa çalışma ödeneği

Kısa çalışma ödeneğine 194 bin kişinin başvurduğunu ifade eden Yorgancılar, “Yoğun talep nedeniyle sürecin çok vakit alacağını öngördük. İŞKUR’a bunu ilettik. Bu sürecin kısaltılmasıyla ilgili girişimler yapıldı ve işler hızlandı. TOBB önderliğinde ve Denizbank’ın katkılarıyla Nefes Kredisinde toplam 6 milyar liralık bir kredi hacmine ulaşıldı. Bizim

de 10 milyon lira ile katıldığımız bu fondan, cirosu 3 milyon liraya kadar olan firmalar 50 bin; 3 milyon ile 25 milyon arasında olan üyelerimiz ise 100 bin liralık kredi kullanabilecek. Toplam başvuru sayıları ise önümüzdeki günlerde belli olacak” ifadesini kullandı.

“İki taraf da endişeli”

Belirsizlik nedeniyle talep ve yatırımlarda gecikmeler olacağını altını çizen Yorgancılar, “Müşteriler satın alıp almama konusunda tereddütlü; sanayici ise ‘acaba üretsem, satabilir miyim’ endişesinde. Üretim düştüğünde artan maliyet nedeniyle fabrikalarda finansman akışında sıkıntı yaşanıyor. Çarkların kontrollü bir şekilde dönmesi lazım, yaşam da bir şekilde sürmeli. Yoksa hiçbirimizin gidecek işi olmayabilir. Salgından sonraki süreçte ise; konut, giyim ve gıda, insanlar için her zaman gerekli olacak. 10 milyonluk arabanız, yatınız olsun, binip de gezemedikten sonra anlamı yok. Sağlık ve gıda sektörleri geleceğin en önemli sektörleri olacak” diye konuştu.

İzmir İl Pandemi Kurulu STK Komitesi toplantısı, **EBSO ev sahipliğinde gerçekleştirildi**

Cumhurbaşkanlığı genelgesi doğrultusunda İzmir Valisi Erol Ayyıldız'ın talimatlarıyla oluşturulan İzmir İl Pandemi Kurulu Sivil Toplum Kuruluşları Komitesi'nin Mayıs ayı toplantısı, videokonferans yöntemiyle İzmir Vali Yardımcısı Fatih Kızıltoprak başkanlığında gerçekleştirildi.

Toplantıya ev sahipliği yapan Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, EBSO üyelerinden gelen talepleri ve Odamızın önerilerini kurul üyeleriyle paylaştı.

Toplantıda ayrıca salgının mücadele kapsamında yapılmakta olan çalışmaların yürütülmesine ilişkin hususlar, salgının toplumdaki etkisini azaltmak ve salgından etkilenenlerin en az zarar görmesini sağlamak amacıyla Sağlık Bakanlığı koordinasyonunda belirlenen, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının pandemiye yönelik görev ve sorumlulukları hakkında kurul üyelerine bilgi verildi.

Toplantıya, Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ın yanı sıra, İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Işınsoy Kestelli, Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, Deniz Ticaret

Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Öztürk, İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği

Yönetim Kurulu Başkanı Zekeriya Mutlu ve İzmir Ziraat Odası Başkanı İbrahim Erdallı katıldı.

Yorgancılar'dan Dünya Hemşireler Günü kutlaması

Ender YORGANCILAR @EYorgancilar · 2s

Dünya Hemşireler gününü en içten dileklerle kutluyorum yaptıklarınız unutulmayacak hakkınızı helal edin allah razı olsun 🙏🙏🙏

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, COVID-19 salgını ile mücadelede canlarını dişlerine katarak çalışan hemşirelerin Dünya Hemşireler Günü'nü Twitter hesabından yaptığı açıklama ile kutladı.

Yorgancılar büyüme rakamlarını değerlendirdi

“Entegre bir büyüme modeli oluşturulması gerekiyor”

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Bloomberg HT canlı yayınına katılarak yüzde 4,5 olarak açıklanan 2020 yılı birinci çeyrek büyüme rakamını değerlendirdi.

Büyümenin niteliği

COVID-19 salgınının ilk üç aylık dönemde ekonomiye olumsuz etkisinin henüz başlamamış olduğunu ifade eden Yorgancılar, “İlk üç ayda Türkiye’de COVID-19’un etkisi görülmedi ve biz yüzde 5’in biraz üzerinde bir büyüme beklentisi içindeydik. Gelen büyüme rakamı yüzde 4,5 oldu, sanayi sektörü de 6,2 oranında bir büyüme ortaya koydu. Buradaki en önemli nokta, inşaat sektörünün yedi çeyrektir küçülmeye devam etmesidir” dedi.

Büyümenin kalitesine bakıldığında kamuda ve özelleştirilen tüketimin arttığının görüldüğünü belirten Yorgancılar, “Güzel olan nokta, makine ve teçhizat yatırımlarında yüzde 8’e yakın bir büyüme kaydedilmiş olmasıdır. Bundan sonra gelecek olan çeyrek dönem büyüme rakamları büyük önem taşıyor. Salgının gerek küresel gerekse ulusal düzeyde yaratmış olduğu hasar, 2020 yılının kayıp bir yıl olacağına işaret ediyor. Çünkü hiçbir kişi, kurum ya da ülke, böylesi bir salgının ekonomide yaratacağı tsunamiye hazırlıklı değildi. Bu açıdan dünyadaki ekonomi yönetimleri ve bu arada Türkiye, genişlemeci mali ve para politikalarını devreye aldılar ve hasarın etkisini kısmen de olsa

yavaşlatmış oldular. Bundan sonraki süreçte yeni, farklı ve niteliksel büyüme programlarına bütün dünyada ihtiyaç var” diye konuştu.

Entegre büyüme modeli

Küresel çapta konjonktürel bir onarım programına gidilmesinin elzem olduğunu dile getiren Başkan Yorgancılar, “En önemli konu olarak işsizlik karşımızda duruyor. Bunu çözecek ve ihracatı teşvik edecek plan ve programların yapılması gerekiyor. İhracatımızda ilk üç aydaki düşüşle birlikte ithalatta da artış söz konusu. Sektörlerimizin yeniden tanımlanması ve entegre bir büyüme modeli oluşturulması gerekiyor. 2020 yılının ikinci yarısında üretim ve istihdamın belirleyicisi, ağırlıklı olarak iç talep olacak. Çünkü Euro Bölgesi’nde ilk üç ayda ortaya çıkan eksi rakamlar, devamındaki çeyrekte devam edecek. Ayrıca döviz kurlarındaki istikrarın ve enflasyonun kontrol altında tutulması da son derece önemli” ifadesini kullandı.

Türkiye’nin avantajı

Tedarik ve işbirliğinin önemine vurgu yapan Yorgancılar, “Bütün

bu süreçte ülkemizin avantajı, sanayi yapımızın geniş bir çeşitliliğe sahip olmasıdır. Bu nedenle bence Türkiye bir adım öndedir. Bu anlamda Avrupa Birliği’nden ayrılan İngiltere’nin yerini doldurabilme imkanımız var. Geçtiğimiz hafta Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Berat Albayrak’ın yerli sanayinin destekleneceğine yönelik verdiği mesaj da bu anlamda bizim için önemlidir. Süreç, yıllardan beri dile getirdiğimiz ‘Üretim yoksa kalkınmak hayaldir’ şiarının doğruluğunu bir kez daha ortaya koymuştur” dedi.

“Eksi büyüme olmamasını umuyoruz”

İkinci çeyrekte nasıl bir büyüme rakamı beklediğine ilişkin soruya ise Başkan Yorgancılar, “Şimdiden söylemek zor. Nisan ayında kısa çalışma ödeneğinin başlamasından itibaren bizde de sıkıntılı bir süreç söz konusu. Mayıs bayram ayıydı, Haziran itibarıyla yukarı yönlü bir toparlanma eğilimi görülecektir. İkinci çeyrek büyümesinin eksi değerinde olmayacağını ümit ediyor ve bekliyoruz” şeklinde cevap verdi.

Model Fabrika'nın donanımı için ilk adım

Uygulamada "Model Fabrika" olarak bilinen İzmir Uygulamalı Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezi'nin mimari, mekanik sıhhi tesisat, elektrik ve çelik konstrüksiyon gibi unsurları için yapılacak ihaleye ilişkin toplantı düzenlendi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası ve İzmir Ticaret Odası işbirliğinde yürütülen "İzmir Uygulamalı Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezi Projesi"nin mimari, mekanik, sıhhi tesisat, elektrik, çelik konstrüksiyon ve yürüyüş yolu ihtiyaçları kapsamında yapılacak ihaleye ilişkin toplantı düzenlendi.

Toplantı, Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı H. İbrahim Gökçüoğlu ve İZTO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Cemal Elmasoğlu başkanlığında gerçekleştirildi.

Toplantıda EBSO Genel Sekreteri Mustafa Kalyoncu ve İZTO Genel Sekreteri Mustafa Taneri de hazır bulundu.

Model Fabrika adıyla anılan İzmir Uygulamalı Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezi, Türkiye'de sanayi istihdamı, üretimi ve ihracatının çok

önemli bir kısmını oluşturan, ülke ekonomisinin dinamiği KOBİ'lerin küresel rekabet koşullarının gerektirdiği yapısal dönüşümü sağlamasını amaçlıyor.

Model fabrikada yalın üretim teknikleri ile firmalar dijital dönüşüm hazırlanacak.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkan Yardımcısı H. İbrahim Gökçüoğlu, "Model fabrika, İzmir'de kurumlar arası işbirliği ve ortak iş yapma kül-

türünün önemli bir örneğidir. Başta KOBİ'ler olmak üzere işletmelerin uygulama yönlü becerileri, model fabrikada deneysel ancak gerçek bir üretim ortamında geliştirilecek. Teori ve pratik, burada bir araya gelecek. Proje kapsamında danışmanlık hizmetleriyle desteklenmiş uygulamalı eğitim programlarının ve bu eğitimlerin sunulacağı fiziksel ortamın oluşturulması da sağlanacak" dedi.

Gökçüoğlu "Dünyada, uygulamalı eğitim ve danışmanlık hizmeti sunan benzer merkezler bulunuyor. Bu merkezler, çeşitli ülkelerde 2001 yılından bu yana faaliyetlerini sürdürüyor. Almanya, ABD, Çin, Hindistan, İtalya, Singapur ve Brezilya ile ülkemizde Ankara ve Bursa, model fabrikanın işler durumunda olan örnekleri olarak sıralanıyor" diye konuştu.

DEZ STANT

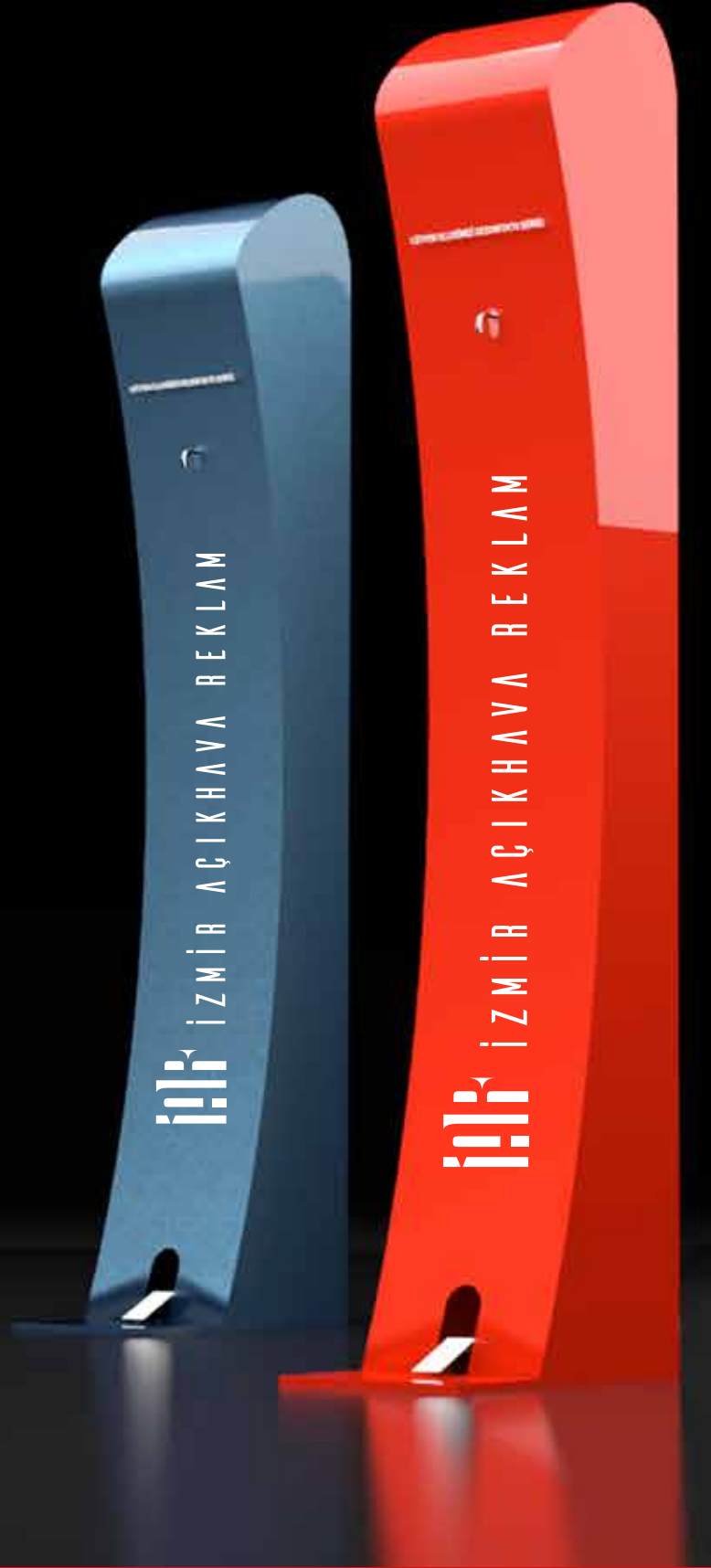
SAĞLIK VE HİJYEN YOLUNDA!
DEZSTANT YAZIYORUZ!

490₺

Pedallı yapısı ile ellerin temas etmediği bir kullanım sunar. 5 lt. Sıvı kapasitesi Elektrostatik boya ile uzun ömürlü ve parlak bir görüntü sunar. DKP Saç kullanarak imal edilmektedir. İstenilen renk koduyla üretim yapılabilmektedir. ISO 9001 Standartlarına uygun üretim yapılmaktadır.

Teknik Özellikler;

- Lazer kesim DKP saç
- Elektrostatik Boya
- 150 cm yükseklik
- 25 cm gövde genişliği
- 25 cm yan genişlik
- Lazer kesim pedal ve boru deliği
- Özel pedal sistemi
- Sticker folyo uygulama
- Toplu Siparişlerde Özel Renk Üretimi

İZMİR AÇIKHAVA REKLAM

0232 431 00 75
0554 899 91 69
www.izmiracikhavareklam.com

Adnan YILDIRIM

Ekonomi Bakan
Yardımcısı (2014-2015)
Türk Eximbank Genel
Müdürü (2016-2019)

PANDEMİ DÖNEMİNDE KAMU HARCAMALARININ FİNANSMANI İLE VERGİDE GÜNDEM

"Ek vergiler konusunda adım atarken işletmelerin içinde bulunduğu finansal durumun iyi değerlendirilmesi, ayrıca yeni vergiler yerine mevcut vergilerin tahsilatına öncelik verilmesi gerektiğinin altını bir kere daha çizmek istiyoruz."

Aralık 2019 sonunda Çin'in Wuhan kentinde başladığı duyulan ve 2020 başından itibaren dünyanın her kıtasına yayılan Covid-19 coronavirüsün 114 ülkede görülmesi üzerine, Dünya Sağlık Örgütü (11 Mart 2020 tarihinde) pandemi ilan etti. Ardından, daha önce kendi içinde koruyucu önlem almış/almamış tüm ülkeler sert tedbirler aldılar. Alınan önlemlerin sağlıkla ilgili boyutu, virüsün yayılmasının önlenmesi, vatandaşların korunması ile virüsü kapmış olanların tedavisine yöneliktir. Ancak virüsün etkisi sadece sağlıktan ibaret olmayıp, alınan tedbirler, yasaklar ve kısıtlamalar doğal olarak her sektörü ve ekonomideki aktörlerin tamamını olumsuz etkilemiştir, üstelik önceki krizlere göre virüsün etkisi ani, kapsamlı ve hızlı olmuştur.

Ekonomik hayatın tamamının etkilendiği yerde devletin gelirlerinin ve bütçe gelirleri içinde en büyük kalem olan vergi gelirlerinin etkilenmemesi düşünülemez. Üstelik, ekonomideki aktörlerin ve (az sayıdaki sektörler hariç) sektörlerin hepsinin ciro/gelir kaybına uğradığı bu dönemde, devlet bütçesi gelir tarafında düşüş yanında kamu harcamaları tarafında artışla birlikte çift yönlü olumsuz etkilenmiştir.

Her kriz döneminde olduğu gibi devletin gelirlerindeki düşüşün ya da harcamalarındaki artışın yaşandığı kriz dönemlerinin ardından, kamu harcamalarının finansmanı için borçlanmanın yanında yeni vergiler, ek vergiler, vergi barışı, vergi oranlarının artırılması gibi düşünceler, hazırlıklar ve

bazılarında da yasal düzenlemeler olmuştur. Bugünlerde de benzeri tartışmalar şimdiden başladı. 1981 yılından bugüne son 40 yılda yaşadığımız (çok sayıda) krizlerin hepsinde masanın bir tarafında bulundum, gelişmelerin ya içinde oldum yada yakında takip ettim. Bu yazıda bugünlerde gündemde yer bulan vergi tartışmalarını da değerlendirmek istiyoruz. Konuya girmeden önce, Coronavirüs'ün pandemi ilan edildiği, Türkiye'de ilk vakanın görüldüğünün açıklandığı Mart ayı ile öncesinde vergi tahsilatının ne durumda olduğuna yazımızdaki grafikten bakıp değerlendirmek gerekir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca yayınlanan istatistiklerden hazırlanan grafikten görüldüğü gibi, vergi gelirlerinde coronavirüs salgını ile beraber Mart ayında şimdiye kadar görülmemiş ölçüde çok sert bir düşüş olmuş, vergi tahsilatı aniden yaklaşık yarıya inmiştir. Esasen, coronavirüs öncesinde de vergide tahsilat/tahakkuk oranında düşüş yönünde bir trend olup 1970'den itibaren (kriz yılları dahil) son 50 yılda vergide tahsilat/tahakkuk oranı ilk kez 2019 yılı sonunda yüzde 80'in altına (yüzde 77,8'e), Mart ayında ise yüzde 44,6'ya düşmüştür. Bu yazı kaleme alındığı tarihte henüz Nisan/2020 rakamları açıklanmamıştı ama Nisan ayında Hazine'nin borç çevirme oranındaki artışa bakıldığında Mart ayına benzer bir tablo (hatta biraz daha düşük tahsilat yüzdesi) gerçekleşmiş olması ihtimali yüksektir. Doğal olarak vergi gelirleri tahsilatındaki bu düşüş, kamu harcamalarını finanse edebilmek için Hazine'nin daha fazla borçlanmasına neden olmuştur. Hazine, Mart sonunda yaptığı açıklama ile üç aylık Nisan-

Haziran/2020 döneminde toplam 59,22 milyar TL iç borç ödemesine karşılık 82 milyar TL borçlanma planlandığını açıklamıştı. Açıklanan borçlanma tutarlarına göre Hazine üç aylık dönemde yüzde 159,2 yenileme oranıyla borç çevirmeyi öngörmüştü. Nisan ayında vergi tahsilatı çok düşük olmalı ki Nisan'da 20,6 milyar TL borç servisi yapıp 30 milyar TL olarak planlanan yeni borçlanma tutarı, yüzde 295 yenileme oranıyla 60,9 milyar TL olarak gerçekleşti (Not: 2019 iç borç yenileme oranı yüzde 132, 2020 iç borç yenileme oranı yüzde 160). Benzer durumun Mayıs ve izleyen aylarda da devam etmesi halinde, devletin kamu harcamalarının bu dönemde büyük ölçüde vergi ve bütçe gelirleri yerine borçlanma ile karşılanabileceği anlaşılmaktadır. Türkiye ekonomisinin son iki yılda giderek eksilen dış kaynak kullanımı da dikkate alındığında, Hazinesinin bu ölçüde yüksek oranda iç borçlanması, aynı zamanda finans sistemindeki ticari kredilerin ve tüketici kredilerinin önümüzdeki dönemde düşeceği anlamına da gelir. Bu durum, salgın döneminde azalan cirolar nedeniyle ilave finansmana ihtiyaç duyan işletmeler ve bireylerin normalleşmesini de zorlayacaktır.

Pandemi dönemi harcamalarının finansmanı için borçlanma yanında net aktif vergisi, ekonomik denge vergisi, servet vergisi, mevcut vergi oranlarının artırılması yada

harcama vergilerinde kapsamın genişletilerek konjonktürel ek vergilerin Haziran ayından sonra gündeme geleceği konuşulmaya/yazılmaya başlanmıştır. Ancak her ekonomik kriz dönemi sonrasında gündeme gelen ek vergi(ler) alma girişiminden bu dönemde aynı performansın sağlanması ihtimali

yüksek görünmüyor. Zira, tablodan da görüleceği üzere son yıllarda Türkiye ekonomisinin performansı yanında vergi politikaları ve uygulamalarının da etkisiyle vergi tahsilat oranı sürekli düşüş trendindedir. Üstelik Mart/2020'deki keskin düşüş de dikkate alındığında, beyan edilen mevcut vergilerin bile ödenmediği/ödenmediği yerde, bir de salgın döneminin işletmelerin finansal durumuna yaptığı olumsuz etkilerin ardından istenecek ek vergiler nasıl ödene(bile)cektir? Mevcut vergisini ödememiş mükelleflerin ilave/yeni vergileri ödeyebilecek kaynağı var mıdır? Yoksa yeni vergiler için işletmelerin ilave kredi kullanması mı istenecektir? Üstelik işletmeler bu dönemde vergi ve primlerinin sadece ertelenmesini yeterli bulmamakta, 2020'de peşin vergi uygulanmamasını; ertelenen vergi/prim borçlarının, salgın döneminde düşen ciroları oranında terkin edilmesini de talep etmektedirler. Bu nedenle, ek vergiler konusunda adım atarken işletmelerin içinde bulunduğu finansal durumun iyi değerlendirilmesini, ayrıca Şubat ayı yazımızda söylediğimiz gibi, yeni vergiler yerine mevcut vergilerin tahsilatına öncelik verilmesi gerektiğinin altını bir kere daha çizmek istiyoruz. İşletmeler, para basma imkanı ile borçlanma gücünü elinde bulduran devletle aynı konumda düşünülmemelidir.

COVID-19'UN SÖZLEŞMELERE ETKİSİ VE TBK MADDE 138 UYARINCA AŞIRI İFA GÜÇLÜĞÜ

Dünya Sağlık Örgütü tarafından "Pandemi" olduğu duyurulan (COVID-19) salgını, ticari faaliyetleri olumsuz yönde etkilemiş, birçok sektördeki ticari hayatı durma noktasına getirmiş veya tamamen durmasına neden olmuştur.

İçişleri Bakanlığının yayınlamış olduğu Koronavirüs Tedbirleri Genelgesi kapsamında çoğunluğu hizmet ve eğlence sektöründe faaliyet gösteren birçok işyeri kapatılmış, 22.03.2020 tarihinde yayımlanan 2279 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile bazı istisnalar dışında icra ve iflas takipleri durdurulmuş, taraf işlemlerinin alınmaması kararı verilmiş, ihtiyati haciz kararlarının infazı da durdurulmuştur. 26.03.2020 tarihinde yayımlanan 7226 Sayılı Kanun'la Dava açma, icra takibi başlatma, başvuru, şikâyet, itiraz, ihtar, bildirim, ibraz ve zamanaşımı süreleri, hak düşürücü süreler ve zorunlu idari başvuru süreleri de dâhil olmak üzere bir hakkın doğumu, kullanımı veya sona ermesine ilişkin tüm süreler ve diğer birtakım süreler 30.04.2020 tarihine kadar durdurulmuş bunların yanında ek başka önlemler de alınmıştır.

Tüm dünya üzerinde, bu denli yüksek sayılarla ifade edilen insanın haftalar ve belki de aylar boyunca hastalık ya da koruyucu tedbirler kapsamında ekonomik hayata katılmamasının gerek işgücü teminini gerekse tedarik zincirleri ile ulusal ve uluslararası ticari ilişkiler üzerinde kısa ve uzun vadeli etkilerinin olacağı da şüphesizdir. Bu bağlamda, birçok gerçek ve tüzel kişinin de sözleşmeler ile üstlenmiş oldukları yükümlülükleri yerine getirememesi veya bu yükümlülükleri yerine getirmenin kendileri bakımından son derece güçleşmesi kaçınılmazdır.

Korona virüs salgınının global etkisi, küresel krize neden olabilecek

nitelikteki çeşitli alan ve sektörlerde yarattığı olumsuz yansımalar, şirketlerin ticari anlaşmaları ve edimlerin ifası yönünden oldukça önemli sonuçlar doğurmaktadır. Ticari anlaşmaların ifası sırasında meydana gelebilecek imkânsızlıklar ve/veya engeller neticesinde dünya çapında Koronavirüs salgınının mücbir sebepler arasında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği tartışma konusudur.

Türk Hukuku'nda da sözleşmelerin akdedilmesinden sonra meydana gelen birtakım değişiklikler nedeniyle sözleşmelerin feshedilmesi veya sözleşmenin değişen koşullara uyarlanmasının talep edilmesi mümkündür.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 27.06.2018 tarihli ve 2017/90 E., 2018/1259 K. sayılı kararında "Salgın" halinin bir mücbir sebep sayılabileceği açık bir şekilde ifade etmektedir. Ancak salgın durumunun mücbir sebep teşkil edip etmediği her somut olay bakımından ayrı ayrı incelenmesi gerekmektedir.

Sözleşmelerin kurulması anında öngörülemeyen ve akdedilmesinden sonra meydana gelen değişiklikler nedeniyle ifanın imkânsız hale gelmesi veya bir taraf bakımından ifanın aşırı derecede güçleşmesi halinde, tarafların borçlarını herhangi bir değişiklik meydana gelmemişçesine ifa etmelerinin beklenmesinin dürüstlük ve hakkaniyet kurallarına aykırı olduğu değerlendirildiği için hukuk düzenleri bu gibi istisnai hallerde belirli şartların gerçekleşmesi ile sözleşmelerin uyarlanmasına veya feshedilmesine olanak tanımaktadırlar.

Türk Borçlar Kanunu'nun 138. maddesi uyarınca Aşırı İfa Güçlüğü

Av. Murat ULUSU
EBSO Hukuk Danışmanı

Kavramı tanımlanmıştır.

Öncelikle, sözleşmeler hukuku bakımından hâkim olan ilkenin, tarafların akdettikleri sözleşme hükümleri ile bağlı olması ve edimlerini buna uygun biçimde ifa etmesi anlamına gelen ahde vefa (pacta sunt servanda) olduğunu belirtmek gerekir. Fakat bazı durumlarda, bu ilkenin sıkı sıkıya uy-

gulanmasının da birtakım adaletsizliklere sebep olduğu görülmüş ve bu adaletsizliklerin giderilmesi amacıyla hukuk sistemlerince farklı düzenlemeler benimsenmiştir. Türk Borçlar Kanunu ("TBK")'nın 138. maddesinde yer alan aşırı ifa güçlüğü kavramı da yukarıda bahsedilen düzenlemelerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. İlgili madde:

"Sözleşmenin yapıldığı sırada taraflarca öngörülmemiş ve öngörülmesi de beklenmeyen olağanüstü bir durum, borçludan kaynaklanmayan bir sebeple ortaya çıkar ve sözleşmenin yapıldığı sırada mevcut olguları, kendisinden ifanın istenmesini dürüstlük kurallarına aykırı düşecek derecede borçlu aleyhine değiştirir ve borçlu da borcunu henüz ifa etmemiş veya ifanın aşırı ölçüde güçleşmesinden doğan haklarını saklı tutarak ifa etmiş olursa borçlu, hâkimden sözleşmenin yeni koşullara uyarlanmasını isteme, bu mümkün olmadığı takdirde sözleşmeden dönme hakkına sahiptir. Sürekli edimli sözleşmelerde borçlu, kural olarak dönme hakkının yerine fesih hakkını kullanır. Bu madde hükmü yabancı para borçlarında da uygulanır." ifadeleriyle düzenlenmiştir.

Madde metni doğrultusunda, herhangi bir sözleşme ilişkisi bakımından

aşırı ifa güçlüğünden bahsedebilmek için aşağıda belirtilen şartların bir arada gerçekleşmiş olması gerekmektedir:

- Sözleşmenin yapıldığı sırada taraflarca öngörülme ve öngörülmesi de beklenmeyen olağanüstü bir durumun ortaya çıkması,
- Bu durum borçludan kaynaklanmayan sebeplerle ortaya çıkmış olması,
- Bu durum sebebiyle, sözleşmenin yapıldığı sırada mevcut olan olguların borçludan ifanın istenmesini dürüstlük kuralına aykırı düşecek derecede borçlu aleyhine değişmesi ve
- Borçlunun borcunu henüz ifa etmemiş veya aşırı ölçüde güçleşen ifadan dolayı haklarını saklı tutarak ifa etmiş olmasıdır.

Bu doğrultuda, açıklığa kavuşturulması gereken ilk konu aşırı ifa güçlüğü hâlinin borcun kısmen ya da tamamen sona ermesine sebep olan ifa imkânsızlığından farklı bir kavram olduğudur. Nitekim, imkânsızlık hâlinde borçlunun ifada bulunma imkânı kısmen ya da tamamen ortadan kalkmış olmasına karşın; aşırı ifa güçlüğü hâlinde ifa mümkün olmakla birlikte, dürüstlük kuralı uyarınca borçludan talep edilemeyecek ölçüde ağırlaştırılmıştır ve ağırlaşan durumun sözleşmenin kurulması anında ilgili sözleşmeden beklenen menfaati sağlamak bir yana, artık bir külfet halini aldığını söylemek yerinde olacaktır.

Sözleşme serbestisinin esas olduğu mevcut düzende, tarafların sözleşmelerini Mahkeme'ye başvurmadan, eğer var ise sözleşmelerinde yer alan uyarılama hükümleri çerçevesinde; böyle bir sözleşme maddesinin bulunmaması durumunda ise ağırlaşan edim yükümlülüklerini yeniden müzakere ederek sözleşmelerini tadil etme imkânları mümkündür.

Ancak sözleşmenin tarafları sözleşme tadilini karşılıklı müzakere ile gerçekleştiremezse veya sözleşmede herhangi bir uyarılama maddesi mevcut değil ise; sözleşme ile üstlenilen borcun ifası kendisinden beklenemeyecek derecede ağırlaşan taraf BK m.

138 düzenlemesinden faydalanarak Mahkeme'den ilgili sözleşmenin uyarlanmasını talep etmek hakkına sahiptir.

Yapılan uyarılama başvurusu üzerine hâkim, eğer yukarıda belirtilen şartlar gerçekleşmiş ise, (i) sözleşmede yer alan edimlerin uyarlanması ya da böyle bir uyarılama mümkün değilse (ii) sözleşmenin sona erdirilmesi yönünde karar verebilecektir.

İlk durumda hâkim, öncelikle uyarlanması talep edilen sözleşmede herhangi bir intibak ve/veya uygulanabilir bir özel kanun hükmü bulunup bulunmadığına bakarak öncelikli olarak bunların uygulanması ve herhangi bir düzenleme olmaması ya da mevcut düzenlemelerin uygulanmasının taraflar arasındaki menfaat dengesizliğini gidermemesi durumunda, son çare olarak, taraf iradelerini yansıtabilecek biçimde sözleşmenin uyarlanmasına karar verebilir. Uyarılama, ifası aşırı güçlük yaratan edimin miktarının, ifa yerinin değiştirilmesi; edimin miktarını artırılması veya yapılacak ödemenin taksitlere bağlanması, ödeme vadelerinin değiştirilmesi ve sair yöntemlerle gerçekleştirilebilir. Hâkim, aşırı ifa güçlüğü yarattığı dengesizliği hakkaniyet çerçevesinde giderecek uyarılama yöntemi ve/veya miktarını belirlemede kural olarak serbesttir.

Bununla birlikte, uyarılamanın mümkün olmaması veya yapılacak uyarılamanın taraflar arasındaki menfaat dengesizliğini giderememesi durumunda hâkim artık sözleşmenin sona ermesi yönünde hüküm tesis edecektir. Bu sona erme, ani edimli sözleşmeler bakımından sözleşmeden dönme ve sürekli borç ilişkileri bakımından sözleşmenin feshi olarak karşımıza çıkacaktır. Diğer bir ifadeyle

ani edimli sözleşmeler (ör: eser, satım, vb.) için, henüz ifa edilmemiş edim yükümlülükleri sona erecek ve ifa edilen banka teminatı, performans teminatı gibi edimler içinse tarafların iade yükümlülüğü doğacaktır. Öte yandan sürekli borç ilişkilerinde (ör: kira, iş, sigorta, vb.) aşırı ifa güçlüğü gerçekleşene kadar ifa edilmiş edimler bakımından bir değişiklik olmayacak, sona erme ileriye dönük olarak etkilerini gösterecektir.

Belirtmek gerekir ki özellikle ticari nitelikli sözleşmelerde taraflar arasında düzenlenmiş bulunan sözleşmeye bağlılık esas olup, sözleşmenin uyarlanması ise uyarılama koşullarının varlığı halinde başvurulması gereken istisnai bir durumdur. Her şeyden önce sözleşmenin imzalanmasından sonra beklenmeyen olağanüstü durumların gerçekleşmesi, sözleşmenin uzun süreli olması, beklenmeyen olağanüstü durumların herkes için geçerli, objektif ve önceden belirlenemeyecek nitelikte bulunması, değişen koşulların sözleşmeyi çekilemeyecek hale getirmesi bu suretli işlem temelini çökmesi zorunludur. Belirtilen koşullar gerçekleşmişse, sözleşmenin yeniden uyarlanması talep edilebilir.

Ticari ilişkiler bakımından yapılacak çok yönlü değerlendirmeler neticesinde sözleşmenin uygun şartlara getirilerek ayakta tutulmasının sağlanması için yeniden uyarılama veya fesih tercihi düşünülebilir.

19 Mayıs Atatürk'ü Anma,
Gençlik ve Spor Bayramı kutlandı

**101'inci yılda
coşkulu kutlama**

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'nı başlatmak üzere Samsun'a çıkışının 101'inci yılında tüm Türkiye, bayram coşkusuyla bayraklarla ve marşlarla balkonlarından yaşadı.

Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün, milletimizin kurtuluş mücadelesini başlatmak üzere Samsun'a çıkışının 101'inci yıl dönümü, tüm yurttaki coşkuyla kutlandı. COVID-19 salgını nedeniyle kitlesel kutlama etkinlikleri yapılmazken, vatandaşlar bayraklarla ve marşlarla 19 Mayıs coşkusuyla balkonlarından doyasıya yaşadı.

"Bütün ümidim gençliktedir"

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar da ilettiği mesajında Atatürk'ün geleceğe yönelik umudunun gençler olduğunun altını çizdi. Yorgancılar, mesajında şöyle dedi:

"Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün, 'Bütün ümidim gençliktedir' diyerek vatanımızı emanet ettiği gençlerimiz başta olmak üzere tüm halkımızın 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramının 101. yılını kutluyor,

ebedi Başkumandanımız ve silah arkadaşlarını bir kez daha rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum."

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen ise mesajında "19 Mayıs 1919 bir inancın uyanışı, milletçe bağımsızlığa yürüyüşümüzün ilk adımıdır. Gençlerimizin, ülkemizin geleceği için azimle çalışan ve üreten bir gayretin içinde olacağına dair inancıyla, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramını kutluyor, bizlere bu toprakları vatan kılan başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm şehitlerimizi saygıyla anıyorum" ifadesini kullandı.

Türkiye, Ata'sını andı

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı kapsamında yurt çapındaki ilk tören, sınırlı bir katılımı Anıtkabir'de gerçekleştirildi. Anıtkabir'deki törene Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, 16 Türk devletini temsilen 16 sporcu ve bakanlığın üst düzey bürokratları katıldı.

19 Mayıs, İzmir'de de salgın önlemleri altında kutlandı. Her yıl olduğu gibi bu yıl da Cumhuriyet Meydanı'nda dar katılımı bir tören düzenlendi. Törende anıta

çelenk sunan İzmir Gençlik ve Spor İl Müdürü Nüammer Uslu, "Atatürk'ün 19 Mayıs'ta milli duygular içerisinde Samsun'da attığı ilk adım, Türk milletinin bağımsızlığını kazanmasında ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu yolunda atılmış en önemli adımdır. İşte bu yüzden Türk milletinin vatani ve değerleri için verdiği onurlu mücadelenin adı olan 19 Mayıs'ın 101. yıldönümüne ulaşmanın mutluluk ve heyecanını yürekten hissetmekteyiz. İstikbal ve istiklal mücadelemiz, şehit ve gazilerimizden aldığımız güç ve ilhamla 19 Mayıs ruhunda olduğu gibi azim ve kararlılıkla geçmişte olduğu gibi bugün de sürmekte ve gelecekte de sürecektir" dedi.

"Bağımsızlığın yol göstericisi"

İzmir Valisi Erol Ayyıldız da 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı nedeniyle bir mesaj yayınladı. Vali Ayyıldız, mesajında şöyle dedi:

"19 Mayıs tarihi, İstiklal mücadelesi başlatan Türk Milleti'nin bağımsızlık tutkusunun, vatan aşkının, hür ve müstakil yaşama kararlılığının sembolüdür. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'dan başlatarak yaktığı istiklal meşalesi, yurdun her bir köşesine ışığını yaymış, o ışık necip milletimize kadim bir medeniyetin mirasçıları olduğunu hatırlatmış ve bağımsızlık yolunda yol gösterici olmuştur. İstiklal şuurunun can bulduğu bugün, özellik ve nitelikleriyle bağımsızlık yolumuza istikamet vermiş, arzu edilen bir geleceğin hareket noktası olmuştur. 19 Mayıs 1919'da tutuşturulan meşale, milletimizi muasır

medeniyetler seviyesinin üzerine çıkarma mücadelesinde yolumuzu aydınlatmaya devam etmektedir. Bu anlamlı gün aynı zamanda, tarihinden güç almış, istiklale aşık, çalışan, üreten, geleceği omuzlarında taşıyan bir gençliğin de ifadesidir. Onun içindir ki her 19 Mayıs'ta Türk Gençliğine olan güvenimiz daha pekişecek, onları daha da değerli kılacaktır. Bu anlamda da onların milli, manevi ve insanî değerlere sahip olarak yetiştirilmesi, devletine, milletine, bayrağına sahip çıkan bir şuurla hareket etmesi için büyükleri olarak yol gösterici olacağız."

"Kuruluşun ilk adımı"

19 Mayıs'ta bisiklet ile şehri

turlayan ve vatandaşların bayramını kutlayan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer ise "19 Mayıs gerçekten Türkiye Cumhuriyeti için son derece anlamlı bir gün. Kuruluşun ilk adımları ve o nedenle özellikle bir İzmirli olarak çok heyecan verici. Çünkü İzmir kuruluşun ve kurtuluşun şehridir ve bu gururu ilelebet taşıyacak. Biz de bu şehirde yaşayan insanlar olarak bu gururu taşıyoruz. Buradan özellikle tüm gençlerin bayramlarını kutluyorum ve atalarımızın mirasını torunlarına bırakmalarını diliyorum. Elimizden geleni sonuna kadar yapacağız. Son nefesimize kadar çalışacağız. Ve daha aydınlık bir Türkiye bırakacağız" dedi.

Esen'den Meclis temennileri

EBSO Mart ve Nisan ayları Meclis toplantısı, ilk kez uzaktan erişim ile gerçekleştirildi. Meclis Başkanı Salih Esen, salgının yarattığı belirsizliğin sürdüğünü belirterek "Her firmamız gelişmeleri, değişimi yakından takip etmeli ve ona göre eylem planı geliştirmeli. Önce kendi sağlığımızı, sonra da firmalarımızın geleceğini korumak zorundayız" dedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, uzaktan erişim yöntemiyle gerçekleştirilen EBSO Mart ve Nisan ayları Meclis toplantısındaki açılış ve başkanlık sunuşlarında, Meclis'in böylesi bir usul ile ilk kez toplandığını belirterek katılan tüm üyelere teşekkür etti.

Egemenliğin kayıtsız şartsız millette olmasının en önemli simgesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılışının ve Mustafa Kemal Atatürk'ün dünya çocuklarına en değerli armağanı olan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın 100. yılını

tebrik eden Esen "Coronavirüs önlemleri kapsamında bayramımızı evlerimizde coşkuyla kutladık, balkonlarımızdan İstiklal Marşı'nı söyledik. Nice 100 yıllara diyoruz. Elbette 100. yıl için aslında çok daha değişik hayallerimiz vardı. Ancak buna da şükür demekten öte söyleyecek başka bir şeyimiz yok. Başta Atatürk olmak üzere Milli Mücadele şehitlerimizi bu vesileyle saygıyla ve minnetle bir kez daha anıyorum" dedi. Esen, içinde bulunduğumuz Ramazan ayının da hayırlara vesile olmasını temenni etti.

"Bir bilinmezin içerisindeyiz"

Meclisin uzaktan erişim ile toplanmasının nedeni olan ve bizleri birbirimizden uzak tutan, neredeyse dünyayı durduran COVID-19 salgını ile birlikte Türkiye'nin ve dünyanın bir bilinmezin içerisinde olduğunu belirten Esen, "Sayın Başkanın konularımızın çözümü noktasında çok yakından takip ettiği süreçte azalan vaka sayıları ve azalma eğilimine girmiş gibi görünen ölüm oranları biraz umutlarımızı artırıyor. Ancak yine de normalleşme için Haziran ayı konuşulmakta. Her

sektörümüz, her üyemiz farklı oranlarda da olsa yara aldı. Açılan yaranın iyileşmesi hem atılan adımlara, hem de salgının bitiş sürecine bağlı. Hal böyle iken ekonomide dengelerin bozulması, devamındaki süreçte bizleri daha sıkıntılı bir dönemin beklediğinin de işareti. O nedenle her bir firmamız gelişmeleri, değişimi yakından takip etmeli ve ona göre eylem planı geliştirmeli. Önce kendi sağlığımızı, sonra da firmalarımızın geleceğini korumak zorundayız” dedi.

Sağlık çalışanlarına teşekkür

Bu süreçte bilimin tartışmasız önemini kavramakla birlikte sağlık sistemimizin kalitesinin, sağlık çalışanlarımızın büyük bir özveriyle ne kadar kıymetli iş yaptıklarının çok daha iyi anlaşıldığını ifade eden Esen, “Hayatları pahasına insanlara umut olan sağlık çalışanlarımıza ne kadar teşekkür

etsek azdır. Bu süreçte hayatlarını kaybeden vatandaşlarımıza, doktorlarımıza Allah’tan rahmet, ailelerine başsağlığı, hastalarımıza da acil şifalar diliyorum. Tabii ki en büyük sevincimiz, hakikaten ortalığı kasıp kavuran bu virüsün biz EBSO Ailesini en azından bugüne kadar teğet geçtiğini görmek. Bu da bizlerin bir ölçüde mutluluğunu artıran ayrı bir husus” diye konuştu.

EBSO üyelerinin çalışmaları

Ege Bölgesi Sanayi Odası üyesi sanayicilerin de bu süreçte katkılarının çok önemli olduğunu dile getiren Esen, “Üyemiz Turklab Tıbbi Malzemeler firmasını, TÜBİTAK tarafından kabul gören COVID-19 antijen ve antikor tanı kiti üretim projesinden dolayı tebrik ediyorum, başarılarının devamını diliyorum. Türkiye’de bir ilk olan ‘maskematik’ üretimini gerçekleştirerek İzmir

Büyükşehir Belediyesi tarafından halkın kullanımına sunulmasını sağlayan üyemiz Elektrik A.Ş.’yi; Türkiye’nin ilk yerli solunum cihazının bağlantı elamanları tedarikini sağlayan Norm Civata’yı; 25 bin siperlikli maske üreterek İl Sağlık Müdürlüğüne teslim eden İZELTAŞ’ı; bu bağlamda yine büyük katkılar ortaya koyan siperlik üretimiyle Luna Elektrik’i ve STAL Gürmak’ı; üç boyutlu yazıcı ve lazer kesim cihazlarıyla koruyucu yüz siperi üreten Yaşar Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Merkezini; yerli solunum cihazına yerli sızdırmazlık parçaları üreten Kastaş’ı tek tek tebrik ediyorum, başarılarının devamını diliyorum” ifadesini kullandı.

Ayrıca Odamızda 1963-1966, 1969-1981 ve 1989-1990 yılları arasında Meclis üyeliği yapan Hulusi Şenkaya’nın vefat ettiğini belirten Esen, merhuma Allah’tan rahmet, ailesi ve yakınlarına başsağlığı ve sabırlar diledi.

Yorgancılar: “Stratejik sektörlerde yerli üretimin önemi ortaya çıktı”

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, “Salgının ekonomik krizi derinleştirmesi, dijitalleşmenin yaygınlaşması ve işsizlikte artış bizleri beklemekte. Başta çevre olmak üzere sürdürülebilirliğin temel hedefler arasında yer alacağını düşünüyorum. Bugünden de tecrübe ettiğimiz gibi, üretim ve çalışma biçimlerimiz yeni baştan şekillenecek. Başta gıda ve ilaç endüstrisi olmak üzere stratejik sektörlerde yerli üretimin önemi, burada bir kez daha ortaya çıktı” dedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, EBSO Meclisi Mart ve Nisan ayları toplantısında yaptığı konuşmasında ilk kez uzaktan erişimli bir Meclis toplantısı düzenlendiğini belirterek artık bu tip toplantılara alışmamız gerektiğini, çünkü değişen dünya sürecinde elektronik ortamda Endüstri 4.0’ın dalgacılarından bir tanesinin de bu durum olduğunu söyledi.

Başkan Yorgancılar, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin açılışı ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nın 100. yılını kutladı. 100. yılında 23 Nisan’ı çok daha geniş ve büyük törenlerle kutlamayı hayal ettiklerini ifade eden Yorgancılar, “Maalesef evlerimizde kutladık, ama buna da şükür. Ben böyle bir armağanı, dünyada sadece bir tane örneği olan Çocuk Bayramını bizlere armağan eden başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah

arkadaşlarını saygıyla, minnetle, şükranla bir kez daha buradan yad ediyorum” dedi.

EBSO’nun kurumsal tedbirleri

Yakından takip edilen ve Mart ayının ikinci haftasından itibaren ülkemizde de baş gösteren COVID-19 salgını ile ilgili önce bireysel ve kurumsal, daha sonra da ülke genelinde alınan çeşitli önlemlerle Nisan ayının geride

birakıldığını belirten Yorgancılar, “Biz bu süreçte Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak yoğun bir tempo içerisinde çalıştık. Tüm üye ve personele hazırlanmış olduğumuz Kurumsal Tedbirler Dokümanı ve Acil Eylem Planı duyuruldu. Ege Bölgesi Sanayi Odası’nda OHAL masası oluşturarak üyelerimizi ilgilendiren her türlü mevzuat, ilk andan itibaren takip edilerek erek bütün üyelerimize duyuruları yapıldı ve duyurularımız kesintisiz devam ediyor. EBSO WhatsApp destek hattı ve destek e-posta hesapları oluşturuldu. Süreç içerisinde yaşanan konulara ilişkin üyelerimizden gelen talep ve öneriler toplanarak ilgili bakanlıklara kapsamlı bir şekilde aktarılmaya devam ediyor. Benzer şekilde 64 Meslek Komitemize, Meclisimize ve Yüksek İstişare Kurulumuza ayrı ayrı birer WhatsApp iletişim grubu açılarak onların konularını an be an olarak takip edebilmek için imkânına sahip olduk. İzmir Ticaret Odası ve İzmir Ticaret Borsası ile de bu süreçte yine birlikte hareket ediyoruz. Sizlerden gelen tüm şikâyet ve talepleri ilgili bakanlıklara üç kurumun başkanı olarak imzalayarak iletip takip ediyoruz. Üç kurum olarak iki ay süreyle iki otel kiralarak sağlık çalışanlarımızın daha rahat bir şekilde istirahat edebilmeleri için tahsis ettik. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Sanayi Konseyi toplantısı başta olmak üzere TOBB çatısı altında yapılan video konferanslarda tüm taleplerinizi ilettim. TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu’nun bu süreçteki gayretleri ve liderliği ile birçok konumuz çözüme kavuşturuluyor. Sanayi ve Teknoloji Bakanımız, Ticaret Bakanımız, Tarım ve Orman Bakanımız başta olmak üzere gerçekleştirilen video konferanslarda öne çıkan konular birebir iletildi ve iletmeye de devam etmekte. Ayrıca Sanayi ve

Teknoloji Bakanlığımızın kurmuş olduğu özel WhatsApp grubunda sadece sanayi odası başkanları var ve burada da konuları paylaşmaya devam ediyoruz. İzmir il ve ilçe oda ve borsa yönetim kurulu başkanları ile haftalık video konferans istişarelerinde bulunuyoruz ki İzmir’in diğer çevre ilçelerinde de olan her türlü olaylardan bilgi sahibi olma imkânımız daha hızlı oluyor. Yönetim Kurulu Toplantılarımızı her hafta video konferans ile gerçekleştiriyoruz ve yakında meslek komiteleri ile ilgili toplantıları da gerçekleştireceğiz. İlimizde oluşturulan Pandemi Kurulu toplantılarına katılarak bize ulaşan talepleri, önerileri sizlerden geldikçe paylaşıyorum. Sokağa çıkma yasağının olduğu günler için de sanayicinin izin alma belgesini bu kurul vasıtasıyla dağıtıyoruz” diye konuştu.

“Talepler iletiliyor”

EBSO’nun talep ve çözüm önerilerini basın bültenleri, canlı yayınlar ve röportajlar yoluyla kamuoyuna ilettiklerini dile getiren Başkan Yorgancılar, “Bugüne kadar çeşitli bakanlık ve kurumlar tarafından sağlanan destekler bir araya getirilerek ve güncellenerek sizlerle sürekli olarak paylaşıyor. Hayata geçirilen uygulamalar, benzer şekilde derlenerek ana başlıklar halinde toplu olarak da paylaşılmakta. COVID-19 süresince üyelerimizin nasıl etkilendiklerine dair yaptığımız anketin analizini sizlerle ve kamuoyuyla paylaştım. Münferit olarak bizlere iletilen sektörel konulara ilişkin bakanlıklara girişimlerimiz de devam etmekte. Bu sürecin sonucunda dünyayı ve bizleri bekleyen yeni döneme ilişkin nasıl bir stratejiyle, nasıl bir yol haritası hazırlanması gerektiğinin tespitiyle ilgili bir çalışma grubu kuruyoruz.

Görüldüğü gibi sürece ilk andan itibaren dahil olduk ve Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak gerekli

adımları attık, atmaya da devam ediyoruz. Bu nedenle sizlerin bu süreçte bizleri yönlendirmesi çok daha önem kazanmakta” dedi.

Küresel görünüm ve beklentiler

Küresel resesyon, işsizlik ve bozulan dengeler gündemin ilk sırasında iken, uluslararası kuruluşlar tarafından da 2020 ve sonrasında ilgili beklentilerin çok olumsuz gelmeye başladığını vurgulayan Yorgancılar, “Özellikle Uluslararası Para Fonu, küresel ekonomideki büyüme tahminini artı yüzde 3’ten eksi yüzde 3’e çekti. En önemli ihracat pazarımız olan Euro bölgesi için eksi 7,5 daralma öngörülüyor. Ticaretimizde ilk sırada yer alan Almanya için yüzde 7 daralma, Çin için de yüzde 1,2’lik bir artış öngörüsü var. IMF’nin ülkemizle ilgili tahminleri de eksi yüzde 5 daralma şeklinde. Dünya Ticaret Örgütü uzmanları, küresel ticaretin 2020 yılında iyimser senaryoda yüzde 13, kötümser senaryoda yüzde 30 civarında daralacağını dile getiriyorlar. Eğer salgın sürecinin sürekli gündemde olan ikinci dalgası söz konusu olur ise, böyle bir olayda bu değerler yeni baştan olumsuz olarak revize edilmesiyle karşı karşıya kalacak” ifadesini kullandı.

“Yaşamak için yaşatmak lazım”

Artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını altını çizen Başkan Yorgancılar, “Bunu herkes çok iyi bilmek durumunda. Bundan bir süre evvelinde ‘Petrol fiyatları 4-5 dolara inecek’ diyen olsaydı, ‘Şaka mı yapıyorsun’ diyebilirdik. Ama daha geniş boyutta baktığımızda, önümüzdeki süreçte Çin ile Amerika’nın ticaret savaşının devam edeceği ve bu süreçte kazananın Asya ülkeleri olacağıyla ilgili görüşlerin ağır bastığını dile getirmek istiyorum. O nedenle

ben bu kriz ilk çıktığı günden beri bunu ifade ettim: Yaşamak için yaşatmak lazım. Çünkü herkesin haklı olduğu bir süreci yaşıyoruz; emekli de haklı, çalışan da haklı, işveren de, üreten de, tüketen de... Bütün kesimlerin haklı olduğu bir süreçte ortaya konan destekler de son derece önemli. Eğer biz yaşayamazsak, biz yaşatamazsak ülkenin bu kadar hızlı üretim kabiliyeti olan sanayisini önümüzdeki süreçte maalesef iyi günlerin beklemediğini ben buradan bir kez daha sizlerle paylaşmak istiyorum” dedi.

“Her şey yeni baştan şekillenecek”

Siber güvenlik önlemlerinin önümüzdeki süreçte çok daha fazla önem kazanacağını belirten EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, “Salgının ekonomik krizi derinleştirmesi, dijitalleşmenin yaygınlaşması ve işsizlikteki artış bizleri beklemekte. Başta çevre olmak üzere sürdürülebilirliğin temel hedefler arasında yer alacağını düşünüyorum. Bugünden tecrübe ettiğimiz gibi, üretim ve çalışma şekillerimiz yeni baştan şekillenecek. Tüm fiziksel toplantılar ve hatta okullardaki eğitim bile uzaktan erişim ile yapılıyor. Tedarik zincirleri son derece önemli, bu da yeni tüketici ve üretici davranışlarının oldukça hızlı bir şekilde değişip yaygınlaşmasına sebep olacak. Harcama önceliklerimiz değişecek, verimlilik ve kalite artacak. Başta gıda ve ilaç endüstrisi olmak üzere stratejik sektörlerde yerli üretimin önemi bir kez daha ortaya çıktı” diye konuştu.

Hükümete ve sağlık çalışanlarına teşekkür

Her ülkede olduğu gibi Türkiye’de de COVID-19 nedeniyle can kayıpları olduğunu ifade eden Yorgancılar, “Aramızdan ayrılanlara Allah’tan rahmet

diliyorum, hastalara da acil şifalar diliyorum. Ama bu arada emeğini hiçbir zaman esirgemeyen, sürekli olarak görevinin başında olan başta tüm sağlık çalışanlarımıza, kargo ve buna benzer işlerde çalışan tüm arkadaşlarımıza en içten şükranlarımı, minnetlerimi, teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum” dedi.

Hükümete de özellikle teşekkür etmek istediğini ifade eden Başkan Yorgancılar, “Yapmış oldukları yatırımların, hastanelerin, hastalık yaygınlaşmadan önce COVID-19’a yakalananların acil tedavilerine ayrılmak üzere tahsis edilen sağlık tesislerinin faydalarını hep birlikte, yakinen yaşadık. Sağlık Bakanlığımız gerçekten bu konuda son derece başarılı bir sınav verdi. Tüm emeği geçenlere teşekkür ediyor, hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum” diye konuştu.

Yorgancılar konuları değerlendirdi

EBSO Meclis Üyesi sanayicilerin gündeme getirdiği konuları da değerlendiren Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, genel anlamda güçlü devletin dışa bağımlılığı az olan devlet olduğunu belirterek “Ekonomisi güçlü olanlar önümüzdeki süreçte bir adım önde olacaklar. Yemek, barınma, giyinme ve ilaç... Bunlar temel ihtiyaçlar. Biz bunların hangilerini kendimiz üretebiliyoruz? İlaç dediğiniz zaman belirli bir kısmı belki yerli, belirli bir kısmı dışarıdan geliyor. Gıda konusunu ağırlıklı olarak kendimize yetebilecek durumdayız, ama yine de bazı temel hammaddelerin hala ithalatı yapılıyor. Tekstilde bir sorunumuz yok, konutta bir sorunumuz yok. Bununla ilgili üretim kapasitemiz var, ama dışa bağımlılığımızı yine de çözmüş değiliz. Yani sanayimizde katma değerli üretim yapmadığımız müddetçe, kilo bazlı satış rakamımız 1 dolarlar seviyesini aşıp 3 dolarlara, 4 dolarlara

çıkmadığı müddetçe, bu çark bu şekilde dönecek. Önümüzdeki süreçte Türkiye’nin odaklanması gereken asıl konu, eğitim. Bu kürsüden yıllarca söylediğim gibi, eğitim sisteminin Türkiye’de değişmesi gerekiyor. Çünkü bu modelle bizim hedeflerimizi yakalama imkânımız maalesef yok” dedi.

Büyük resme bakıldığında, yapılması gereken öncelikli işin doğru bilgileri doğru şekilde sanayicilere ulaştırmak olduğunu belirten Yorgancılar, “Bu, odaların ve STK’ların en önemli görevi. Biz bunu ilk günden beri yaptık, sizler de sürekli yanımızda oldunuz. Sadece Meclis üyelerimizden değil, bütün 5500 üyemizden aynı anda bütün gelen bilgileri paylaştık. Şimdi ne yapmamız lazım? Eksikimiz var mı? Var. Yapmamız gereken çok iş var mı? Hakikaten çok iş var. Çünkü bir belirsizliğin içinde gidiyor ülke. Sadece Türkiye değil, dünyada da var bu belirsizlik. Öncelikle COVID-19 aşısının bulunması gerekiyor, çünkü aşı bulunmadığı müddetçe normalleşme süreciyle ilgili insanlardaki psikolojik baskının çözümü mümkün olmayacak” ifadesini kullandı.

Murat Kurtalan’ın gündeme getirdiği konuyu Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği’yle yapılan Sanayi Konseyi toplantısında ve ayrıca M. Rifat Hisarcıklıoğlu ile yaptıkları görüşmede dile getirdiğini belirten Yorgancılar, “Şimdi 65 yaş üstü ve kronik hastalığı bulunan arkadaşları biz çalıştıramıyoruz. Bunun karşılığında eğer işe devam kredisi aldıysanız veya Hükümetin açıklamış olduğu gibi üç ay işçi çıkartamazsınız, bunun karşılığında günlük 37 lira gibi bir ücret alacak arkadaşlarla ilgili uygulanabilecek olan bir tek yöntem var. Hükümet diyor ki, siz bunları çalıştırmayacaksınız ücretsiz izne çıkartın. Ücretsiz izne çıkardığınızda alacağı ücret

günlük 39,24 lira; bu işin bir kısmı. Esas önemli olan konu ise, kronik hastalığın tanımı. Bu sıkıntıyı ben de yaşıyorum kendi işletmemde. Bakınız; genelgede böbrek hastalığı da kronik hastalıklar kapsamında yer alıyor, ama 1600 çeşit böbrek hastalığı var. Bunun tanımını çok doğru bir şekilde yapmak lazım. Çalışma Bakanlığımızın ve esas kararı verecek olan Sağlık Bakanlığımızın konuyla ilgili bir iyileştirme yapmaları gerektiğini düşünüyorum. Yapmadığımız takdirde, bunların yerine alacağınız yeni elemanları o işle ilgili kalifiye hale getirebilmek için en az üç ila dört ay zaman harcayacaksınız. Üç ay sonra bunların tekrar işe dönmeleri mümkün olduğu anda da ilave bir 30-40 kişiyle daha karşı karşıya kalmış olacaksınız. Üzerinde çalıştığımız bir konudur; bunun düzeltilmesiyle ilgili bakanlıklarla temasımız devam ediyor” dedi.

Barış Erel’in söylemiş olduğu, devletin yeni bir bütçe yapması düşüncesiyle ilgili olarak Yorgancılar, “Sadece Hükümetimiz açısından değil, tüm işletmeler açısından bakıldığında 2020’nin Ocak ayında yapmış olduğumuz bütçelerin bugün çok farklı boyutlarda olduğunu göreceksiniz. Mart’ın sonuna kadar işletmelerde krizi tam olarak hissetmedik, ama Nisan ayındaki satışlardan ve ihracat rakamlarındaki yüzde 47 düşüşü gördükten sonra iç piyasadaki üretimin de düştüğünü çok açık bir şekilde göreceğiz. Ama biliyorsunuz TÜİK’in bu rakamları açıklaması, biten ayın iki ay veya üç ay sonrasını buluyor” diye konuştu.

Haluk Tezcan’ın ifade ettiği buğday alımındaki öncelik konusunda Yorgancılar, “Bunu bir an önce Tarım ve Orman Bakanımıza yazacağım. Ekmek

israf oluyor; doğru, ben de görüyorum bunu. Çöpe atılıyor. Hakikaten yanlış bir uygulama. Kredi Garanti Fonunun temininde sıkıntı olduğu yönündeki açıklamayla ilgili olarak Başkan Yorgancılar, “Bana aksettirildiği kadarıyla kamu bankalarında Kredi Garanti Fonuyla ilgili bir sıkıntı yok. Ama kamu bankasında hesabınız yok ise bu garantiyi özel bankaların vermesi lazım. Özel bankalar da bu işe maalesef bugünkü ortamda sıcak bakmıyorlar. Kamu bankasıyla çalışmak isteyen arkadaşlarımız varsa direkt beni arayın; Ege Bölgesi’ndeki üç kamu bankasının bölge müdürleriyle direkt temas ettireyim ve karşılıklı çalışma imkânını başlatalım. Bu konuda yanınızda olduğumu bilin” dedi.

Mustafa Sivridağ’ın gündeme getirdiği konuyla ilgili olarak Yorgancılar, “Nefes Kredisi dağınık

bir yapıya sahip değil.. Ticaret odasından kullanan, sanayi odasından kullanamıyor. Yani firma, üye olduğu odalardan sadece biri üzerinden kredi kullanabiliyor. Biz kredi miktarının sanayiciler için 250 bin lira olmasını istedik, ama daha geniş bir kesime ulaşabilmesi açısından mevcut rakamlar ortaya kondu” diye konuştu.

Osman Öz’ün bahsetmiş olduğu maske satışının yasak olması durumunun kendisinin de onayladığı bir konu olmadığını belirten Başkan Yorgancılar, “Ben bunu İl Pandemi Kurulu toplantısında Sayın Vali Yardımcımıza da söyledim, Sayın Özgener de söyledi, herkesin ortak fikri bu” dedi.

Yorgancılar, Temel Aycan Şen’in temennilerini paylaştığını ve Cüneyd Temel’in asansör denetimleriyle ilgili aktardığı konuları not aldığını da ifade etti.

Sanayicinin gündemi **COVID-19'un ekonomiye etkileri**

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyesi sanayiciler, dünyada ve Türkiye'de piyasaları ve sektör ayırt etmeksizin tüm ekonomiyi durma noktasına getiren COVID-19 salgını sürecinde yaşadıkları sıkıntıları gündeme getirdiler.

Ahmet Telek

OSB'lerde ödeme konusu

EBSO Meclis Üyesi Ahmet Telek, Tarım ve Orman Bakanlığı ile videokonferans görüşmesine katıldığını belirterek görüşmeyi sağlayan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'a ve Yönetim Kurulu'na teşekkür etti. Organize sanayi bölgelerinde yaşanan sıkıntılara değinen Telek, "İlgili bakanlığın hiçbir açıklaması gelmedi. Ödemelerde sıkıntısı olan arkadaşlarımız var, tahsisli arkadaşlarımızın sıkıntıları var. Tahsis süresi dolan firmalarımızın proje getirmesi

lazım, bunlarda sıkıntı var. İnşaat süreleri başlaması gereken firmalarımız var, bunlarda uzamalar oldu. Konunun çözüme ulaştırılması gerekiyor" dedi.

Murat Kurtalan

Sanayi tesislerinde çalışanların durumu

EBSO Meclis Üyesi Murat Kurtalan, salgın süresince hükümetin çalışanların durumuna ilişkin aldığı kararlar ve yaptığı açıklamalara değinerek "Bu konuda bazı noktaların ucu hala açık durumda. İlk olarak 20 Mart gecesi bir karar açıkladı ve kronik hastalık konusu

gündeme geldi. Kronik hastalığın ne olduğu madde madde sıralandı ve bu hastalıkları olanların evden çıkmayacakları belirtildi. Şirketlerimizde çalışan 65 yaş üstü arkadaşlarım işe gelemedi. Bunun yanında 65 altı olanlar, 35 yaş dahil olmak üzere tansiyon, kalp ve bunun gibi kronik hastalığı olanlar da işe gelemedi. Ardından bir af yasası ile tutuklular bile salıverildi, ancak çalışanlarla ilgili ne olacağı söylenmedi. Sonrasında kısa dönem ödeneği ve işten çıkarmamak şartıyla izne gönderme karşılığı aylık 1.170 liraya tekabül eden bir para verildi. Burada ben çok büyük bir hata yapıldığını düşünüyorum. Avrupa ülkeleri kadar zengin bir ülke olmayabiliriz. Fransa maaşların yüzde 84'ünü, Belçika yüzde 89'unu karşılıyor. İkinci olarak; örneğin aynı iş yerinde çalışan iki kişi var, biri mavi yakalı kalifiye bir işçi ve 6 bin lira net maaş alıyor, bir de asgari ücret alan kardeşim var. İki kardeşim de yukarıdaki gibi bir durumda 1.170 lira alacak. Mavi yakalı çalışan, o parayla yaşam standardı olarak kirasını bile ödeyemez. Nihai olarak bu arkadaşlar başka işyerlerinde kaçak olarak çalışmak zorunda kalabilecekler. Yani kendi ellerimizle yeni problem daha doğurduk. Bu iki konuda acilen önlem alınmasının büyük önem taşıdığını düşünüyorum" diye konuştu.

Barış Erel 2020 yılı bütçesi revize edilmeli

EBSO Meclis Üyesi Barış Erel, 100 yıl önce İspanyol gribinden dünyada 75 milyon insanın öldüğünü hatırlatarak "İnsanlar maalesef ders almadı. COVID-19 bir uyarı. Böyle çoğalmaya, tüketmeye, suyu ve yeşili yok

**Ahmet
Telek**

**Murat
Kurtalan**

**Barış
Erel**

etmeye, toprağı, havayı, denizi, tüm çevreyi kirletmeye, doğayı tahrip etmeye devam ettikçe korkarım ki insanlık böyle çok felaket görecek. Türkiye'de bu süreç yaşanırken EBSO'da da birtakım çalışmalar oldu. Bu vesileyle başta Meclis Başkanımıza, Yönetim Kurulu Başkanımıza, Yönetim Kurulu Üyelerine ve çalışanlara gösterdikleri gayretten dolayı teşekkür ediyorum. Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye ekonomisi de bu salgından maalesef nasibini aldı. Türkiye ekonomisinin salgın hastalığın öncesine dayanan kırılma noktaları, hastalığın yarattığı ekonomik baskılarla birleşince ülkemiz sağlık tehdidinin yanı sıra ekonomik ve sosyal bir kriz riskiyle de karşı karşıya kalmıştır. Hastalığın yayılım hızını düşürmek amacıyla uygulanan karantina tedbirleri, birçok yurttaşımızın işini kaybetmesiyle sonuçlanmış ve salgın öncesinde dahi rekor seviyeleri gören işsizlik, artık dayanılmaz bir boyuta ulaşmıştır. Yine salgın öncesi yüksek borç, yüksek kur, yüksek faiz baskısı altında olan KOBİ'lerimiz ve esnafımız işletmelerini kapatmak zorunda kalmış, üretim ve satış geliri olmaksızın vergi, SGK, kira, faiz ve ücret maliyetlerine katlanmak zorunda bırakılmıştır. Bu durum, eğer yeterli önlemler alınmazsa birçok işletmeyi yakın zaman içerisinde çok sıkıntılı bir döneme itecektir. İşsizliğin

ve iflasların hızla artması da özellikle yoksul yurttaşlarımızın temel gıda ve hijyen ihtiyaçlarını karşılayamaması sonucunu doğuracaktır. Bu durumda hastalığın yayılımını yavaşlatmak için hayati öneme sahip olan karantina tedbirlerini uygulamak mümkün olmayacağı gibi, bu ağır tablo yakın zamanda sosyal patlamaları tetikleme potansiyeline de ulaşabilecektir. Bu krizle milli mutabakat halinde mücadele edebilmek önemlidir. Bu tespitlerden sonra neler yapılabilir, neler yapılmalı? Kamuya çok iş düşüyor, Hükümete çok iş düşüyor, siyasete çok iş düşüyor. Öncelikle 2020 yılı bütçesi kesinlikle revize edilmelidir. Ayrıca tüm kamu harcamaları kuruş kuruş gözden geçirilmeli ve çok lüzumlu olmayan her harcama durdurulmalıdır. Bu senenin sonuna kadar tamamlanamayacak olan tüm kamu yatırımları ertelenmelidir. Kamu-özel sektör işbirliği yöntemiyle yapılan ve bu seneye ait Hazine garantili ödemeler ertelenmelidir. Bunlar çok büyük rakamlar, çok büyük kaynaklardır. Bu süreçte acil eylem planı mahiyetinde üç yıllık bir orta vadeli program izlemeliyiz. Tüm bunlar tam bir şeffaflık içerisinde ve her aşamada halka bilgi verilerek yapılmalıdır. Halkın tam güveni ve desteği sağlanmadan yapılacak en doğru programların bile başarı şansı olmadığını düşünüyorum" ifadesini kullandı.

Haluk Tezcan**Buğdaya ulaşma konusundaki sıkıntılar**

EBSO Meclis Üyesi Haluk Tezcan, COVID-19 salgınının sanayicilere inanılmaz bir deneyim kazandırdığını belirterek "Bu deneyimle birlikte bizler de yeni bir dönemin başlangıcını görüyoruz. Bilmediğimiz bir sürecin içerisindeyiz. Bu anlamda bizi yalnız bırakmayan ve WhatsApp gruplarını kurarak her an bizim yanımızda olan Sayın Yönetim Kurulu Başkanımıza teşekkürlerimi iletiyorum ve onu alkışlıyorum. Sağ olsun, gerçekten bu çerçevede her an yanımızda oldu ve sorunlarımızı kendisine anlatabilme, ilgili mercilere ulaştırmasını sağlama fırsatını yakaladık. Değirmen sektörü ve un fabrikalarını temsilen ben Mecliste görev alıyorum. Gerek fırıncılarımız olsun, gerek unlu mamulcülerimiz olsun, gerek bizler olalım 7 gün 24 saat, hafta sonu demeden, Türkiye’de herhangi bir sorun yaşanması ve panik havası oluşmaması için elimizden gelen gayreti sarf ediyoruz ve bunu da sürdürmek için elimizden gelen çabayı sarf ediyoruz. Ancak buğdaya ulaşma konusunda inanılmaz zorluk yaşıyoruz. Toprak Mahsulleri Ofisi’imizden İzmir’de buğday temini konusunda öncelik istiyoruz. İkinci konumuz şu; gıda sektörü çok iyi durumda gibi algılanıyor, fakat gerçekten unlu mamuller tarafı durdu, esnaf tarafı durdu. Birçok markette ekmek satılmadı, fırıncıların işleri durdu ve finansman anlamında çok zor günler yaşıyorlar. Simitçilerin, boyozcuların, sandviççilerin ve diğer unlu mamullerin paydaşları gerçekten şu an da çalışmıyorlar ve çalışmadıkları için de kiralarını yatırmak, çalışanlarının maaşlarını ödemek konusunda zorlanıyorlar. Bunlarla ilgili olarak bir aksiyon alınmalı diye düşünüyorum. Ayrıca bedava ekmek vererek

Haluk Tezcan

Mustafa Sivridağ

Osman Öz

halka hizmet edeyim derken çok fazla israfa sebebiyet veriliyor. Bunun da planlamasını yapmak lazım. Bir diğer konu da, bütün sektörler için geçerli olan finansmana erişimde yaşadığımız zorluk. Yıllardan beri kamu bankalarıyla çalışmadığımız bir düzen var ve özel bankalardan kamu bankalarına dönüş süreci var. Kamu bankalarının da davranış ve yorumları da haklı olarak finansmana erişime engel olabiliyor. Bu anlamda Ege Bölgesi Sanayi Odamızın kamu bankalarıyla biz sanayicilerin iş birliğinin artırılması konusunda desteklerini arz ediyorum.

Bir diğer husus da salgın sürecinin genel gidişatı ile ilgili. Yarın neler yaşayacağımıza ilişkin herkes farklı bir şey söylüyor. Sağlık çalışanlarımıza şükranlarımızı, minnetlerimizi sunuyoruz. Bilim Kurulu’nun ne kadar kıymetli olduğunu hep beraber gördük. Geçmişte de bazı hocalar, kelle paçayla koronavirüsü tedavi etmeye çalışıyorlardı, bu işlerin o kadar kolay olmadığını herhalde halkımız da anlamıştır. Bir diğer konu da eğitim konusu; hepimiz, tıp öğrencilerinin nasıl yetiştiğini ve nasıl başarılı olduğunu bir kez gördük. Tıp eğitimi Türkiye’nin modeli olmalı. İşletmelerimizde bu modelde yetişmiş gençlere, mühendislere ihtiyacımız var. Bu eğitim sistemi modeliyle bizler de taşın altına elimizi koymaya hazırız. Diğer taraftan Ege Bölgesi Sanayi Odamızın, süreci daha iyi nasıl yöneteceğimiz ve İzmir olarak nasıl güçlenerek çıkacağımız konusunda bir çalışma

yapması çok faydalı olacaktır. Bu bir bilimsel kurul mu olur ya da üst akıl kurulu mu olur, bilemiyorum. Ancak bizleri yönlendirebilirse çok memnun olurum. Ayrıca Sayın Telek’in ifade ettiği gibi, OSB’lerde enerjide olsun, yatırım konusunda olsun sanayicilerden gelen talepler var ve bunlarla ilgili de sizlerden çözüm önerileri konusunda desteklerinizi rica ediyorum” dedi.

Mustafa Sivridağ**KOBİ bankası kurulması gerekiyor**

EBSO Meclis Üyesi Mustafa Sivridağ, salgın nedeniyle yaşanan ekonomik ve sosyal sıkıntıya değinerek "Ben 20 yıldır sanayiciyim, her yıl bir krizimiz muhakkak oluyor. Şimdiki biraz daha kapsamlı bir kriz. Sektörüm ile ilgili bize gelen serzenişlere değinmek istiyorum. Vergi dairesi ve bankalarda büyük sıkıntılar yaşıyoruz, aynı zamanda enerjide TEDAŞ ya da Gediz Elektrik, çalışmayan fabrikaların elektriklerini kesmeye devam ediyor. İhracat yapan bir fabrikamızın 5 bin TL borcu olduğu için elektriğini haber bile vermeden kesip gittiler. Sonra biz arayıp ricada bulunduk, tekrar gelip açtılar. Kiralar, KDV’ler, vergiler ötenirken elektriğin kesilmesini anlayamıyorum. Ayrıca Menemen Vergi Dairesi, 30 bin lira borca karşılık bir işletmenin 3 milyon liralık arazisine haciz gönderdi, çünkü prosedür böyle. Finansmana gerçekten çok zor ulaşıyoruz. WhatsApp grubunda KOBİ bankası kurulsun şeklinde

bir önerim olmuştu. Çünkü artık bizim her yıl bir kriz yaşayacağımız ortada. Sanayici finansmana ulaşamıyor Başkanım. O yüzden kesinlikle bir KOBİ bankasının kurulması, nefes kredilerinin ya da yatırım kredilerinin ve desteklerin bu kanalla verilmesi gerekiyor” diye konuştu.

Atınç
Abay

Arif
Kuran

Temel Aycan
Şen

Osman Öz Maske satışı serbest bırakılmalı

EBSO Meclis Üyesi Osman Öz, Avrupa’da karantina kurallarının hafifletilmeye başlandığını belirterek “Almanya’da yavaş yavaş yasaklar azaltıldı, Hollanda’da öyle. Fakat Almanya’da kesinlikle maske sokağa çıkmak yasak diyorlar, herhangi bir yere toplu gittiğiniz zaman muhakkak maske takmalısınız. Bütün diğer ülkelerde de maske zorunluluğu var. Türkiye’de maalesef maske satışı yasak. Fabrikada 350 çalışmamız var, bunlara şöyle ya da böyle koruyucu maske temin etmeye çalışıyoruz. Ama insanların farklı kalemler için kesilen faturalarla maske almak zorunda bırakılması hoş değil. Bu konuda çözüme yönelik bir adım atılmalı. Ben paramla maskemi alabileyim. Bunu tişört alıyormuş gibi faturalandırmanın hiçbir anlamı yok. Bu kriz birkaç ayda bitmeyecek, hepimiz bunun farkındayız. Ancak bir yere kadar maskelerle birbirimizden ya da çevreden korunacağız. Bunun bir şekilde çözüme ulaşmasını temenni ediyorum” ifadesini kullandı.

Atınç Abay Gıda ve tarımda kendi kendimize yetebilmeliyiz

EBSO Meclis Üyesi Atınç Abay, salgın süresince gıda, medikal, ilaç, barınma ve giyinme gereksiniminin öncelik kazandığını belirterek “Evlerimizde olduğumuz için giyim konusu sınırlı bir gereksinim olarak

kaldı. Ancak bunun önemini giderek artmakta olduğunu düşünüyorum. Özellikle bu konuyla ilgili tarım ve hayvancılık sektörüne yapılacak olan yeni yatırımlar ve enerji kaynakları çok büyük önem arz etmekte. Tekstil sektörünü temsil eden kişiler olarak, gıda ile birlikte pamuk da bizim için çok önemli ve stratejik bir ürün haline geliyor. O yüzden ki bu konuyla ilgili tarım uygulamalarından çok uzaklaşmamak, kendi kendimize yetebilen bir ülke olmak adına akıllı tarım uygulamalarına geçmek çok önemli. Bunu devlet politikası haline getirmemiz ve stratejik ürünlere bölgesel teşvikler vererek kendi kendimize yeten bir ülke konumuna tekrar gelmemiz gerektiğinin altını önemle çizmek istiyorum. Üretim içerisinde akıllı teknolojileri ve Endüstri 4.0’ı kullanmanın önem arz ettiğini düşünüyorum” dedi.

Arif Kuran KGF desteği doğru amaçla kullanılmalı

EBSO Meclis Üyesi Arif Kuran, süreç içinde WhatsApp grupları kurarak pandemi döneminde EBSO üyelerinin küçük büyük bütün sorunlarına çok hızlı çözüm üreten başta Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar olmak üzere Odada görev yapan tüm çalışanlara teşekkür etti. Kuran, “Çok zor bir dönemden geçiyoruz, şimdiye kadar bizim yaşımızın ve çağımızın ermediği, görmediğimiz büyük bir salgın yaşıyoruz. Bunun bizim iş hayatımıza ve

özel hayatımıza çok olumsuz etkileri oldu. Herkesin ekonomisi çok büyük zarar gördü. Ülke ekonomisi de zarar gördü. Ancak bunun bize öğrettiği şey, sağlığın paradan daha değerli olduğudur. Başta Sağlık Bakanımız olmak üzere tüm sağlık çalışanlarını gerçekten yürekten kutluyorum. Hep Avrupa derdik, ama gördük ki Avrupa bir maske için adeta birbiriyle savaştı. Çok eksik tespit ettik, ama makro ölçekte bu eksiklerin birçoğu, giderilebilecek şeyler. Osman Bey’in maske konusundaki uyarısına katılıyorum. Gıda konusunda bir eksiklik çekmiyoruz. Ülkemize güvenelim. Ülkemizi seviyorum, ülkemizin geleceğine, bugününe ve yarınına güveniyorum. Haluk Bey’in de söylediklerine aynen katılıyorum ve Oda yönetimini alkışlıyorum. Bu WhatsApp grubunu pandemi geçtikten sonra da kullanmaya devam etmemizi öneriyorum; çünkü hızlı iletişim ve hızlı çözüm adına çok faydalı oluyor. Sayın Sivridağ’ın finansmana erişim konusundaki sözlerine ben de katkı koymak istiyorum. Özellikle özel bankaların KGF’yi amacının dışında, daha öncelikli gördükleri müşterilerine kaynak olarak kullandıklarını bir gerçek. Bu konuda TOBB ve EBSO, bunların daha doğru ve amaç uygun kullanılması konusunda bir çalışma yapabilir” diye konuştu.

Temel Aycan Şen Süreç bize birlikteliğin önemini gösterdi

EBSO Meclis Üyesi Temel Aycan

Şen, hiçbir şeyin eskisi gibi olmaya-
cağı konusunda herkesin hemfikir
olduğunu belirterek “Ancak eminim
sizler de en az benim kadar neler
değişecek, neler değişmeyecek
konusunda değişik fikirler içerisin-
desiniz. Özellikle de çocuklarımız
ve gençler, neler değişecek diye
bizlere merakla soruyorlar. Benim
kafamda şekillenen birkaç şeyin
altını çizmek istiyorum. Kurumların
önemlerini, sivil toplumun, yarı sivil
toplumun ve birlikteliğin önemini
gördüğümüz, yaşadığımız günleri
hep birlikte geçirdik. Şu an içinde
olduğumuz Ege Bölgesi Sanayi
Odası Meclisi sayesinde bir anda
Bakanlara ulaşabildiğimizi, bir anda
derdimizi çözebildiğimizi gördük.
Birlikteliği sağlayan bu duruşun
kıymetini anladık. Bir diğer konu da,
hep birlikte tarımın önemini anladık.
Sadece tarımın değil, ülkemizin
tüm kaynaklarının önemini, milli
servetlerimizin önemini ve bunların
gelecek dönemde daha da önem
kazanacağını anladık. Kaynakları-
mızı güçlendirmenin gereğini hep
birlikte anladık. Beslenmenin öne-
mini, doğru gıdaya doğru şekilde
ulaşmanın önemini anladık. Doğal
ürünlerle beslememiz gerektiğini
gördük, bünyemizi güçlü tutmamızın
özellikle böyle anlarda ne kadar
önemli olduğunu hep birlikte
yaşadık. Ailemizin, sevdikleri-
mizin, büyüklerimizin, devamlı
yanımızda kalmak zorunda
olan küçüklerimizin ve onlarla
birlikte yaşamamızın önemini
hep birlikte anladık. Sporun
önemini hep birlikte anla-
dık. Bahçeli evlerin, balkonlu
apartman dairelerinin, hatta
doğal havalandırılmalı alanların
önemini hep birlikte anladık
ve bundan sonra bunlara daha
çok önem vereceğimizi düşün-
üyorum. Özellikle bu toplantı-
ların, eğitimlerin, buluşmaların
online olunca nasıl etkili olabi-
leceğini tecrübe ettik. Bun-
dan sonra da bunların vakit,
nakit ve enerji israfı olmadan

online olarak devam
edebileceğini hep
birlikte yaşayacağız.
Sadece şu elimizdeki
telefonlar bile bize
bu imkânı sağlıyor.
Umarım işlerimiz, ai-
lelerimiz ve ülkemiz
için iyi olur. Bugün-
e kadar Odamız
tarafından yapılan
her türlü hizmet
için teşekkür ediyor,
herkesi sevgiyle,
saygıyla selamlıyorum” ifadesini
kullandı.

Cüneyd Temel **Asansör muayeneleri** **ertelenmeli**

EBSO Meclis Üyesi Cüneyd
Temel, pandemi sürecinde Sanayi
ve Teknoloji Bakanlığı ile yürüttük-
leri ortak çalışmadan bahsederek
“Bakanlığımız sektörün dinamikle-
rini oluşturan derneklere ve Oda-
mıza bir yazı gönderdi. Bu yazıda
asansörlerin hayati önemde oldu-
ğunu belirterek süreç içinde gerekli
önlemleri almamızı rica ettiler.
Asansörler senede bir sefer A tipi
muayene kuruluşu diye adlandırdı-
ğımız kuruluşlar tarafından denet-

leniyor ve bunlar
bağımsız kuruluşlar.
Salgın döneminde
biz bunun aynı araç
muayenelerinde
olduğu gibi iki
ay ertelenmesini
talep ettik, fakat bu
talebimiz bir türlü
kabul görmedi.
Asansör kontrolün-
de minimum üç kişi
hazır bulunuyor. Bu
testleri de sosyal

mesafe kuralına uyararak yapmak pek
mümkün değil. Bununla ilgili üst
üste yazılar yazdık, ricalarda bu-
lunuyoruz. Bunlarla alakalı önlem-
lerin alınmasını rica ediyorum. Bu
muayenelerin 40 civarındaki A tipi
kuruluş yerine, aynı araç muayene-
sinde olduğu gibi tek elden veya
bilemediniz iki elden yürütmesi la-
zım. Ayrıca asansörlerin kabinlerine
UV ışını koyulması, termal kamera
koyulması, buton sistemi yerine
sesli komut sistemi konulması gibi
seçenekleri değerlendiriyoruz. Son
kullanıcı olarak insanların da fikirle-
rine ihtiyaç duyuyoruz. Bu konuda
Odamız tarafından böyle kapsayıcı
bir çalışma yapılabilirse çok mutlu
olurum” diye konuştu.

İZMİR SERBEST BÖLGESİ

YATIRIMCININ ÇÖZÜM ORTAĞI

TAPULU BİNA
VE ARSA
TEMİNİ

MODERN
ALT YAPI

UYGUN ARSA
VE İŞLETME
MALİYETLERİ

LOKASYON
AVANTAJI

KARMA
SEKTÖRLER

İZBAŞ

Emek ve dayanışma üzerine

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Tunç Soyer ve Konak Belediye Başkanı Sayın Abdül Batur'un da hazır bulunduğu 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü kutlamalarının; 1906 yılında "İzmir Ameleperver Cemiyeti"nin işçilerle birlikte toplandığı Basmane'deki çınar ağacının altında yapıldığı haberleri, İzmir sevdalılarının gönül tellerini titretir mahiyette idi...

Yazılı kaynaklardan edinilen bilgilere göre, "İzmir Ameleperver Cemiyeti"; o zamanki işçi/işveren buluşmasını sağlayan, iş arayanlara iş bulması konusunda yol gösteren ya da zanaatkar sınıfına malzeme, araç gereç temini konusunda yardımcı olmak amacı ile Müslüman ve Rum ticaret erbabından oluşan bir sivil toplum örgütüdür ve işçiyi koruyup kollamayı misyon edinmiş olduğu, adından da anlaşılacaktır...

Ameleperver Cemiyeti tarafından 1906 yılında Basmane'de gerçekleştirilen ilk 1 Mayıs kutlamalarının; geçmiş ile geleceği birbirine bağlayan, nesillere şahitlik eden ve uzun ömürlü olduğu bilinen asırlık çınar ağacının altında yapılmış olmasını ise, sosyal bilincin geleceğe intikal etmesine ve bu bilincin gelişmesine atfedilmiş bir metafor olarak resmeder zihnim...

Basmane'deki varlığı ile İzmir'e ve İzmirliliğe yüzyıllar boyunca tanıklık etmiş bu anıt ağaç; yıllarca verilen zorlu uğraşlar neticesinde nihayet tescillenebilmiş ve korumaya alınmış olsa da; bu uzun ihmâl yıllarına sitem edercesine, maruz kaldığı hoyratlıklara daha fazla dayanamayarak ve için için çürüyerek geçtiğimiz yıllarda devriliş gitmişti...

Emek verilse idi ve yaşamış olsa idi bugün 700 yıllık bir yaşa sahip olacak olan bu anıt ağacın yerine dikilen yavru çınar ağacının ise; yaşayacağı yıllar boyunca nelere şahitlik edeceği bilinmez...

Ancak; İzmir'in yakın tarihine, işgal yıllarına ve kurtuluş gününe ait tüm hatıralar; kadim ve mahzun muhit, Basmane'nin koynunda saklıdır...

Asırlık anıt ağacın devriliş gitmesi gibi, yıkılıp yok olmaya terk edilen bu eski İzmir muhiti ve koynunda sakladığı eski İzmir evleri; geçmiş dönemlerin yerel idarelerinin ihmaline uğramış ve hatıraları ile baş başa bırakılmıştır... Ve ne yazık ki; 1950 senelerinde değişen demografik yapı ise Basmane'nin makûs talihi olmuştur.

Öncelikle "Oteller Sokağı" etiketi ile matuf olmuş, eski İzmir sokaklarının o

muhteşem konaklarını, o evlerde yaşamış ticaret erbabının ve birkaç lisan bilen münevver insanlarının, bu şehre büyük katkıları olmuş değerli çalışmalarının ise; hiç şüphesiz bugünlerimizin nüvesi olduğu da yadsınamaz bir gerçektir.

İlim, irfan, edebiyat, tasavvuf, mevlevilik gibi edebi değerlerin tenefüs edildiği bu sokakları, bugünkü harap ve müptezel manzaraları ile anlatabilmek ve bu şekilde eski İzmir'in kültüründen söz edebilmeye çalışmak ise, elbette ki içler acısı bir durumdur.

Basmane'de doğmuş, büyümüş, yaşamış olan Rakım Elkutlu'dan, Tokadizade Necip Bey'e, Latife Hanım'ın ailesi Evliyazadelerden, Eczacıbaşı ailesine; üç kuşak geçmişimin yaşadığı Burhanzadeler (Özbelge) ve Kantarağasızadeler Ailesi'ne kadar daha nice İzmirli ailenin geçmişini bıraktığı bu sokaklar, bugün ne yazık ki çok farklı yaşanan hayatlara sahne olmaktadır.

Ve her biri ayrı güzellikteki bu tarihi konakların sit alan kapsamında; tel örgüler arkasında korumaya alınarak (!) kaderlerine terk edilmiş olması ve de Vakıflar idaresindeki, ecdat yadigarı mevlevihanelerin, dergâhların, hazirelerin her geçen yıl bakım ve onarıma muhtaç hale gelmesi ya da kaybolması ise kent belleğine verilen en büyük zarardır.

Büyük yangının kıyısında kalan Basmane, o felaket gününden kurtulmamış olsaydı bugünün Alsancak muhiti gibi marmur mu olacaktı, ya da o meşum yangın hiç çıkmamış olup da Punto kül olmasaydı bugünkü Basmane gibi metruk mı kalacaktı? Zihnimin derinlerinden gelen beni daima düşündüren bu soruların cevabını vermek, elbette ki bugünün İzmir silüeti ile mümkün değildir.

Ve de, büyük bir hızla büyümekte olan İzmir'in yakın geçmişine sırtını dönerek, dünden uzaklaşarak bugünü yaşaması ve bunun yarattığı kültür erozyonu ile geçmiş ile geleceği birbirine rapteden yapı taşları bir bir dökülmektedir...

Bu minvalde düşünecek olursak,

İhsan ÖZBELGE ÖZDURAN

EBSO Vakfı
Yönetim Kurulu Üyesi

Avrupa şehirlerinde hayranlıkla gezdiğimiz ve o şehre büyük bir turizm girdisi sağlayan "old city" anlayışından uzak bir şekilde, belediyelerimizin buralara şehir turu düzenlemelerini ise "kültür turu" kavramı ile bir arada düşünmek mümkün değildir.

Büyükşehir ve Konak Belediyelerinin kent belleğini canlı tutmak konusunda hassasiyet göstererek bu yaşlı semte yapılacak olan her bir iyileştirme projesi ise, geçmişimize olan

vefa borcunun ödenmesi olacaktır.

Dünyanın en büyük açık hava alışveriş merkezi olarak nitelendirilen Kemeraltı'nın, UNESCO Dünya Mirası geçici listesine girmesi ve yeniden canlandırılması projesi haberinden duyulan memnuniyetin, mutlaka şehre olumlu katkıları olacaktır. Fakat Konak vilayet binasından, Basmane Garı'na kadar devam eden ve bugün Anafartalar Caddesi olarak adlandırılan, zamanın ilk ve tek caddesinin; Kemeraltı projesinden ayrı düşünülmemesi gerekir.

İşgalin ve savaşın tüm acılarına en yakından tanıklık etmiş, büyük İzmir yangınının kıyısında kalmış, gazi ve kadim muhit Basmane'nin de; yapılacak iade-i itibar projeleri ile terk edilmişlik vasfından kurtulması ise; ecdadının hatıraları adına tüm İzmirlilerin umududur...

Kurtuluş Savaşı'nın başlangıcı ve Cumhuriyet'e giden yolun ilk adımı olan 15 Mayıs 1919 tarihinin 101. yıldönümünde; Yunan işgaline karşı ilk direnişi gösteren şehit Osman Nevres'i ve yaşanan bu zorlu kurtuluş mücadelesini okuduklarımızla ya da dinlediklerimizle algılamaya çalışmak ne kadar mümkün olabilir, bilemem...

Ancak, kent belleğinin yitimine mani olacak idrak içinde kentin tarihine sahip çıkabilmek; kökü mazide olan geleceğe bırakılacak en kıymetli miras olacaktır.

"Kurtuluştan Kuruluşa" yurdumuza ve İzmir'imize emek vermiş bugünlerimizin nüvesi olan değerli geçmişimize minnet ve saygı ile...

Esenlikler içinde erişeceğimiz nice yıllarda, Gençlik ve Spor Bayramımız ve Ramazan Bayramımız umutlu olsun...

Yapı taşlarınızı kaybetmeyin

İnsanoğlunun mağaralarda ve benzeri doğal korunaklarda yaşayan binlerce yıl önceki ataları, avlanarak besleniyorlardı. Tabii seleksiyonun bir sonucu olarak da en besleyici şekilde beslenenler hayatta kalıyordu. İşte bu nedenle protein ağırlıklı beslenen atalarımız soylarını devam ettirdiler, çünkü insan için en önemli gıdaların başında, organizmanın yapı taşı olan protein geliyor.

Bugün kırmızı et, yumurta, süt ürünleri ve bitkisel olarak baklagiller gibi ağırlıklı olarak protein içerikli gıdaları pek çok insan severek tüketir. Uzmanlar bunun sebebinin, mağara dönemlerinden beri atalarımızın proteinli gıdaları tüketmesi ve dolayısıyla damak tadımızın da binlerce yıl içinde bu şekilde evrimleşmesi olarak açıklıyorlar.

Proteinle beslenen insan daha sağlıklı düşünebilir, muhakeme kabiliyeti yerindedir ve sağlıklı kararlar verebilir.

Evet, aminoasitlerin birleşmesinden meydana gelmiş karmaşık yapıları organik moleküller olan protein, en önemli yapı taşıdır organizmanın... Proteinler, vücudun su dengesinin düzenlenmesi, ana hormon ve enzimlerin üretilmesi, kasların ve bağlantı dokularının beslenmesi, yaşaması, tamir edilmesi ve nihayet bir canlı için çok önemli olan bağışıklık sisteminin düzgün çalışması için elzemdir. Hatta kas, karaciğer vs gibi organların neredeyse tamamı, protein yapısındadır. Proteinler insan vücudunda büyüme, gelişme, açılan yaraların tamiri, çeşitli maddelerin sindirimi ve sentezlenmesi, enfeksiyonlara karşı koyma, virüs saldırılarına karşı savunma, sıvı dengesinin sağlanması, zeka gelişmesi gibi temel hayati unsurlar için mutlaka gerekli, olmazsa olmaz bir maddedir.

Her organın ve her organizmanın kendine has proteini vardır. Yazımın başında da sözünü ettiğim gibi proteinleri oluşturan yapı taşları aminoasitler, organizmayı oluşturan yapı taşları da proteinlerdir. Doğada 300 kusun aminoasit türü varken memelilerde 20

aminoasit türü, bu yapı taşlarını oluşturmaktan sorumludur. Bu durumda bazı proteinler vücudumuzda bulunmaz, dışarıdan hazır alınmaları gerekmektedir (Lizin, lösin, metionin, triptofan gibi). Diğer proteinler, vücudumuzdaki temel organik maddelerden vücudumuz tarafından yapılır. Protein ihtiyacımızı hayvani ve bitkisel gıdalardan temin ederiz.

En fazla protein, hayvansal gıdalarda bulunur ki binlerce yıl önceki atalarımız da, avlanmak suretiyle hep hayvansal gıdalar tüketmişlerdir. Ancak baklagillerdeki protein seviyesi de hiç yabana atılacak miktarda değildir. Sebze ve meyveler, protein bakımından daha fakirdirler. Ancak tabii ki onlar da ihmal edilmeden ve sağlıklı beslenme için gerekli olduğu unutulmadan, yeterli miktarda tüketilmelidir.

Yetişkinler, kilosu başına 1 gram günlük proteine gereksinim duyar. Gelişme çağlarında ise bu miktar 3 grama kadar çıkar. Enfeksiyon hastalıklarında, ishal, bağırsak parazitleri, gebelik gibi durumlarda, yaralanmalarda (ameliyatlarda) protein ihtiyacımız normal rakamların çok üzerine çıkabilir. Tabii ayrıca düzenli spor yapıyorsanız, o takdirde de protein ihtiyacı iki katına kadar çıkabilir. Tavuk yumurtası, tam protein olarak değerlendirilir. Diğer proteinlerin değerlendirilmesi, yumurtanın bu özelliğine göre yapılır. Yumurta, vücudumuz tarafından neredeyse tamamen (yüzde 98'i) sindirilir ve en iyi kalitede protein olarak düşünülür. Yüzde

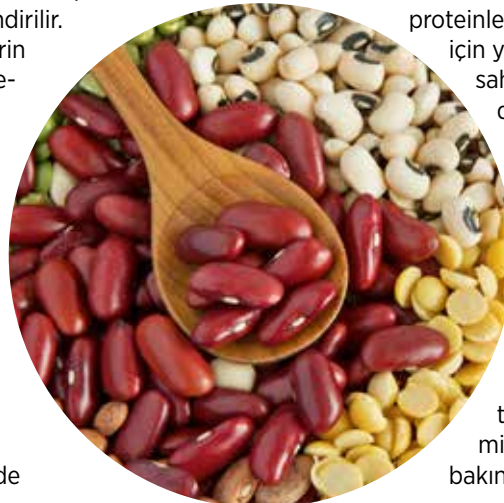

Enver OLGUNSOY
EBSO Meclis Üyesi

75,8'i vücudumuz tarafından vücut proteinine dönüştürülebiliyorsa o protein "iyi kalite" olarak değerlendirilir. Et, balık, süt ve türevleri, iyi kalite protein olarak adlandırılır. Anne sütü bebekler için tam protein olduğu gibi yumurta sarısı da genel olarak tam protein olarak düşünülür. Günlük olarak almamız gereken proteinin yüzde 20'sini hayvansal kaynaklardan,

geri kalanını bitkisel kaynaklardan almamız en ideal durumdur. Protein ihtiva eden gıdalarımızın pişirilmesi de önemlidir ve vücudumuzun yararlanmasını etkiler. Örneğin kızartmalarda ve 150°C üzerinde pişirmede protein kayıpları oluşmaktadır. O nedenle yenebiliyorsa çiğ, haşlama, buharda pişirme ve en nihayet kızartma sıralaması, gıdaların pişirilme yöntemlerinde iyiden kötüyeye bir sıralamadır. Protein vücudumuzda pek depo edilemez. O nedenle alınmazsa vücutta öncelikle azot dengesi bozulur. Giderek kişinin konsantrasyon yeteneği zayıflar, çabuk yorulmaya başlar, psikolojik sorunlar ortaya çıkmaya başlayabilir. Hastalıklara eğilimi artar, zira bağışıklık sistemi sorunları oluşmaya başlar. Kişi zayıflar, anemi ve ödemler gelişebilir ve daha birçok önemli, yaşamsal faaliyetlerinde sorunlar oluşur. Sonuçta

proteinler, canlı vücudu için yaşamsal öneme sahip yapı taşlarıdır. Bu nedenle de zaten proteinin sözcük anlamı da "en önemli"dir. Siz siz olun, protein-siz kalmayın. Hayvansal ya da bitkisel proteininizi yeterli miktarda almaya bakın.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, yazılı ve görüntülü medya aracılığıyla sanayicilerin konularını kamuoyuyla paylaşmaya devam ediyor.

Siparişlerde iptal yok, erteleme var

EBSO Başkanı Ender Yorgancılar yönetiminde faaliyet gösteren EBSO üyesi firmaların siparişlerde iptal olmadığını, ancak teslimatların ertelenmiş olduğunu belirtti. Yorgancılar, "Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 'Siparişlerde iptal yok, erteleme var' dedi. Yorgancılar, 'Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 'Siparişlerde iptal yok, erteleme var' dedi. Yorgancılar, 'Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 'Siparişlerde iptal yok, erteleme var' dedi."

"Dünya, Asya merkezli bir yapıya evrilecek"

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Başkanı Ender Yorgancılar, koronavirüs pandemisi sonrası dünyada sosyal ve finansal krizlerin yeniden doğacağına ve dünyanın Asya merkezli bir yapıya evrileceğine kaydetti. Yorgancılar, Türkiye'nin zor bir süreçten geçtiğini ancak Ramazan Bayramı sonrası işleri düzene getirebileceğini söyledi. Ekonomi Müberrirleri Derneği (EMD) İktisat Felsefi Tarafından düzenlenen online basın toplantısında konuşan Yorgancılar, "Salgın sonrası dünya ekonomisi, yüzde 80-90 civarında Asya merkezli olacak. ABD ile Çin arasındaki ekonomik savaşta ABD'nin Çin'e karşı koyabileceği her bir şekilde girişlik. Yine bu süreçte tarımın, güdümün ve kadir önemli olduğunu, ülkelerin kendi üretimlerinin kendilerine yeter hale gelmesinin önemli olduğunu söyledi."

Yorgancılar, bu süreçte üretimi artırarak ihtiyaçları karşılayacaklarını belirtti. IMF'deki görüşleri de aktardı. "Dolar kurundaki yükseliş için IMF'ye görüşmelerini hükümetin vermesi için kararlı. IMF her zaman bize para verecek başka kaynaklar da var. Hükümetimiz bunları değerlendiriyor."

Sanayici hazirandan umutlu

EBSO Başkanı Ender Yorgancılar, haziran ayının başlarında sanayinin toparlanmaya başladığını belirtti. Yorgancılar, "Haziran ayının başlarında sanayinin toparlanmaya başladığını belirtti. Yorgancılar, 'Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 'Sanayici hazirandan umutlu' dedi. Yorgancılar, 'Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 'Sanayici hazirandan umutlu' dedi."

YORGANCIKLARIN SAĞIRMA SÖZLEŞİNE UMUTLU

EBSO Başkanı Ender Yorgancılar, 'Sanayici hazirandan umutlu' dedi. Yorgancılar, 'Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 'Sanayici hazirandan umutlu' dedi."

EGELİ SANAYİCİ TAŞIN ALTINA ELİNİ KOYDU

EBSO üyelerinin koronavirüs salgını sürecinde önemli çalışmalarına imza atıldığı söylenen EBSO Meclis Başkanı Salih Esen, "Tas kütünden siparişler, bağışları elemanlarımızdan uzadıkça ekipmanlarımız kadar birçok şeyi elde eden üyelerimiz, süreci katkı sağladı" dedi.

EBSO Başkanı Ender Yorgancılar, koronavirüs salgını sürecinde üyelerinin önemli çalışmalarına imza atıldığı söyledi. Yorgancılar, "Tas kütünden siparişler, bağışları elemanlarımızdan uzadıkça ekipmanlarımız kadar birçok şeyi elde eden üyelerimiz, süreci katkı sağladı" dedi. Yorgancılar, "Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 'Egeli Sanayici Taşın Altına Elini Koydu' dedi. Yorgancılar, 'Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 'Egeli Sanayici Taşın Altına Elini Koydu' dedi."

EMERİLİRE KUTLAMA

EBSO Başkanı Ender Yorgancılar, 'Egeli Sanayici Taşın Altına Elini Koydu' dedi. Yorgancılar, 'Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 'Egeli Sanayici Taşın Altına Elini Koydu' dedi."

AROLAT'TAN Osman Arolat

Kriz sağlığın önemini öğretti

EBSO Başkanı Ender Yorgancılar, COVID-19 krizinin sağlığın önemini öğrettiğini belirtti. Yorgancılar, "Kriz sağlığın önemini öğretti" dedi. Yorgancılar, 'Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 'Kriz sağlığın önemini öğretti' dedi."

Egeli sanayiciler bayram sonrası normalleşme bekliyor

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yürütme Kurulu Başkanı **Ender Yorgancılar**, Ramazan Bayramı habes sonra ilacota yönelik sanayide normalleşme öleceğine inanıldığına belirtti. Yorgancılar, Ekonomi Muhabirleri Derneği (EMD) İzmir Şubesi tarafından düzenlenen online toplantıda, yeni tip koronavirüs (Covid-19) salgını sonrasında hızlı şekilde normalleşme beklediğini söyledi. Sosyal ve finansal yapıda sanayicilerin desteğiyle normalleşme sürecine girebileceğini belirtti. "İhtisatli beklentiler sadece emellerde değildir. Bu tür gelişmelerde bayram sonrası normalleşme sürecine girebileceğimize inanıyoruz."

Müşteriler satın alamamışta konusunda, sanayiye ise "satabilir miyiz?" endişesinde. Üretim dışındaki alan faaliyetleriyle fabrikalarla finansman arasında sıkıntı yaşanıyor. Çarkların normalleşme bir şekilde dönmeye lazım, yavaş da bir şekilde dönmeli. Yoluza her adımın adım gidilecek bir süreçtir. Konut, gıda ve giyim ürünleri için her zaman geçerli. 10 milyarlık anlamda, yavaş olsa bir şekilde normalleşme süreci anlamı yok. Sağlık ve gıda sektörleri geleceğin en önemli sektörleri." (aa)

Ender Yorgancılar

Adım adım normalleşme

İhracat yapan sanayicinin bayram sonrası beklemediğini belirten EBSO Başkanı Yorgancılar, "Özel sektörün devletten alacakları ödendiği zaman üretim zincirindeki firmalar rahatlayacak" dedi

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yürütme Kurulu Başkanı **Ender Yorgancılar**, Ekonomik Muhabirleri Derneği (EMD) İzmir Şubesi tarafından düzenlenen ve Zoom saygılaması ile online bir şekilde gerçekleştirilen toplantıda, bayram sonrası normalleşme sürecine girebileceğine inanıyor.

Ender Yorgancılar

"Etkin faaliyetler için özetler seçtikleriydi. 30 civarında bir kapasiteyle faaliyetlerini sürdürüyor. Çalışmaya başlaması 1 Temmuz'a eriklenen HİPRAS, yağ üretiyor. Yağ üretilemeyeceği için diğer firmalar da sıkıntı yaşanıyor. Bizler hepisi birbirine bağlı. Benim tahminim; bu ay böyle geçer, bayram sonrası sanayide biraz daha olumlu yöne bükülecektir. İhracat yapıyorlar. İlk olarak sipariş iptalleri beklenen sadece eriklenen kişi gibi olmayacağına inanıyorum." "Özellikle ilçe odaları için de bayram sonrası normalleşme sürecine girebileceğini düşünüyor. Belirlilik ve pandemi nedeniyle talep ve yatırımlarda gecikmeler olacaktır."

KÇÖ 4 Mayıs'ta

Gelecek günlerdeki en önemli konular arasında iştirahin olacağını düşünerek ekleyen Yorgancılar, "So anda itibarında yüzde 10-12 arasında bir kaçınıcı bekleniyor. Her da bekledikleriniz yüksek 30 civarına gelmesini istediğimizdir. Bu süreçte özel sektörün de devletten alacakları var. Devlet bunu parayla ödemiş zaman özel sektörün de rahatlayacak. Beklenenin tabii ki bir şekilde de yapılması. Böylece para gibi piyasada döner; özel sektörün de iştirahin daha rahat olacaktır. Kısa çalışma ödeneği de 4 Mayıs'ta ödenecek" diye konuştu.

Normalleşme bayram sonrası başlar

EBSO Başkanı Ender Yorgancılar, yaşanan gelişmeler ışığında Ramazan Bayramı sonrası sanayide işlerin iyileşmesini ve normalleşme sürecine girilmesini beklediklerini söyledi

EKONOMİ Muhabirleri Derneği (EMD) İzmir Şubesi tarafından düzenlenen online basın toplantısına katılan **Ege Bölgesi Sanayi Odası** Yürütme Kurulu Başkanı **Ender Yorgancılar** gündemi değerlendirdi. Türkiye'nin koronavirüs salgını nedeniyle zor bir dönemden geçtiğini belirten Yorgancılar, "Benim tahminim bu ay böyle geçer, bayram sonrası sanayide biraz daha olumlu yöne gidecektir. Yaşanan gelişmeler normalleşme sürecine girebileceğimize normalleşme" diye konuştu. 5.TE

Yorgancılar, pandemi sürecinin ana temasının 'yaşamak ve yaşatmak' olduğunu dile getirdi

"Sosyal ve finansal yaşamda kartlar yeniden karılacak"

EBSO Başkanı **Ender Yorgancılar**, Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yürütme Kurulu Başkanı **Ender Yorgancılar**, online toplantıda konuştu. "Sosyal ve finansal yaşamda kartlar yeniden karılacak" dedi.

Geçtiğimiz hafta düzenlenen online toplantıda konuşan Yorgancılar, "Sosyal ve finansal yaşamda kartlar yeniden karılacak" dedi. "Sosyal ve finansal yaşamda kartlar yeniden karılacak" dedi. "Sosyal ve finansal yaşamda kartlar yeniden karılacak" dedi. "Sosyal ve finansal yaşamda kartlar yeniden karılacak" dedi. "Sosyal ve finansal yaşamda kartlar yeniden karılacak" dedi.

EBSO MECLİSİ VIDEO KONFERANSLA YAPILDI

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO), koronavirüs nedeniyle mart ve nisan ayı meclis toplantılarını, video konferans sistemiyle yaptı. **EBSO** Başkanı **Ender Yorgancılar**, yaşanan olağanüstü günler nedeniyle birçok önemli desteğin açıklandığını hatırlattı. En önemli sorunun, nakit akışındaki bozulma olduğunu belirten Yorgancılar, şöyle konuştu: "Firmalarımızın acil nakit

paraya ihtiyacı olduğunu, bu nedenle en azından devletten çeşitli nedenlerle alacağı olan firmalarımıza ödemelerinin yapılmasını gerektiğinin altını çizmek isterim. Bu anlamda, **TOBB** tarafından Denizbank işbirliğiyle işleme alınan yüzde 7.5 faizle, 2021'de 12 taksitle ödenecek 'Nefes Kredisi', küçük işletmeler için oldukça kıymetli." ■ **İZMİR/AA**

Sanayi üretiminde belirsizlik mevcut!

EMO İzmir Şubesi'nin online basın toplantısının konuğu olan **EBSO** Yürütme Kurulu Başkanı **Ender Yorgancılar**, sanayi üretimindeki belirsizliğin yaşandığını ifade etti

İZMİR (AA) - Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yürütme Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, online toplantıda konuştu. "Sanayi üretiminde belirsizlik mevcut" dedi. "Sanayi üretiminde belirsizlik mevcut" dedi. "Sanayi üretiminde belirsizlik mevcut" dedi. "Sanayi üretiminde belirsizlik mevcut" dedi.

Görsel QR tarama uygulamasında görüntüleyerek, EBSO Araştırma Müdürlüğü 2020 Mayıs ayı Ekonomik Bültenine erişebilirsiniz.

Dünya, “yeni normal” stratejisini oluşturuyor

COVID-19 pandemisinde küresel vaka sayısı 4 milyonu geçerken, farklı ülkeler karantina uygulamalarında kademeli gevşetmeye giderek yeni normale geçiş için de stratejilerini açıklıyorlar. Pek çok ülkede, virüs yayılımını kontrol altına alınmaya başlasa da, ikinci bir dalgaya yönelik endişeler gündemde yer bulmaya devam ediyor. Ancak, karantina sürecinin ekonomik açıdan sürdürülemez noktalara gelmesi, özellikle iş dünyası açısından, bazı önlemlerin gevşetilmesi zorunlu kılıyor. Dünya Sağlık Örgütü'nün önlemlerin gevşetilmesi konusunda ülkelerin son derece dikkatli olmaları gerektiği uyarısında bulunması, hiçbir şeyin pandemiden eskisi gibi bir düzende olmayacağını bir kez daha gösterdi.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings,

pandemi sebebiyle benzeri görülmemiş bir küresel resesyon yaşanacağını belirterek dünya ekonomisinin 2020'de yüzde 3,9 daralacağını öngördü. Söz konusu öngörüye gerekçe olarak, alınan karantina önlemlerinin uzaması, geleceğe yönelik belirsizliklerin varlığını koruması ve ikinci bir dalgaya dair duyulan endişeler gösterildi.

Pandeminin, farklı ekonomilerde yarattığı tahribat giderek daha belirgin hale gelmeye başlarken; IMF, 189 üye ülkesinden 50'sine yaklaşık 18 milyar dolar acil mali destek sağlama kararı aldığını açıkladı. 2020'de dünya ekonomisinin satın alma gücü paritesine göre yaklaşık 3,7 trilyon dolar daralacağını öngören IMF, ayrıca diğer ihtiyaç duyan ülkelere de destek sağlamak için finansman olanaklarında düzenlemeye gide-

ceklerini belirtti.

Pandeminin bir diğer yıkıcı ekonomik etkisi ise gelişmekte olan ülke para birimlerindeki değer kayıpları oldu. Aralarında TL'nin de bulunduğu farklı ülkelerin para birimleri, dolar karşısında ciddi değer kayıpları yaşıyor. Farklı kurum ve kuruluşlarca yapılan anket çalışmaları ve analizler, özellikle gelecek 3 ay içerisinde para birimlerinin değerinin düşmeye devam edeceğini gösteriyor.

Pandemi sebebiyle bir kez daha gündeme gelen ABD ve Çin arasındaki gerginlik devam ediyor. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kapsamında yaklaşık 2 aya yakın süredir müzakere edilen ve pandemi ile etkin bir mücadele için küresel işbirliği içeren Covid-19 tasarısına da ABD ile Çin arasındaki gerginlik damga vurdu.

ABD'nin Çin'i şeffaf olmamakla ve Dünya Sağlık Örgütü'nü tedbirlerin alınmasında geç kalmakla suçlaması, karar tasarısında uzlaşya varılmasını engelliyor. Söz konusu gerginlik, gelecek aylarda ticaret savaşları döneminde olduğu gibi ekonomik alanda da bir çatışmaya dönüşebilir.

ABD

ABD ekonomisi 2020'nin birinci çeyreğinde yüzde 4,0 daralma beklentilerinden daha kötü bir performans sergileyerek yüzde 4,8 daraldı. 6 yıl aradan sonra ilk kez yeniden daralan GSYİH, aynı zamanda 2008'den bu yana en sert küçülmeyi de kaydetmiş oldu. Daralmada özellikle kişisel tüketim harcamalarında, yabancıların sabit yatırımlarında, özel stok yatırımlarında ve ihracat ile ithalattaki düşüşler etkili oldu.

ABD ekonomisindeki bir diğer olumsuz gelişme ise Nisan'da 20 milyon kişilik bir istihdam kaybıyla işsizlik oranının yüzde 14,7'ye çıkması oldu. Sağlık sektöründeki ve ekonomiyle ilgili gelişmeleri değerlendiren başkan Trump, Covid-19 pandemisinin ABD'de 11 Eylül saldırılarından ve Pearl Harbor saldırısından daha kötü bir tahribat yarattığı açıklamasında bulundu.

Pandeminin yarattığı söz konusu tahribat, ABD ekonomisinde ek önlemler almayı zorunlu kılıyor. ABD Hazine Bakanlığı, pandemi ile mücadele kapsamında bu yılın ikinci çeyreğinde 2,9 trilyon dolar daha borçlanmayı planladığını duyurdu. Diğer taraftan Amerikan Merkez Bankası (FED), yakın zamanda açıkladığı 600 milyar dolarlık KOBİ kredi programının genişletilmesine karar verildiğini açıkladı. Kredi programı için ek finansman uygulaması 2 binden fazla şirket ve şahıstan talep gelmesi üzerine gerçekleştirildi.

Euro Bölgesi | AB

Euro Bölgesi ve AB genelin-

de pandemi sebebiyle ekonomik faaliyetler daralmaya devam ediyor. Konuyla ilgili değerlendirmede bulunan Avrupa Merkez Bankası (ECB), şirketlerin acil kredi talebinin yılın ilk çeyreğinde arttığını açıkladı. Söz konusu artışa ilişkin olarak, karantinalar sebebiyle şirketlerin nakit akışlarının bozulduğu ve likidite ihtiyaçlarının arttığı belirtildi. İkinci çeyrekte kredi talebinin ise 2003 yılından beri en yüksek düzeye çıkıp rekor kırması bekleniyor.

Ekonomik durum ile ilgili bir diğer açıklama ise AB Komisyonu'ndan geldi. Komisyon, 2020'de Euro Bölgesi'nin yüzde 7,75 oranında sert bir şekilde daralacağı öngörüsünde bulundu. Söz konusu daralma 1930'larda etkili olan büyük depresyondan beri en büyük daralmanın yaşanacağı anlamına geliyor.

Euro Bölgesi ülkeleri, COVID-19 etkilerine karşı 240 milyar Euro'luk kredi paketinin uygulamaya konması hususunda anlaştı. Konuyla ilgili yapılan açıklamada, pandemiyle mücadele eden ülkelerin 2022 yılı sonuna kadar uygun maliyetli krediye erişmeye devam edecekleri ifade edildi. Kredilerin ortalama vadesinin 10 yıl olarak belirlenmesi de, pandeminin ekonomik etkilerinin uzun süre devam edeceğini gösteren bir diğer detay oldu.

Almanya

Avrupa'nın lokomotif ekonomisi Almanya'dan pandemi sebebiyle olumsuz veriler gelmeye devam ediyor. Ülkede sanayi üretimi, son 30 yılın en sert düşüşünü kaydederek Mart'ta aylık bazda yüzde 9,2, yıllık bazda ise yüzde 11,6 daraldı. Sanayideki daralma özellikle sermaye malları ve otomotiv üretiminin düşmesiyle kendini gösterdi. Diğer taraftan, imalat PMI endeksinin Nisan'da 34,5 puana kadar gerileyerek son 11 yılın en düşük seviyesine inmesi de, sanayi ile ilgili bir diğer olumsuz gösterge oldu.

Almanya Ekonomi Araştırma Enstitüsü, karantina uygulamaları

kapsamında ekonomik faaliyetlerin kısıtlandığı dönemde Almanya'da ekonomik faaliyetlerin yüzde 16 oranında daralabileceği uyarısında bulundu. Ekonomik faaliyetlerde en büyük düşüş yüzde 84 ile seyahat acenteleri ve tur operatörlerinde kaydedilirken; bunu havacılık ve konaklama sektörleri izledi. Ekonomik faaliyetin artış kaydettiği tek sektör ise ilaç ve eczacılık oldu. Enstitü'nün ekonomi açısından 2021'in sonuna kadar pandemi öncesi koşullara dönülemeyeceğinin açıklanması da, bir diğer dikkat çekici detay oldu.

Almanya'da enflasyon Nisan'da yüzde 0,8'e kadar geriledi. Beklentilerin altında kalan enflasyonda, özellikle enerji fiyatlarındaki azalma etkili oldu. Söz konusu azalışa karşın gıda fiyatlarının yüzde 4,8 artması ise dikkat çekti.

Britanya

Britanya, COVID-19 ölümlerinde Avrupa'da ilk sıraya yükselirken, ekonomik aktivitelerdeki daralma olumsuz etkilerini göstermeye devam ediyor. Şubat'ta yüzde 4,0 oranında artan işsizliğin, karantina uygulamalarının sıkılaştırıldığı Mart ve Nisan'da daha kötü bir artış kaydetmiş olduğu öngörülüyor. Britanya istihdam piyasalarındaki toparlanmanın ise ancak yılın ikinci yarısından itibaren kendini gösterebileceği düşünülüyor.

Brexit sonrası, ekonomi ve ticaret alanında yapılacak yeni düzenlemeler, ülkede tekrar gündemde yer bulmaya başladı. Özellikle, pandeminin ekonominin üzerinde yeni bir baskı unsuru olarak belirmesi, yeni finansman ve ticaret olanaklarına yönelik arayışları güçlendirdi. Söz konusu gelişmeler ışığında, yerel tedarik zincirini güçlendirmek isteyen Britanya ve ABD, yeni bir ticaret anlaşması konusunda görüşmelere başladı. Görüşme, ABD'nin 2020 yılında ilk büyük ticaret anlaşması girişimi olarak da dikkat çekiyor.

Ekonomik zorlukların devam etmesi, İngiltere Merkez Bankası'nın

(BOE) para basmaya devam etmesini zorunlu kılıyor. Ekonomistlere göre, enflasyon tehdidinde rağmen, likidite sıkışıklığı yaşanmaması için Merkez Bankası tarafından para basılmaya devam edilecek.

Japonya

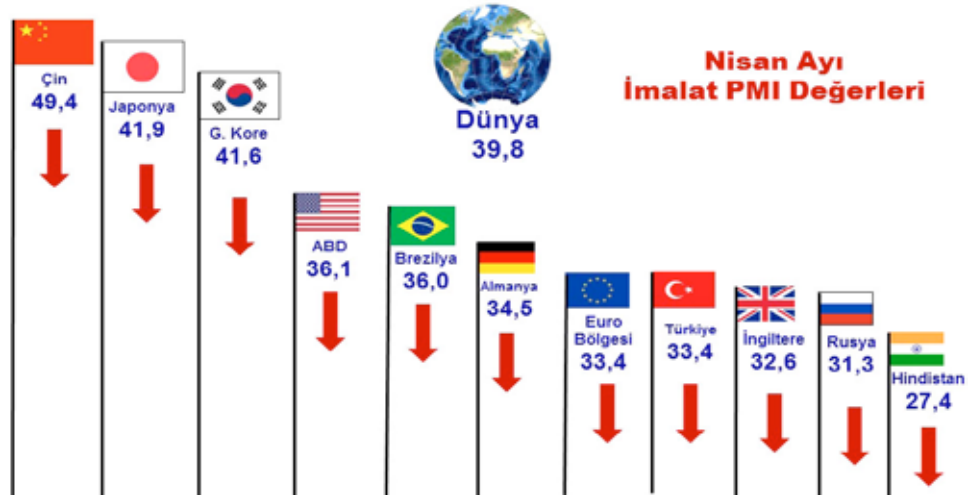
Japonya'da pandemi sebebiyle ülke genelinde uygulanan olağanüstü halin Mayıs sonuna kadar uzatılmasına karar verildi. Başbakan Abe Şinzo, özellikle hastanelerde artan yükün hafifletilmesi gerektiğini belirtirken, iş dünyası ve sosyal faaliyetler üzerindeki kısıtlamaların ise uzun sürmeyeceğini vurguladı. Başbakan aynı zamanda, Mayıs sonrası için gündelik hayata ve iş dünyasına yönelik yeni bir planlama yapılacağını duyurdu.

Japonya'nın ihracatı, pandeminin yarattığı küresel talep azalışı sebebiyle Mart'ta rekor bir daralma ile yıllık bazda yüzde 11,7 düşerek 59 milyar dolar olarak gerçekleşti. Aynı dönemde ithalat ise yüzde 5 düşüşle 58,9 milyar dolar oldu. Ülkenin ihracatı 2016'dan bu yana en düşük seviye olarak kayıtlara geçerken, dış ticaret hacminin olumsuz seyrinin ikinci çeyrek boyunca devam etmesi bekleniyor.

Küresel ölçekte de marka değeri olan Japonya'nın otomotiv sektöründe kan kaybı devam ediyor. Nisan ayında, yeni motorlu araç satışları yüzde 28,6 azalarak, verinin kaydedilmeye başlandığı 1968 yılından beri en sert 3. düşüş olarak kayıtlara geçti. Karantina uygulamalarında esnetilmeye gidilse bile, yeni araç satışlarındaki toparlanmanın uzun vadeye yayılabileceğinden endişe duyuluyor.

Çin

Virüs yayılımını ülke genelinde kontrol altına almayı başaran Çin,

ekonomik faaliyetlerine geri dönüyor. Karantina önlemlerinin kaldırılması sonucu tam kapasite üretime geçen Çin'de ihracat Nisan'da yıllık bazda yüzde 15 düşmesi beklentilerine karşın yüzde 3,5 arttı. Aynı dönemde ithalat ise yüzde 11,2 olan beklentilerin üzerinde bir düşüşle yüzde 14,2 oranında azaldı. İhracatın sürpriz bir şekilde artıp, ithalatın daralması, Çin ekonomisinin özellikle dış ticaret hacmi açısından daha hızlı bir şekilde toparlanabileceğini işaret ediyor. Çin ekonomisinin, küresel ölçekte yeni üretim ve ihracat merkezi olacağı yönündeki öngörüler de bu süreçte güç kazanmaya devam ediyor.

Çin'de ekonomiyi toparlamaya yönelik atılan adımlar sürüyor. Merkez Bankası, özellikle reel sektörün desteğe ihtiyacı olduğunu belirterek, para politikasındaki gevşemenin sürdürüleceğini ve borçlanma faiz oranlarının düşürülmesinin planlandığını açıkladı. Özellikle küresel ölçekte farklı para birimlerindeki değer kayıpları, Yuan'ın değerinde istikrar sağlamayı da önemli bir hedef haline getiriyor.

Çin, son yıllarda küresel ekonomi gündeminde önemli bir yer bulan Modern İpek Yolu Projesi'ni dijital ortama da taşıma kararı alarak, "Dijital İpek Yolu" ve "Sağlık İpek Yolu" projelerini başlattı. Söz konusu projelerle, yakın gelecekteki olası virüs dalgalarından ekonomiyi korumak

için, sınırlar kapalı olsa ve karantina uygulansa bile iş dünyası ile uluslararası ticaretin devamı hedefleniyor. Söz konusu projeler, dijitalleşmeye geçişin hızlanması açısından da ciddi bir atılım sağlayacak.

Hindistan

Hindistan'da pandeminin ekonomik etkileri Nisan ayı itibariyle daha belirgin hale gelmeye başladı. Uzmanlar, 2 aya yaklaşan karantina süreci sebebiyle ekonomide 190 milyar dolarlık bir kayıp yaşanacağı öngörüsünde bulunurken, sanayinin itici gücü olan sektörler de yara almaya devam ediyor. Özellikle Hindistan'ın Asya'da en büyük 3. otomotiv üreticisi olmasına rağmen, Nisan ayında otomotiv satışlarının sifıra düşmesi endişeleri artırdı. Bununla birlikte, karantina tedbirleri sebebiyle yoksul insan sayısının da 10 milyon kişi artacağı tahmin ediliyor.

Goldman Sachs, Hindistan ekonomisinin 2020 mali yılında yüzde 0,4 oranında daralabileceği öngörüsünde bulunurken, kredi derecelendirme kuruluşu Moody's ise Hindistan'da ekonomik görünümün bozulma sinyalleri verdiğini ve kredi görünümünün negatif yönde değişebileceğini belirtti. Moody's ayrıca, Hindistan'da Hükümet ve Merkez Bankası'nca alınan ekonomik tedbirlerin yetersiz kaldığı konusunda da uyarıda bulundu.

Ekonomideki olumsuzluklar Hindistan Hükümeti'ni de harekete geçirdi. Hükümet, pandeminin ekonomik etkileriyle mücadele için mevcut mali yıl içerisinde 160 milyar dolar borçlanmaya gidileceğini duyurdu.

Güney Kore

Güney Kore'nin virüs yayılımını kontrol altına almadaki başarısı devam ederken, ekonomisi de diğer ülkelere göre daha güçlü bir görünüm sergiliyor. Bloomberg tarafından yapılan bir çalışma, diğer pek çok ülkede 2020'de önemli daralmalar kaydedilecekken, Güney Kore ekonomisindeki daralmanın ise sadece yüzde 0,1 ile sınırlı kalacağını ortaya koydu. IMF de Güney Kore'nin 2020'de G-20 ülkeleri içinde en iyi ekonomik performans sergileyecek ülkelerden biri olacağını belirtti.

Ancak, olumlu seyre rağmen Güney Kore Maliye Bakanı, başta tüketimi ve dış ticareti canlandırma hedefi olmak üzere, ekonomiye yönelik ek hamlelerin de uygulanacağını açıkladı. Ülke içinde salgının kontrol altına alınmış olsa da, uluslararası uçuşların yapılamaması ve dış ticaret hacminin küçülmesi, yeni ekonomik önlemler alınmasını gerektiriyor.

Güney Kore, pandemi sonrası gündelik hayata ve iş dünyasına hazırlık yönünde, dijitalleşme ve yapay zeka odaklı bir strateji üzerinde çalıştıklarını açıkladı. Hükümetin yaptığı açıklamaya göre, karantina sürecinde büyük ölçüde yaygınlık kazanan uzaktan çalışma ve erişim sistemlerinin altyapısını güçlendirmek için 5G teknolojisi ülke genelinde hakim kılınacak ve tüm sektörler dijitalleşme ile yapay zeka teknolojilerine uyumlu hale getirilecek.

Brezilya

Pandemiye ciddiye almamakla ve pek çok tedbirde geç kalmakla eleştirilen Brezilya'da ekonomik olumsuzluklar kısa sürede ani bir artış kaydetmeye başladı. Brezilya

ekonomi bakanı, pandemi sebebiyle ülkede, ani daralma ve sonrasında hızlı bir toparlanma şeklinde V tipi bir seyir izleneceği öngörüsünde bulduklarını açıkladı. Ancak, virüs yayılımının ülkede henüz kontrol altına alınamamış olması, daralmada en kötü sürecin ne zaman yaşanacağı ve toparlanmanın ne zaman başlayacağı konularını belirsizleştiriyor.

Ülkede pandeminin olumsuz ekonomik etkisini ortaya koyan bir diğer gelişme, kişi başı gelirden ortaya çıkan kayıplar oldu. Brezilya Ulusal Sanayi Konfederasyonu'nun yaptığı bir çalışmaya göre, ülke genelindeki nüfusun yüzde 40'ı kısmen ya da tamamen gelir kaybı yaşıyor. Çalışanların en az yüzde 50'si de işlerini kaybetmekten büyük endişe duyuyor.

Söz konusu gelişmeleri değerlendiren Fitch Ratings, Brezilya ekonomisinin 2020'de yüzde 4 küçüleceği öngörüsünde bulundu. Ekonomik bozulmanın süresi konusunda da ciddi belirsizlikler olduğunu belirten kurum, ülkenin kredi görünümünü durağandan negatife revize etti.

Rusya

Rapor hazırlandığı günlerde vaka sayısındaki hızlı artışla dikkat çeken Rusya'da pandeminin ya-

rattığı olumsuzluklara karşı alınan ekonomik önlemlere devam ediliyor. Özellikle, petrol fiyatlarındaki rekor düşüşler, önemli bir enerji ihracatçısı olan Rusya ekonomisini olumsuz etkiliyor. Rusya Devlet Başkanı Putin, küresel enerji piyasalarının daha önce pek çok keskin dalgalanma yaşadığını ancak, ilk kez bu derece büyüğünün görüldüğünü belirtti. Söz konusu dalgalanmalar, 2020 yılı boyunca Rusya ekonomisini olumsuz etkilemeye devam edebilir.

Rusya Merkez Bankası, ülke genelinde yavaşlayan ekonomik faaliyetleri gerekçe göstererek politika faizini 50 baz puan aşağı çekerek yüzde 5,5 olarak belirledi ve Şubat 2014'ten bu yana en düşük düzeyine indirmiş oldu. Bununla birlikte, Merkez Bankası Rusya'da yılsonu enflasyon oranına ilişkin tahminini yüzde 2,9-3,2 bandından, yüzde 3,8-4,8 bandına yükseltti. GSYİH'nin ise 2020'de yüzde 4-6 bandında küçüleceği öngörülüyor.

Merkez Bankası'nın bir diğer politikası ise değer kaybı yaşayan Ruble'yi desteklemek için üst üste rekor düzeyde döviz satışı gerçekleştirmek oldu. 308 milyon dolar değerinde döviz satışı gerçekleştiren Merkez Bankası, petrol fiyatlarındaki düşüşün devamı halinde, döviz satışı gerçekleştirmeye devam edebilir.

Ege'nin her 100 dolarlık ihracatının 45 doları tarımdan geldi

Izmir, tarım sayesinde Nisan ayında en fazla ihracat yapan ikinci il konumuna yükselirken Ege'i firmaların ihracatı, geçtiğimiz ay yüzde 26 azaldı.

Ege İhracatçı Birlikleri'ne bağlı firmalar, 2019 yılı Nisan ayına göre ihracatta yüzde 26'lık kayıp yaşandı. Nisan ayında Ege'den yapılan sanayi ürünleri ihracatı yüzde 40'lık düşüşle 639 milyon dolardan, 385 milyon dolara gerilerken, Madencilik sektörünün ihracatı ise; yüzde 25'lik azalışla 81 milyon dolardan, 61 milyon dolara indi. EİB bünyesindeki 7 tarım birliğinin ihracatı ise sadece yüzde 2'lik azalış yaşadı ve 371 milyon dolarda tutundu.

Tarım ve gıda ürünleri, Ege'i firmaların 2019 yılı Nisan ayındaki 1 milyar 101 milyon dolarlık ihracatından yüzde 35 pay alırken, EİB'nin 2020 yılı Nisan ayındaki 819 milyon dolarlık ihracatında yüzde 45'lik dilimle temsil edildi. Bölgeden yapılan sanayi ürünleri ihracatı toplam ihracat içinde uzun yıllar sonra yüzde 50 barajının altına düştü.

Rekortmen yaş meyve sebze ve mamulleri

Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği, 2019 yılı Nisan ayında 57 milyon dolar olan ihracatını 2020 yılı Nisan ayında yüzde 24'lük artışla 70,6 milyon dolara taşıdı ve EİB bünyesinde 12 ihracatçı birliği içerisinde ihracatını en fazla arttıran birlik oldu.

Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği ise; 2020 yılı Nisan ayında ihracatını yüzde 15'lik artışla 43,5 milyon dolara taşıdı.

Demir ve demirdışı metaller zirvede

Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği, 2020 yılı Nisan ayında 85 milyon 243 bin dolarlık ihracat rakamıyla EİB bünyesindeki 12 ihracatçı birliği arasında zirvedeki yerini korudu. Ege Yaş Meyve

Sebze İhracatçıları Birliği 70,6 milyon dolarlık dışsatımla zirve ortağı oldu.

Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği Nisan ayında, 69 milyon dolarlık döviz gelirini Türkiye'ye kazandırırken, Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği 67 milyon dolarlık ihracata imza attı.

Ege Maden İhracatçıları Birliği 61,4 milyon dolarlık ihracat tutarıyla EİB listesinde beşinci sırada yer alırken, Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği 52,8 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi.

Ege Tütün İhracatçıları Birliği 52,7 milyon dolarlık döviz Türkiye'ye kazandırmayı başarırken, Ege Hazırcılık ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği 47,6 milyon dolarlık ihracat tutarıyla tarihinde ilk kez EİB bünyesindeki birliklerin ihracat sıralamasında sekizinci sıraya geriledi.

Listenin dokuzuncu sırasında 43,5 milyon dolarlık ihracatla Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği yer alırken, Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği 13,2 milyon dolarlık ihracat tutarıyla onuncu sırada yer buldu.

COVID-19'dan en fazla etkilenen sektörlerden Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği Nisan ayında 9,9 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirenken, Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği Nisan ayında 5,2 milyon dolarlık ihracatta kaldı.

Ege'den 179 noktaya ihracat

Nisan ayında Ege Bölgesi'nden 179 ülkeye ihracat gerçekleştirildi. En çok ihracat gerçekleştirilen ilk 10 ülke ise 96 milyon dolarla Almanya, 53 milyon dolarla ABD, 47 milyon dolarla İngiltere, 41 milyon dolarla Hollanda, 39 milyon dolarla İtalya, 31 milyon dolarla İspanya, 24 milyon dolarla Fransa ve Mısır, 21 milyon dolarla Çin ve Suudi Arabistan.

Avrupa Birliği üyesi ülkelere 2019 yılının Ocak-Nisan döneminde 2 milyar 278 milyon dolar ihracat yapılırken, 2020 Ocak-Nisan döneminde bu rakam yüzde 9'luk düşüşle 2 milyar 80 milyon dolar olarak gerçekleşti. EİB'in toplam ihracatında AB'nin payı yüzde 51 olarak kayıtlara geçti.

Afrika ülkeleri öne çıktı

2020 yılının Ocak-Nisan döneminde Ortadoğu ülkelerine yapılan ihracat 570 milyon dolar, Amerika ülkelerine 395 milyon dolar, Afrika ülkelerine yüzde 23 artışla 345 milyon dolarlık dış satım yapıldı.

Asya ülkelerine 284 milyon dolar, Eski Doğu Bloku ülkelerine 203 milyon dolar, Türk Cumhuriyetlerine ise 62 milyon dolar, diğer Avrupa ülkelerine ise 53 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirildi.

Umutlar yılın ikinci yarısına

Egeli ihracatçıların Nisan ayında Türkiye ortalamasına göre daha başarılı bir ihracat grafiği ortaya koyduğuna işaret eden Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, Ege Bölgesi'nin ihracatında tarım ve gıda sektörlerinin ağırlığının bu sonucu doğurduğunu kaydetti.

2020 yılına başarılı bir giriş yaptıklarını ve Ocak ayında ihracatlarını yüzde 10 arttırdıklarına değinen Eskinazi, "2019 yılı Aralık ayında Çin'de ortaya çıkan korona virüsü kısa sü-

rede tüm dünyaya yayılarak tüm insanlığın hem sağlığını, hem de dünya ekonomisini olumsuz etkiledi. 2020 yılının ilk yarısındaki pek çok fuar, ticaret heyeti, alım heyeti gibi ticari sonuç doğuracak, ihracat rakamlarımıza olumlu etki edecek faaliyetler ertelenmek zorunda kaldı. Bu da Mart ve Nisan ayı ihracat rakamlarına olumsuz yansıdı. Dünya normalleşmeye başladı. Haziran ayından itibaren çarklar daha hızlı dönecek, yılın ikinci yarısında hem üretim, hem de ihracat rakamları daha olumlu bir seyir izleyecek beklentisi içerisindeyiz" diye konuştu.

İzmir ikinci sıraya yükseldi

Egeli ihracatçıları, Nisan ayında Türkiye ortalamasının üzerinde bir performans ortaya koyunca İzmir, en fazla ihracat yapan iller sıralamasında Bursa ve Kocaeli'yi geride bırakarak İstanbul'un ardından ikinci sıraya yerleşti.

İzmir, Nisan ayında 583 milyon dolar ihracat yaparken, Kocaeli 466 milyon dolar, Bursa ise 437 milyon dolar ihracatta kaldı. Ege Bölgesi'nin Türkiye ihracatındaki payı yüzde 12'den yüzde 14'e yükseldi

Nisan ayında Ege Bölgesi'nden 1 milyar 175 milyon dolar ihracat gerçekleştirilirken, 2019 yılı Nisan ayında Türkiye'nin ihracatından yüzde 11,9 pay alan Egeli ihracatçıları, 2020 yılı Nisan ayında Türkiye ihracatından yüzde 14,1 pay almayı başardı.

Türkiye'nin Nisan ihracatı yüzde 41 düştü

Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin açıkladığı verilere göre Türkiye'nin ihracatı, 2020 yılı Nisan ayında 8 milyar 993 milyon dolar oldu. Bu rakam, geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 41 azalışa denk geliyor.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Nisan ayı dış ticaret verilerini açıkladı. Buna göre Nisan ayında ihracat, Genel Ticaret Sistemi'ne (GTS) göre yüzde 41,4 düşüşle 8 milyar 993 milyon dolar oldu. Son 12 aylık ihracat ise yüzde 3,7 düşüşle 172 milyar 706 milyon dolara ulaştı.

TİM, COVID-19 salgınının küresel büyüme ve ticarete yönelik öngörülerini değiştirdiğini vurgulayarak Türkiye'nin aldığı tedbirlerin ve Mart ayının ikinci yarısına kadar kendisini koruyabilmesinin etkisiyle ilk çeyrekte yüzde 5-6 büyüme öngörüyor.

919 firma ihracat ailesine katıldı

Nisan ayında Türkiye'nin ihracat ailesine 919 firma daha katıldı. İhracata yeni başlayan firmalar, Nisan ayında 44,4 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Firma özelinde bakıldığında, Nisan ayı içerisinde toplam 29.761 firma ihracat gerçekleştirdi.

53 ülkeye ihracat 163 milyon dolar arttı

Türkiye, küresel ticaretteki olumsuz tabloya rağmen Nisan ayında 53 ülkeye ihracatını 163 milyon

dolar artırmayı başardı. Bu 53 ülkenin 46'sında artış yüzde 10'un, 32'sinde ise yüzde 50'nin üzerinde gerçekleşti. Bu ülkeler arasında, geçtiğimiz yılın Nisan ayına göre 41,1 milyon dolar ihracat artışıyla Güney Kore, 18 milyon dolar ihracat artışıyla Türkmenistan ve 14,8 milyon dolar ihracat artışıyla Hong Kong dikkat çekti.

Lider kimyevi maddeler

Nisan ayının lideri, 1 milyar 285 milyon dolarlık ihracat ile kimyevi maddeler sektörü oldu. Onu 903 milyon 166 bin dolar ihracat ile çelik ve 620 milyon 608 bin dolar ile elektrik elektronik sektörleri takip etti. Geçtiğimiz yılın aynı ayına göre kimyevi maddeler sektöründe yüzde 27,3; çelik sektöründe yüzde 26,9; elektrik elektronik sektöründe yüzde 33,8 oranında düşüş gerçekleşti. Nisan ayının en güçlü performansına imza atanlar ise yüzde 46,5 artışla 198 milyon dolar ihracata ulaşan fındık ve mamulleri, yüzde 15,2 artışla 144 milyon dolara ulaşan meyve sebze mamulleri ve yüzde 5,1 artışla 119 milyon dolar ihracat gerçekleştiren yaş meyve ve sebze sektörleri oldu.

AB'nin payı yüzde 41,6'ya geriledi

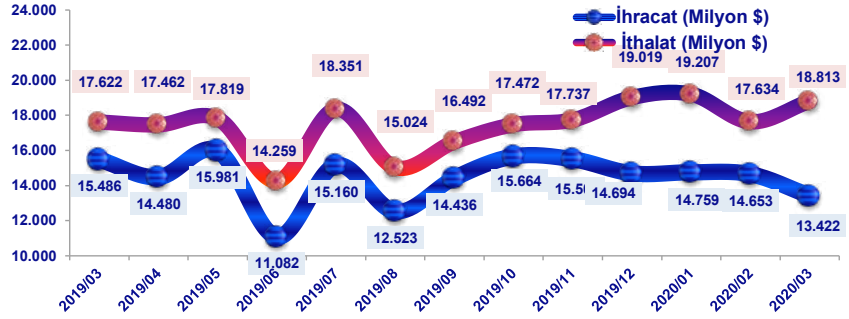
Nisan ayında ihracatçılar, Türk bayrağını 205 ülke ve bölgede dalgalandırmayı başardı. En çok ihracat gerçekleştirilen ilk 3 ülke ise 862 milyon dolar ile Almanya, 606 milyon dolar ile ABD ve 564 milyon dolar ile Irak oldu. İlk 10 ülkenin ihracattaki payı yüzde 45,7 olurken, ilk 20 ülkede bu pay yüzde 65,5'e yükseldi. Aralarında ABD, Almanya, İtalya ve Irak'ın da yer aldığı tam 12 ülkeye her sektör ihracat gerçekleştirmeyi başardı. En büyük pazar olan Avrupa Birliği'nin ihracattaki payı 3,7 milyar dolarlık bir hacim ile yüzde 41,6 seviyesine düştü.

İller bazında performans

İllerin ihracatına bakıldığında; Nisan ayında 17 il ihracatını artırdı. En çok ihracat gerçekleştiren ilk üç il sırasıyla; 3 milyar 662 milyon dolarla İstanbul, 583,4 milyon dolarla İzmir ve 551,9 milyon Ankara oldu. En dikkat çekici artışlar ise; yüzde 76 artışla 1,3 milyon dolar ihracata imza atan Kırıkkale, yüzde 61 artışla 11,6 milyon dolara ulaşan Kastamonu ve yüzde 38 artışla 2,3 milyon dolar ihracat yapan Erzincan'da yaşandı. Zonguldak'ta hazır giyim sektörü ihracatını 77 kat artırırken, Düzce'de fındık sektörü ihracatını 32 katına çıkarttı. Kastamonu'da demir ve demir dışı metaller sektörünün ihracatını 23 katına, Mardin'de ise makina sektörünün ihracatını 15 katına çıkardığı görüldü.

TL ile 3 milyar liralık ihracat

Ay boyunca 168 ülkeye ihracatta 3 milyar TL tutarında ihracat gerçekleştirildi. 4152 firma ihracat işlemlerinde Türk Lirasını tercih etti. Miktar bazında ihracat ise Nisan'da geçen yılın aynı ayına göre yüzde 12,5 düşüşle 11 milyon ton olarak gerçekleşti. Son olarak, Nisan ayında Euro Dolar paritesinin etkisi negatif yönlü 149,4 milyon dolar oldu.

Sanal Ticaret Heyetleri Mayıs'ta başlıyor

TİM Başkanı İsmail Güllü, COVID-19 sürecinde ihracatçılar için devreye aldıkları eylem planları kapsamında Çin, Hollanda ve ABD Büyükelçileriyle online ortamda yapılan "TİM Export Talks" panelleriyle salgın sonrası süreçte hangi ürün ve sektörlerde fırsatların gelişeceğini değerlendirmeyi sürdüreceklerini söyledi. İhracatçı birliklerinden TİM'e iletilen 40 sorun ve talebin Ekonomik İstikrar Kalkanı paketinde hızlı bir şekilde karşılık bulunduğunu ve Ticaret Bakanlığı'nın 'Temazsız İhracat' uygulamasıyla ihracatın önündeki engellerin kaldırıldığını hatırlatan Güllü, "Bizler de, 'Yeni nesil ticaret diplomasisi' faaliyetleri kapsamında ihracatçılarımızın bu süreçten daha fazla olumsuz etkilenmemesi adına sanal ticaret heyetleri düzenleme noktasında çalışmalarla başladık. Yaptığımız analizlere dayanarak hedef ve öncelikli ülkelerin 28'inin ticaret müşavirleri ve ataşelikleriyle yapılan görüşmeler sonucu heyetleri gerçekleştireceğimiz ülkeleri belirledik. İlk etapta sanal ticaret heyetlerimize Mayıs ayının hemen başından itibaren, Kenya, Özbekistan, Güney Kore ve Hindistan'la başlıyoruz" dedi.

Şubat ayında işsizlik yüzde 13,6

TÜİK'in açıkladığı verilere göre yılın ikinci ayı itibariyle istihdam edilenlerin sayısı tarım sektöründe 530 bin, inşaat sektöründe 93 bin, hizmet sektöründe 183 bin kişi azalırken sanayi sektöründe 205 bin kişi arttı.

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaşta-
lerde işsiz sayısı 2020 yılı Şubat döneminde
geçen yılın aynı dönemine göre 502 bin kişi
azalarak 4 milyon 228 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 1,1
puanlık azalış ile yüzde 13,6 seviyesinde gerçekleşti.
Tarım dışı işsizlik oranı 1,5 puanlık azalış ile yüzde
15,4 oldu.

İstihdam edilenlerin sayısı 2020 yılı Şubat dö-
neminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 602 bin
kişi azalarak 26 milyon 753 bin kişi, istihdam oranı
ise 1,7 puanlık azalış ile yüzde 43,1 oldu.

Bu dönemde, istihdam edilenlerin sayısı tarım
sektöründe 530 bin, inşaat sektöründe 93 bin, hiz-
met sektöründe 183 bin kişi azalırken, sanayi sek-
töründe ise 205 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin
yüzde 15,5'i tarım, yüzde 20,9'u sanayi, yüzde 5,2'si
inşaat, yüzde 58,3'ü ise hizmet sektöründe yer aldı.
İşgücü 2020 yılı Şubat döneminde bir önceki

yılın aynı dönemine göre 1 milyon 102 bin kişi aza-
larak 30 milyon 982 bin kişi, işgücüne katılma oranı
ise 2,6 puanlık azalış ile %49,9 olarak gerçekleşti.

Kayıt dışı istihdam yüzde 30

Şubat 2020 döneminde herhangi bir sosyal gü-
venlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların toplam
çalışanlar içindeki payını gösteren kayıt dışı çalışan-
ların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 3,5
puan azalarak yüzde 30,0 olarak gerçekleşti. Tarım
dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı bir önceki
yılın aynı dönemine göre 2,6 puan azalarak yüzde
20,2 oldu.

Kamu istihdamı yüzde 4 arttı

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlı-
ğı'nın derlediği verilere göre, 2020 yılı 1. döneminde
toplam kamu istihdamı 2019 yılının aynı dönemine

göre yüzde 4,0 oranında artarak 4 milyon 699 bin kişi oldu.

15-64 yaş grubunda işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,1 puan azalışla yüzde 13,9, tarım dışı işsizlik oranı ise 1,4 puanlık azalışla yüzde 15,5 oldu. Bu yaş grubunda istihdam oranı 1,7 puanlık azalışla yüzde 47,6, işgücüne katılma oranı ise 2,6 puanlık azalışla yüzde 55,4 oldu.

Genç işsizlik yüzde 24,4

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,7 puan azalışla yüzde 24,4, istihdam oranı ise 2,5 puan azalarak yüzde 29,5 oldu. Aynı dönemde işgücüne katılma oranı 4,2 puanlık azalışla yüzde 39,1 seviyesinde gerçekleşti. Ne eğitimde ne de istihdamda olanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,9 puanlık artışla yüzde 26,7 seviyesinde gerçekleşti.

Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı bir önceki döneme

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

Şubat	Toplam	
	2019	2020
15 yaş ve daha yukarı yastakiler		
Nüfus (Bin kişi)	61.101	62.119
İşgücü (Bin kişi)	32.084	30.982
İstihdam (Bin kişi)	27.355	26.753
Tarım	4.887	4.157
Tarım dışı	22.668	22.597
İşsiz (Bin kişi)	4.730	4.228
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	29.017	31.137
İşgücüne katılma oranı (%)	52,5	49,9
İstihdam oranı (%)	44,8	43,1
İşsizlik oranı (%)	14,7	13,6
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	16,9	15,4
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	58,0	55,4
İstihdam oranı (%)	49,3	47,6
İşsizlik oranı (%)	15,0	13,9
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	16,9	15,5
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	26,1	24,4
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	24,8	26,7

Kaynak: TÜİK *Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

Şubat	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.244	2.550	1.337	10.347	18.477
Kadın	1.349	1.607	58	5.262	8.276
Toplam	5.593	4.157	1.395	15.609	26.753

Kaynak: TÜİK

göre değişim göstermeyerek yüzde 12,7 oldu. İşsiz sayısı bir önceki döneme göre 67 bin kişi azalarak 3 milyon 996 bin kişi olarak gerçekleşti.

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam oranı bir önceki döneme göre 0,9 puan azalarak yüzde 44,3 oldu. İstihdam edilenlerin sayısı 495 bin kişi azalarak 27 milyon 509 bin kişi olarak tahmin edildi.

Mevsim etkisinden arındırılmış

işgücüne katılma oranı bir önceki döneme göre 1 puan azalarak yüzde 50,7 oldu. İşgücüne katılan sayısı 562 bin kişi azalarak 31 milyon 505 bin kişi olarak tahmin edildi.

Ekonomik faaliyete göre, mevsim etkilerinden arındırılmış istihdam, tarım sektöründe 218 bin kişi, sanayi sektöründe 56 bin kişi, inşaat sektöründe 28 bin kişi, hizmet sektöründe 194 bin kişi azaldı.

Sanayi üretimi Mart'ta yıllık yüzde 2, aylık yüzde 7,1 düştü

Avrupa'da etkisinin ağırlaştığı ancak Türkiye'ye ayın ikinci yarısında gelen COVID-19 salgını, sanayi üretimini Mart'ta yüzde 2 daralttı. İhracatçı sektörler olan otomotiv, tekstil ve beyaz eşyada çift haneli üretim kayıpları dikkat çekti.

C COVID-19 salgını, Türkiye'ye ulaştığı Mart ayında sanayi üretimini beklentilerin üzerinde etkiledi. Mart'ta geçen yıla göre sanayi üretimi yüzde 2 azaldı. Piyasanın beklentisi üretimde yüzde 1,8 seviyelerinde artış olması yönündeydi. Beklentileri alt üst eden verinin Nisan ve Mayıs'ta çok daha kötüleşmesi bekleniyor. Bu yıl sanayi üretimindeki yüzde 2 daralma geçen yıl Mart'ta yaşanan yüzde 1,9 küçülmenin baz etkisine

rağmen oluştu.

Öncü göstergeler olumsuz

11 Mart'ta Türkiye'de ilk vakanın görülmesinden sonra önce otomotiv sektörü ayın son haftasında üretime ara vermişti. Sanayinin diğer kollarında üretim durdurular Nisan ile birlikte başlamıştı. Mart'ın ikinci yarısında etkisini gösteren COVID-19 salgınının üretimi bu kadar yoğun etkilemesi

Şubat'a göre sanayi üretiminin de yüzde 7,1 azalmasına neden oldu. Öncü gösterge imalat sanayi PMI verisi nisanda 33,4 seviyesine sert gerilemişti. Mart'ta ise 48,1 ölçülmüştü. Bu öncü gösterge de nisan ayında üretimdeki durgunluk seviyesinin çok daha sert gerçekleşeceğini ortaya koyuyor.

Sektörler bazında manzara

Madencilik ve taş ocaklığı sektörü yüzde 5,6; imalat sanayi yüzde 1,9; enerji sektörü ise yüzde 0,9 daralma gösterdi. Ara malı imalatında yüzde 2,1 artış yaşanırken dayanıklı tüketim malı imalatı yüzde 16,6; dayanıksız tüketim malı imalatı yüzde 3; enerji yüzde 1,1; sermaye malı imalatı ise yüzde 6,8 küçüldü. Bu veriler Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı olan Avrupa'daki COVID-19 etkisinin üretimde hemen karşılığını bulduğunu gösteriyor.

Tekstil ve giyimde 2 puanlık daralma

İmalatta üretim düşüşü yüzde 1,9 olarak neredeyse tek başına sanayi üretimindeki daralmayı belirledi. İmalatın alt kollarından gıdada Mart ayında geçen yıla göre yüzde 6,2 üretim artışı var, imalat sanayiye olumlu etkisi 0,8 puan. Nitekim COVID-19 salgını boyunca bu sektörde üretim artışının devam etmesi bekleniyor. Ancak Şubat ayına göre gıdada dahi yüzde 0,6 üretim azalması oldu.

Tekstil ve giyim sektöründe üretime ara Nisan'da verildi. Ama bu iki sektör de ihracatçı sektörler ve yine Avrupa onların en büyük pazarı. Mart'ta tekstilde yüzde 7,1 ve giyimde yüzde 16,5 üretim azalmış durumda. Mart imalat sanayini azaltıcı etkileri sırasıyla 0,8 ve 1,2 puan. Yani tekstil ve giyim sektörü, tek başına 2 puanlık daralma yaşatmış durumda.

Mart (2015=100)	Arındırılmamış		Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
Toplam Sanayi	113,6	-1,3	113,1	-2,0	111,4	-2,0
Madencilik ve Taşocakçılığı	102,3	-3,9	101,7	-5,6	110,9	-7,3
İmalat Sanayi	114,2	-1,2	113,7	-1,9	111,3	-1,8
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ürt. ve Dağıtım	112,8	-0,9	111,8	-0,9	112,7	-0,9

Kaynak: TÜİK

Otomotivde üretim yüzde 20,3 azaldı

İhracatçı sektörlerden elektrik ve teçhizatda yüzde 5,7 daralmanın totale etkisi 0,2 puan oldu. Bilgisayar ve elektronik ürün imalatında yüzde 9,1 daralma ile yine 0,2 puan etki görüldü. İhracatın lokomotifini otomotiv sektöründe durum sıkıntılı. Üretim yüzde 20,3 daraldı. Zaten ilk üretime ara verenler Mart'ın son haftasında otomotiv üreticileri

olmuştu. Bu üretim kaybı imalat sanayiye 1,3 puan düşürdü. Diğer ulaşım araçları imalatı da yüzde 15,3 daraldı. Mobilya imalatında ise yüzde 13 küçülme var.

Ayakta durabilen sektörler

Ambalaj sektörü krizde güçlü duruyor. Kağıt ve kağıt ürünleri imalatında geçen yıla göre yüzde 11,7 üretim artışı var. Bunun etkisi 0,3 puan. Kimyasallar da virüse karşı üretim artışı yaşayanlardan ki önümüzdeki aylarda da üretimini sürdürmesi bekleniyor. Mart ayında üretim yüzde 8,1 arttı ve etkisi 0,5 puan oldu. Ana metal sanayi Mart'ta ayakta durabilmiş durumda. Yüzde 2,8 üretim artışı var. Fabrikasyon metal ürünlerinde yüzde 4,3 artışın imalat sanayiye etkisi 0,3 puan oldu. Makine ve ekipman imalatında da yüzde 2 üretim artışı yakalandı.

Ekonomik büyümeye en fazla katkı veren sanayi üretimi yıla çok iyi başlamıştı. Ocak'ta yüzde 7,7; Şubat'ta yüzde 8,5 artan sanayi üretimi, Mart'ta yüzde 2 daralsa da ilk çeyrekte geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4,4 artış gösterdi.

Kapasite kullanım oranı yüzde 61,6

2020 yılı Nisan ayında kapasite kullanımı bir önceki aya göre 13,7 puan azalarak yüzde 61,6 oranında gerçekleşti. Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı yüzde 85,6 ile ilk sırada yer alırken; yüzde 77,9 ile ağaç, ağaç ürünleri ve mantar imalatı ve yüzde 71,2 ile gıda ürünleri imalatı Nisan ayını en yüksek kapasiteyle kapatan sektörler oldu.

Nisan'da yıllık enflasyon yüzde 10,94

TÜİK verilerine göre, Nisan ayı itibarıyla TÜFE aylık bazda yüzde 0,85; yıllık bazda ise yüzde 10,94 arttı.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun açıkladığı rakamlara göre aylık bazda Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) yüzde 0,85; Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yüzde 1,28 artış gösterdi. TÜFE, Nisan'da geçen yılın aralık ayına göre yüzde 3,16; geçen yılın aynı ayına göre ise yüzde 10,94 yükseldi. Yİ-ÜFE ise Aralık 2019'a göre yüzde 4,54; geçen yılın nisan ayına göre yüzde 6,71 arttı.

Sanayinin dört sektörü

Sanayinin dört sektörünün Nisan'da yıllık bazda değişimleri dikkate alındığında madencilik ve taş ocakçılığında yüzde 7,44; imalatta yüzde 6,27; elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında yüzde 12,86; su temininde yüzde 4,57 artış görüldü. Bu grupların aylık değişimlerine bakıldığında ise madencilik ve taş ocakçılığında yüzde 0,22; imalatta yüzde 1,41; elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında yüzde 0,31 artış, su temininde yüzde 0,53 azalış kaydedildi.

Ana sanayi grupları

Ana sanayi gruplarının yıllık değişimlerine bakıldığında ara malında yüzde 7,52; dayanıklı tüketim malında yüzde 10,4; dayanıksız tüketim malında yüzde 11,02; sermaye malında yüzde 11,16 artış, enerjide yüzde 11,25 azalış görüldü.

Bu grupların aylık değişimleri ise ara malında yüzde 3, dayanıklı tüketim malında yüzde 2,4; dayanıksız tüketim malında yüzde 1,18; sermaye malında yüzde 2,91 artış, enerjide yüzde 7,97 azalış olarak gerçekleşti.

Yıllık bazda en yüksek azalış, yüzde 50,51 ile kok ve rafine petrol ürünleri, yüzde 39,2 ile ham petrol ve doğal gaz sektörlerinde gerçekleşti. Buna karşılık tütün ürünleri yüzde 34,34; metal cevherleri yüzde 23,2; diğer mamul eşyalar yüzde 18,67 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

Aylık en yüksek azalış, yüzde 28,46 ile kok ve rafine petrol ürünlerinde gözlenirken, bunu, yüzde 27,71 ile ham petrol ve doğal gaz, yüzde 0,53 ile suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması izledi. Metal cevherleri yüzde 8,03; kağıt ve kağıt ürünleri yüzde 6,71; diğer mamul eşyalar yüzde 5,28 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler olarak kaydedildi.

Ana harcama grupları

Nisan'da bu kategoride aylık bazda en yüksek artış, yüzde 4,66 ile çeşitli mal ve hizmetlerde gerçekleşirken, bu grubu yüzde 4,08 ile giyim ve ayakkabı, yüzde 2,53 ile gıda ve alkolsüz içecekler takip etti.

Ana harcama grupları itibarıyla Nisan'da en fazla düşüş gösteren grup ise yüzde 1,83 ile ulaştırma olarak kayıtlara geçti. Bu grubu yüzde 1,23 ile haberleşme, yüzde 0,67 ile eğlence ve kültür ve yüzde 0,32 ile konut grubu takip etti.

Yıllık değişimler

TÜFE'de yıllık bazda en yüksek artış yüzde 31,32 ile alkollü içecekler ve tütün ana harcama grubunda görüldü. Bunu yüzde 20,34 ile çeşitli mal ve hizmetler ve yüzde 14,52 ile konut izledi. Bu dönemde sağlıkta yüzde 12,86; lokanta ve otellerde yüzde 12,55; eğitimde yüzde 12,35 artış gerçekleşti.

Geçen yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu ana harcama grupları sırasıyla yüzde 1,55 ile haberleşme, yüzde 4,90 ile giyim ve ayakkabı, yüzde 4,91 ile eğlence ve kültür ve yüzde 5,54 ile ulaştırma oldu.

Geçen ay endekste kapsanan 418 maddeden 61'inin ortalama fiyatında değişim olmazken, 87'sinin ortalama fiyatında düşüş, 270'inin ortalama fiyatında ise artış görüldü.

Fiyatlar ülke genelinde yüzde 10,94 arttı

TÜİK verilerine göre, Nisan'da yıllık bazda fiyatlar ülke genelinde yüzde 10,94 artış kaydetti. İstatistiki Bölge Birim Sınıflaması (İBBS) 2. düzeyde bulunan 26 bölge içinde, aylık bazda en yüksek artış yüzde 1,72 ile Erzurum, Erzincan ve Bayburt'ta oldu. 12 aylık ortalamalara göre de en yüksek artış yüzde 14,22 ile yine bu bölgede gerçekleşti.

Yıllık bazda en yüksek artış yüzde 12,98 ile söz konusu bölgede gözlenirken, bunu yüzde 12,28 ile Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir ve Kırşehir bölgesi, yüzde 12,24 ile de Balıkesir ve Çanakkale bölgeleri izledi.

En düşük fiyat artışı ise yüzde 8,47 ile Kastamonu, Çankırı ve Sinop bölgesinde gerçekleşti.

Nisan	TÜFE		Yİ-ÜFE	
	2019	2020	2019	2020
Yıllık	19,50	10,94	30,12	6,71
Yıllık Ort.	19,39	12,66	32,24	10,87
Aylık	1,69	0,85	2,98	1,28

Kaynak: TÜİK

Avrupa Merkez Bankası: Enflasyon hedefi için her şeyi yapmaya kararlıyız

Avrupa Merkez Bankası (ECB), Almanya Anayasa Mahkemesi'nin "ECB'nin tahvil alım programının haklı sebeplerle yapıldığının kanıtlanamaması durumunda Alman yasalarına aykırı olacağı" kararına ilişkin açıklama yaptı. ECB'nin açıklamasında, Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın Aralık 2018'de ECB'nin tahvil alım planının bankanın fiyat istikrarını sağlama yetkisi dahilinde olduğuna hükmettiği hatırlatılarak, "Yönetim Konseyi, enflasyonun orta vadeli hedefine yükselmesini sağlamak için yetkisi dahilinde gereken her şeyi yapmaya tamamen bağlı kalıyor" değerlendirilmesinde bulunuldu.

Süreç hakkında

ECB, 2015 yılında başlayan varlık alım programı kapsamında piyasalardan 2 trilyon Euro'dan fazla tahvil alımı gerçekleştirmişti. Söz konusu uygulama, Almanya'da yoğun biçimde tartışılmış ve bir grup siyasetçiyle akademisyen program hakkında hukuki süreç başlatmıştı. AB'nin en yüksek mahkemesi Avrupa Adalet Divanı 2018'de ECB tahvil satın alma programının yasal olduğuna hükmetmişti. Söz konusu programın Euro para birimini kullanan AB ülkelerinin para politikası alanına girdiğine dikkati çeken mahkeme, uygulamanın orantılı olduğunu karara bağlamıştı. Almanya Anayasa Mahkemesi ise ECB tahvil alım programının haklı sebeplerle yapıldığının kanıtlanamaması durumunda Almanya yasalarına aykırı olacağına hükmetmişti. ECB'ye söz konusu programın gerekçelerini açıklamak için üç ay süre tanıyan mahkeme, aksi halde Alman Merkez Bankası'nın programa katılamayacağını bildirmişti.

Mart ayında cari açık 4,9 milyar dolar

Cari işlemler dengesi 2019 yılı Mart ayında 120 milyon ABD doları açık vermişken, bu yılın aynı ayında 4.923 milyon ABD doları açık verdi. Söz konusu artışta, ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı ayına göre 3.551 milyon ABD doları artarak 4.289 milyon ABD dolarına ve hizmetler dengesi kaynaklı net girişlerin 918 milyon ABD doları azalarak 735 milyon ABD dolarına gerilemesi etkili oldu. Ayrıca, geçen yılın aynı ayında 131 milyon ABD doları net giriş gözlemlenen ikincil gelir dengesi kaleminde bu ay 197 milyon ABD doları net çıkış gerçekleşti.

COVID-19 seyahat kısıtlamaları sebebiyle turizm gelirlerinin 2020 yılı Mart ayında bir önceki aya göre yüzde 47 azalarak 656 milyon Dolar düzeyinde gerçekleşmesi de, söz konusu dönemde dikkat çeken bir diğer detay oldu.

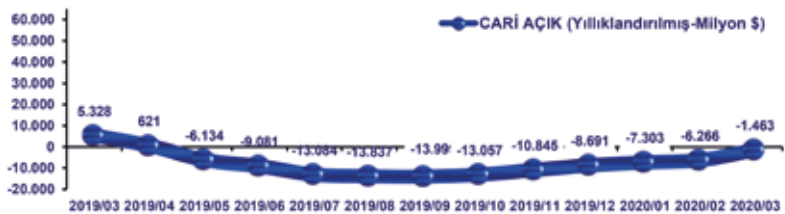
Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, 2019

yılı Mart ayında bir önceki yılın aynı ayına göre 14 milyon ABD doları azalarak 796 milyon ABD doları olarak gerçekleşti. Portföy yatırımları 5.498 milyon ABD doları tutarında net çıkış kaydetti.

Rezerv varlıklarda; 2020 yılı Mart ayında 16.589 milyon ABD doları net azalış gözlemlendi. Net hata ve noksan kaleminde 1.124 milyon Dolar sermaye girişi gerçekleşti.

(Milyon Dolar)	Mart		Ocak-Mart		12 Aylık Kümülatif
	2019	2020	2019	2020	2020
CARI İŞLEMLER HESABI	-120	-4.923	-416	-7.644	1.483
SERMAYE HESABI	-1	-3	26	-13	-5
FINANS HESABI	-1.631	-8.913	-1.633	-10.530	-8.340
Doğrudan Yatırımlar (net)	-810	-796	-1.997	-2.037	-5.547
Portföy Yatırımlar (net)	-781	5.498	-8.702	6.338	16.286
Diğer Yatırımlar (net)	3.162	2.974	6.983	1.692	-5.797
Rezerv Varlıklar (net)	-3.102	-16.589	3.083	-16.523	-13.282
Net Hata ve Noksan	-1.410	-3.987	-1.243	-2.873	-9.798

Kaynak: TCMB

SANAYİMİZİN KÜRESELLEŞMESİNDE

İLK ÇÖZÜM ORTAĞI

Belgelendirme Girişim Eğitim Araştırma Geliştirme

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

www.ebso.org.tr

 @ebsoorgtr

Gelişime ve yatırıma açık, genç bir Balkan ülkesi

KOSOVA

Kosova, Avrupa genelindeki en küçük ekonomilerden biri olmasına rağmen, son yıllarda yakaladığı istikrarlı performansla bölgedeki önemli yatırım merkezlerinden biri haline gelmiştir. 90'lı yılların siyasi çalkantı ve savaş ortamından sonra toparlanma çabalarına odaklanan Kosova, 2008 yılında bağımsızlığını kazanmasının ardından reform politikalarına ağırlık vermiştir.

Söz konusu reform politikaları kapsamında; liberalleşme, finansal serbestleşme, piyasa ekonomisine geçiş ve uluslararası sistemle entegrasyon ana ekonomik hedefler olarak belirlenmiştir. Ayrıca, altyapıyı ve ekonomiyi

geliştirmeye yönelik reform politikaları hala sürdürülmekte olup; hükümet yıllık bütçesinde eğitim, karayolu altyapısı, ulaştırma, güvenlik, sağlık ve eğitim gibi temel sektörler öncelik vermektedir.

Kosova ekonomisi ve milli geliri büyük ölçüde tarım ve hizmet sektörlerine dayanmaktadır. Özellikle, ekilebilir arazilerin zenginliği, tarımın geçmişten beri öncül bir konumda olmasını sağlamıştır. Söz konusu arazilerde yetiştirilen temel tarım ürünleri; patates, domates, biber, soğan, vb başta olmak üzere ağırlıklı olarak sebze ve meyvelerden oluşmaktadır. Arz-talep dengesini karşılamadaki zorunluluklar,

ülkede seracılığın gelişmesini sağlamıştır. Ülke, hayvancılığa da elverişli bir yapıda olup, et ve süt ürünlerinin de ayrıca gelişmesini sağlamıştır.

Ancak, söz konusu zenginliklerle birlikte, tarımda modern teknolojilerin kullanımında hala yetersizlikler olması, atıl potansiyelin ekonomiyi kazandırılmasına engel olmaktadır.

Sanayi, reform sürecinde en çok geliştirilmeye çalışılan sektör olmakla birlikte, hala hedeflenen düzeye eriştirilmeye çalışılmaktadır. Özellikle, savaş döneminin sanayiye büyük ölçüde geriletmesi, toparlanma sürecinin de uzamasına sebep olmuştur. Sektör ağırlıklı olarak, uzun bir tarihi geçmişe sahip olan tekstil üretiminden beslenmektedir. Bunun yanı sıra, otomotiv yan sanayi, demir-çelik metal işleme sanayi sektörleri de öne çıkmaktadır.

Diğer taraftan, inşaat sektörü de toparlanma sürecinde en hızlı gelişim kaydeden sektörlerden biri olmuştur. Söz konusu avantajların yanında, sanayide ağırlıklı olarak mikro işletmelerin olması, sektörün gelişime açık kısmını yansıtmaktadır.

Kosova'da zengin yeraltı kaynaklarının varlığı, madenciligi önemli bir konuma taşımıştır. Avrupa'da üretilen metallerin ve kömürün yüzde 50'sinin Kosova'daki maden yataklarından karşılanması, yeraltı kaynaklarının zenginliğini göstermesi açısından dikkat çekicidir.

Sektörde

KOSOVA ÜLKE PROFİLİ (2019)

Nüfus (Milyon Kişi)	1,8
Nüfus Artış Hızı (%)	0,8
GSYİH (Milyar Dolar)	8,0
GSYİH (%)	4,0
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	3.590
Enflasyon Oranı (%)	1,2
İşsizlik Oranı (%)	25,7
Ihracat (Milyon Euro)-2018	368
Ihracatta İlk 5 Ülke	İtalya, Arnavutluk, Makedonya, İsviçre, Karadağ
Temel İhracat Ürünleri	Madencilik ürünleri, Çeşitli hammaddeler, Gıda ve hayvancılık ürünleri
İthalat (Milyar Euro)-2018	3.347
İthalatta İlk 5 Ülke	Makedonya, Almanya, Sırbistan, İtalya, Türkiye
Temel İthalat Ürünleri	Makine ve ekipmanları, Mineral yakıtlar, Kimyasal ürünler
Cari Denge (%; GSYİH)	-5,7
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	11,0
Tarım (%; GSYİH)	11,9
Sanayi (%; GSYİH)	17,7
Hizmetler (%; GSYİH)	70,4

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

KOSOVA KÜRESEL DİŞ TİCARET PROFİLİ (2018)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyon €)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyon €)
Madencilğe dayalı imalat sanayi ürünleri	107	Madencilğe dayalı imalat sanayi ürünleri	724
Hammaddeler	85	Makine ve ekipmanları	693
Çeşitli imalat ürünleri	51	Gıda ve hayvancılık ürünleri	531
Gıda ve hayvancılık ürünleri	33	Mineral yakıtlar, yağlar ve ilgili ürünler	453
İçecekler ve tütün	28	Kimyasal ürünler	370
Mineral yakıtlar, yağlar ve ilgili ürünler	26	Çeşitli imalat ürünleri	354
Kimyasal ürünler	23	İçecekler ve tütün	141
Makine ve ekipmanları	14	Hammaddeler	54
Diğer yerde sınıflandırılmayan mallar	3	Hayvansal ve bitkisel yağlar	24
Hayvansal ve bitkisel yağlar	0,3	Diğer yerde sınıflandırılmayan mallar	2
TOPLAM	368	TOPLAM	3.347

Kaynak: Kosova İstatistik Ajansı (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

Not: Kosova, Trademap sistemine kayıtlı olmayıp, kendi resmi istatistik sitesinde olan veriler de 2018 yılına ait olup, Euro cinsinden tanımlanmıştır.

TÜRKİYE – KOSOVA TİCARET PROFİLİ (2019)

Fasıl	Türkiye'nin Kosova'ya İhracatı (Milyon \$)	Fasıl	Türkiye'nin Kosova'dan İthalatı (Milyon \$)
Giyim eşyası (kürk hariç)	28	Atık ve hurdalar	3
Özel amaçlı makineler	27	Kauçuk ürünleri	3
Diğer gıda maddeleri	22	Et, balık, sebze, meyve, katı ve sıvı yağlar	0,9
Plastik ürünleri	21	Diğer kimyasal ürünler	0,4
Diğer kimyasal ürünler	20	Diğer tekstil ürünleri	0,3
TOPLAM	337	TOPLAM	8

Kaynak: TÜİK (İlk 5 ürünü yansıtmaktadır.)

demir çelik üretimi başı çekmekle birlikte, linyit, altın, gümüş ve bakır da önemli bir konuma sahiptir. Linyit rezervleri açısından Kosova'nın dünyada 5. sırada yer alması, ülkenin bir diğer zenginliğidir.

Kosova ekonomisinin bir diğer itici gücü olan hizmetler

sektörü ise genel olarak turizmden beslenmektedir. Özellikle kış turizmi ve sağlık turizmi, sektöre katkı sağlamaktadır. Bankacılık, finans ve sigorta sektörü ise gelişim aşamasındadır.

Maden yataklarının zenginliği, dış ticaret yapısını da aynı yönde şekillendirmiştir. Kosova'nın ihracatı büyük ölçüde metal ürünleri ile diğer maden ürünlerine dayanmaktadır. Bunun yanında; işlenmiş gıda, plastik, tekstil ürünleri ve elektrikli cihazlar Kosova'nın diğer ihracat kalemlerini yansıtmaktadır. Temel ithalat ürünleri ise; makine ve ekipmanları, kimyasal ürünler, çeşitli gıda ürünleri ve tütün ürünleri şeklindedir.

İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 190 ülke içinde 57'nci sırada yer alan Kosova'da, doğrudan yabancı yatırımların varlığı ekonominin gelişiminde büyük önem taşımaktadır. Bu sebeple, reform sürecinde ülkeye yabancı yatırımların çekilmesi için önemli yasal düzenlemeler yapılmıştır.

Jeopolitik açıdan ülkenin merkezi bir konumda yer alması ve genç nüfusun varlığı, ülkeye yatırımları cazip kılan hususlardır. Kosova'ya gerçekleştirilen yatırımların büyük ölçüde Avusturya, Almanya, İngiltere, Türkiye gibi büyük ekonomilere ait şirketlerden yapıldığı görülmektedir. Ülkeye gelen

yabancı sermaye, en fazla inşaat ve gayrimenkul sektörlerinde yatırımda bulunmuştur.

Türkiye-Kosova ilişkileri

Yüzyıllara uzanan ortak tarihi miras, Türkiye ve Kosova arasındaki ilişkilerin çok sıkı ve dostane bir çerçevede olmasını sağlamıştır. Türkiye'de pek çok Kosova kökenli vatandaş olmakla birlikte, Kosova'da da çok sayıda Türk vatandaş yaşamaya devam etmektedir. Türkiye'nin Kosova'nın bağımsızlığını tanıyan ilk ülkelerden biri olmasının yanında; toprak bütünlüğüne, kalkınmasına, uluslararası sistemle bütünleşmesine verdiği destekler, ilişkileri yapıcı şekilde kılan diğer hususlardır. Son yıllarda karşılıklı olarak gerçekleştirilen üst düzey resmi ziyaretler de, iki ülke arasındaki işbirliği anlayışının pekişmesini sağlamıştır.

Türkiye ile Kosova arasında ticari ilişkileri pekiştirmeye yönelik işbirliği girişimleri olumlu sonuç vermiş ve iki ülke arasında 2013'de Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmıştır. Anlaşma kapsamında özellikle sanayi ürünlerinde gümrük vergilerinin sıfırlanması

amaçlanmıştır. Türkiye'nin Kosova'ya ihracatında temel kalemler; gıda ürünleri, mobilya ve ağaç ürünleri, hazır giyim ürünleri ve elektrikli makinalar şeklindedir. Türkiye'nin Kosova'dan ithalatında ise; mermer ürünleri, plastik, alüminyum, bakır, demir-çelik teller, vb. şeklindedir.

Dostane ilişkilerin varlığı çerçevesinde Kosova, Türkiye'den gelen yatırımlara her zaman talepkar olduğunu belirtmektedir. Nitekim, Türkiye Kosova'ya en fazla yatırım gerçekleştiren ülkelerden biridir.

Kosova'da mevcut durumda bulunan Türk firmaları ağırlıklı olarak inşaat, imalat, sağlık, finans ve sigorta sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Vergi ve istihdam teşvikleri sağlanan Kosova'da yatırım yapılabilecek başlıca sektörler ise; tarım ve tarım teknolojileri, inşaat, otomotiv, gıda, mobilya, madencilik, enerji, turizm ve bilgi teknolojileri şeklindedir. Yatırım ve yatırım prosedürleriyle ilgili detaylı bilgilere Avrupa Entegrasyon Bakanlığı Yatırım Birimi'nden erişilebilmektedir.

(<https://www.mei-ks.net/en/kosovo/investing-in-kosovo>)

İZMİR'İN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2015	2016	2017	2018	2019		
NÜFUS-GÖÇ							
Nüfus (Bin)	4.168	4.223	4.279	4.320	4.367		
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3		
Nüfus Artış Hızı (%)	13,4	13,1	13,2	9,5	10,8		
TR Nüfus Artış Hızı (%)	13,4	13,5	12,4	14,7	13,9		
Net Göç Hızı (%)	5,0	5,6	5,8	3,0	4,9		
ISO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2015	2016	2017	2018	2019		
	61	59	62	59	-		
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2015	2016	2017	2018	2019		
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.483	1.566	1.611	1.663	1.620		
Sanayi İstihdamının Payı (%)	32,0	33,0	31,1	32,4	31,0		
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	470	513	524	540	534		
Kadın İstihdamının Oranı (%)	28,3	30,7	32,5	32,5	32,9		
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	262	254	263	265	307		
İşsizlik Oranı (%)	15,0	14,0	14,0	13,8	16,0		
Tanımlı İşsizlik Oranı (%)	16,1	15,2	15,1	14,6	17,1		
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2015	2016	2017	2018	2019		
	2,63	2,30	2,9	1,9	-		
TARIMSAL ÜRETİM	2015	2016	2017	2018	2019		
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	5.940	7.508	7.598	8.103	-		
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	5,0	6,4	5,7	5,1	-		
ENFLASYON (%)	2015	2016	2017	2018	2019	2020/3	2020/4
TÜFE (yıllık)	9,83	8,93	13,1	20,4	12,4	12,8	12,1
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2015	2016	2017	2018	2019	2020/2	2020/3
İhracat	8.308	8.370	9.256	10.238	10.200	2.032	3.000
İthalat	8.846	8.809	9.849	9.118	7.470	1.515	2.294
Diş Ticaret Dengesi	-538	-439	-593	1.120	2.730	517	706
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5,8	5,9	5,9	6,1	5,9	6,9	7,0
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2015	2016	2017	2018/IV	2019/II	2019/III	2019/IV
Kapasite Kullanım Oranı	64	63	67	61	59	61	60
PROTESTOLU SENETLER	2015	2016	2017	2018	2019	2020/2	2020/3
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	44.232	47.497	45.646	46.690	49.799	6.070	9.106
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4,4	4,7	4,9	5,0	5,4	5,4	5,4
Protesto Edilen Senet Tutanı (Milyon TL)	571	775	740	985	1.203	138	185
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2015	2016	2017	2018	2019	2020/2	2020/3
Belge Adedi	208	230	431	326	276	76	115
Yatırım (Milyon TL)	3.145	1.810	7.569	13.120	5.692	1.699	2.469
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3,1	1,9	4,3	8,3	4,2	6,3	5,5
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,9	1,9	10,0	5,9	5,4	7,6	6,1
ENERJİ TÜKETİMİ	2015	2016	2017	2018	2019	2020/1	2020/2
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm3)	3.214	4.299	4.508	4.336	4.125	417	371
MALİ / FİNANS	2015	2016	2017	2018	2019	2020/2	2020/3
Bütçe Gelir/Gider	4,28	4,2	4,5	4,6	4,3	3,9	3,5
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	11,1	11,4	11,8	12,0	12,5	10,7	11,0
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	120,6	111,5	121,4	110,5	105,4	103,8	104,6
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5,6	5,7	5,7	5,8	5,7	5,7	5,7
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	5,2	4,9	5,2	5,0	5,1	5,1	5,2
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2015	2016	2017	2018	2019	2020/2	2020/3
Kurulan Şirket Sayısı	4.027	3.962	4.627	4.977	5.098	1.202	1.649
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,2	6,3	5,8	6,1	6,1	5,9
Kapanan Şirket Sayısı	740	644	832	799	904	192	228
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,1	5,8	6,2	6,4	6,9	6,5	6,2
MARKA-PATENT SAYISI	2015	2016	2017	2018	2019	2020/1	2020/2
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	4.323	5.928	5.398	5.460	4.585	679	806
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6,2	7,1	6,9	6,7	6,4	6,2	6,9
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	86	96	77	135	65	22	32
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5,0	5,4	3,9	4,8	3,3	5,0	7,1
TURİZM	2015	2016	2017	2018	2019	2020/1	2020/3
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.201	672	762	946	1.223	28	72
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3,3	2,5	2,4	2,4	2,7	1,6	1,7
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2015	2016	2017	2018	2019	2020/1	2020/3
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,0	6,0	6,1	6,2	5,9	6,2

*Çeyreklik açıklanmakta olup, III. çeyrek verileridir. **Aylık bazda olanlar tescil değil, başvuru verileridir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, TOBB, TPMK, T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, ISO

TÜRKİYE'NİN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

BÜYÜME	2018	2019	2019/I	2019/II	2019/III	2019/IV
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	3.724.388	4.280.381	922.000	1.022.646	1.145.880	1.189.855
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	789.043	753.693	171.723	174.291	201.987	205.692
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	2,8	0,9	-2,3	-1,6	1,0	6,0
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	1,1	0,1	-4,2	-3,4	1,4	6,3
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2017	2018	2019	Ara.19	Oca.20	Şub.20
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	28.189	28.738	28.080	27.658	27.266	26.753
İstihdam Oranı (%)	47,1	47,4	45,7	44,7	44,0	43,1
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	3.454	3.537	4.469	4.394	4.362	3.996
İşsizlik Oranı (%)	10,9	11,0	13,7	13,7	13,8	13,6
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	13,0	12,9	16,0	15,8	15,7	15,4
ENFLASYON (%)	2016	2017	2018	Şub.20	Mart.20	Nis.20
Yİ-ÜFE (yıllık)	9,94	15,47	33,64	9,26	8,50	6,71
YD-ÜFE (yıllık)	17,73	19,75	33,45	12,4	12,43	
TÜFE (yıllık)	8,53	11,92	20,30	12,37	11,86	10,94
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2017	2018	2019	Oca.20	Şub.20	Mart.20
İhracat	157.020	167.967	171.531	14.759	14.653	13.422
İthalat	233.800	223.046	202.705	19.207	17.634	18.813
Dış Ticaret Dengesi	-76.780	-55.079	-31.174	-4.448	-2.981	-5.391
Cari İşlemler Dengesi	-40.584	-20.745	8.022	-1.804	-1.230	-4.923
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2016	2017	2018	2019	Şub.20	Mart.20
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	183.650	164.698	168.011	134.507	12.682	18.084
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	5.040	7.392	5.877	5.679	668	814
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2016	2017	2018	2019	Şub.20	Mart.20
Kurulan Şirket Sayıları	106.447	118.021	121.460	109.722	19.632	27.908
Kapanan Şirket Sayıları	31.928	32.706	32.569	33.094	2.942	3.705
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR	2016	2017	2018	Kas.19	2019	Oca.20
Şirket Sayısı (Adet)	5.568	6.374	9.336	-	-	-
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	7.525	7.401	6.774	253	5.611	567
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2018	2019/I	2019/II	2019/III	2019/IV	Mart.20
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-201,4	-191,3	-187,1	-179,1	-179,3	-170,4
BORÇLANMA (Milyar \$)	2016	2017	2018	2019/II	2019/III	2019/IV
Dış Borç Stoku	408,7	454,3	444,9	439,7	432,9	436,9
Kamu	123,3	136,4	140,6	145,6	142,8	154,8
Özel	284,6	317,2	298,4	287,6	283,6	273,7
KREDİLER (Milyar \$)	2016	2017	2018	2019	Oca.20	Şub.20
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	217,3	238,6	224,0	201,0	198,2	185,6
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış	2017	2018	2019	Oca.20	Şub.20	Mart.20
Toplam Sanayi	9,0	1,3	-0,5	7,9	7,5	-2,0
İmalat Sanayi	8,9	1,2	-0,7	8,2	8,0	-1,9
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2016	2017	2018	Şub.20	Mart.20	Nis.20
Kapasite Kullanım Oranı	77,4	78,5	76,8	76,0	75,3	61,6
GÜVEN ENDEKSLERİ	2017	2018	2019	Şub.20	Mart.20	Nis.20
Reel Kesim Güven Endeksi	104,9	101,4	100,4	106,9	99,7	66,8
Tüketici Güven Endeksi	68,6	67,0	58,2	57,3	58,2	54,9
Ekonomik Güven Endeksi	100,2	91,7	88,1	97,5	91,8	51,3
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2017	2018	2019	Oca.20	Şub.20	Mart.20
Sanayi Ciro Endeksi (Yıllık Ortalama Takv. Etk. Arındırılmış)	141,1	188,2	207,4	197,0	203,4	222,8
ELEKTRİK ENERJİSİ	2017	2018	2019	Ara.19	Oca.20	Şub.20
Elektrik Enerjisi Üretimi (Bin) (Mwh)	272.564	295.668	294.251	25.557	26.570	24.343
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Bin) (Mwh)	225.714	233.610	229.598	19.165	27.033	25.042
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2017	2018	2019	Oca.20	Şub.20	Mart.20
Bütçe Dengesi	-47.373	-72.615	-123.693	21.501	-7.363	-43.719
PROTESTOLU SENET	2017	2018	2019	Oca.20	Şub.20	Mart.20
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	940	938	916	62	50	55
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	12.686	18.737	21.135	1.449	1.205	1.133
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)	2017	2018	2019	Oca.20	Şub.20	Mart.20
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	435	589	542	19	13	25
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	134	132	138	3,0	1,5	1,9
BORSA VE DÖVİZ	2017	2018	2019	Şub.20	Mart.20	Nis.20
BIST 100 Endeksi	100.439	101.782	100.709	105.994	89.644	101.110
Dolar/TL	3,65	4,81	5,67	6,04	6,31	6,82

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

teknofset

Bizim işimiz matbaacılık
ama asıl işimiz
gelişim ve inovasyon.

**Çünkü biliyoruz ki,
yeni yönlerle giden
eski yol yoktur.**

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
teknofset@gmail.com
www.teknofset.com

Türkiye'nin en büyük mutfağı

100 bin kişilik üretim kapasitesi... 1000 kişilik uzman kadro... 300'e yakın dağıtım noktası...
Bortar Group yenilikçi vizyonu, dinamik yapısı, insana ve teknolojiye yaptığı yatırımlarla
her geçen gün gelişmeye ve büyümeye devam ederek
'Dünya'nın en büyük mutfağı' olmaya aday!

